

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΓ'

Δευτέρα 10 Μαρτίου 2014

ΘΕΜΑΤΑ

A. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ. 8290
2. Άδεια απουσίας του Βουλευτή κ. Ι Καράμπελα, σελ. 8277
3. Ανακοινώνεται ότι τη συνεδρίαση παρακολουθούν μαθητές από το 4 Γυμνάσιο Ωραιοκάστρου Θεσσαλονίκης, το 6ο Γυμνάσιο Ξάνθης και το 1ο Γυμνάσιο Αργοστολίου, σελ. 8265, 8271, 8279
4. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 8257, 8261, 8265, 8285, 8290
5. Αναφορά στην 8η Μαρτίου "Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας", σελ. 2859, 8261 - 8268

B. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Ανακοίνωση του δελτίου αναφορών και ερωτήσεων της Τρίτης 11 Μαρτίου 2014, σελ. 8257
2. Συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων:
  - α) Προς τον Υπουργό Υγείας:
    - i) σχετικά με την αντιμετώπιση των προβλημάτων στο νοσοκομείο της Λήμνου, σελ. 8257
    - ii) σχετικά με την εφαρμογή της αντικαπινακτικής νομοθεσίας, σελ. 8259
  3. Συζήτηση επίκαιρης επερώτησης του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Δημοκρατικής Αριστεράς κ. Φώτη Κουβέλη και δεκατριών Βουλευτών του κόμματός του προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με την αντιμετώπιση των προβλημάτων του αγροτικού τομέα, σελ. 8269

Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Κατάθεση σχεδίων νόμων:

- α) Ο Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού, ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών και οι Υπουργοί Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων κατέθεσαν σχέδιο νόμου: «Κύρωση της Συμφωνίας Πολιτιστικής Συνεργασίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης του Κράτους του Κατάρ», σελ. 8277
- β) Ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών και οι Υπουργοί Οικονομικών, Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Υγείας, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, Τουρισμού, Ναυτιλίας και Αιγαίου, Μακεδονίας και Θράκης και Επικρατείας κατέθεσαν σχέδιο νόμου: «Κύρωση της Συμφωνίας για την Τροποποίηση για δεύτερη φορά της Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης μεταξύ των μελών της Ομάδας Κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, αφ' ενός και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των μελών της, αφ' ετέρου, η οποία υπεγράφη στο Κοτονού στις 23 Ιουνίου 2000, όπως τροποποιήθηκε για πρώτη φορά στο Λουξεμβούργο στις 25 Ιουνίου 2005, με τη συνημμένη σ' αυτή Τελική Πράξη», σελ. 8278
- γ) Οι Υπουργοί Εξωτερικών, Οικονομικών, Εθνικής Άμυ-

νας, Εσωτερικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Υγείας, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, Τουρισμού, Ναυτιλίας και Αιγαίου, Μακεδονίας και Θράκης και Επικρατείας κατέθεσαν σχέδιο νόμου: «Κύρωση της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και της Δημοκρατίας της Κορέας, αφετέρου, μετά των Παραρτημάτων, Πρωτοκόλλων, Δηλώσεων και Μνημονίων Συμφωνίας», σελ. 8278

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ Ι. , σελ. 8274 - 8290
ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ Μ. , σελ. 8257 - 8274

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

A. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ Π. , σελ. 8257
ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ Ι. , σελ. 8285, 8290
ΙΓΓΛΕΖΗ Α. , σελ. 8261
ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ Α. , σελ. 8261
ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ Μ. , σελ. 8257, 8261, 8265

B. Επί της αναφοράς στην 8η Μαρτίου "Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας":

ΓΙΑΝΝΑΚΑΚΗ Μ. , σελ. 8266
ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ Α. , σελ. 8268
ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ Μ. , σελ. 8261
ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ Π. , σελ. 8264
ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ Έ. , σελ. 8265
ΜΑΚΡΗ Ζ. , σελ. 8267
ΜΠΑΡΜΠΑΡΟΥΣΗΣ Κ. , σελ. 8265
ΜΩΡΑΪΤΗΣ Ν. , σελ. 8266
ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ Α. , σελ. 8262
ΣΤΑΜΠΟΥΛΗ Α. , σελ. 8262
ΨΥΧΑΡΗΣ Α. , σελ. 8259

Γ. Επί των επικαίρων ερωτήσεων:

ΖΕΡΔΕΛΗΣ Ι. , σελ. 8257, 8258
ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ Α. , σελ. 8261
ΜΑΚΡΗ Ζ. , σελ. 8258, 8259, 8260
ΨΥΧΑΡΗΣ Α. , σελ. 8259, 8260

Δ. Επί της επίκαιρης επερώτησης:

ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ Δ. , σελ. 8274, 8287, 8290
ΒΟΡΙΔΗΣ Μ. , σελ. 8279, 8280
ΓΙΑΝΝΑΚΑΚΗ Μ. , σελ. 8273, 8274
ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ Π. , σελ. 8281, 8282
ΚΥΡΙΤΣΗΣ Γ. , σελ. 8271, 8286
ΜΑΡΙΑΣ Ε. , σελ. 8282
ΜΑΡΚΟΥ Α. , σελ. 8271
ΜΙΧΟΣ Ν. , σελ. 8283
ΜΩΡΑΪΤΗΣ Ν. , σελ. 8284

ΞΗΡΟΤΥΡΗ - ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ Α. , σελ. 8272, 8280, 8289
ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ Δ. , σελ. 8276, 8280, 8281
ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ Α. , σελ. 8275, 8276, 8277, 8286,
8289, 8290
ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ Ν. , σελ. 8278, 8279, 8280, 8288,
8289
ΦΟΥΝΤΑ Ν. , σελ. 8270, 8286
ΧΑΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Μ. , σελ. 8287
ΨΥΡΡΑΣ Θ. , σελ. 8269, 8285

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

ΙΕ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΓ'

Δευτέρα 10 Μαρτίου 2014

Αθήνα, σήμερα στις 10 Μαρτίου 2014, ημέρα Δευτέρα και ώρα 18.05' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία της ΣΤ' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΜΑΡΙΑΣ ΚΟΛΛΙΑ - ΤΣΑΡΟΥΧΑ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο αναφορών και ερωτήσεων της Τρίτης 11 Μαρτίου 2014:

Α. ΑΝΑΦΟΡΕΣ-ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (Άρθρο 130 παράγραφος 5 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 4742/10-12-2013 ερώτηση του Βουλευτή Β' Αθηνών του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Δημήτριου Στρατούλη προς τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, σχετικά με την υπ' αριθμόν 68/2013 εγκύκλιο που αυξάνει τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων με διαδοχική ασφάλιση.

2. Η με αριθμό 2192/17-1-2014 αναφορά του πρώην Προέδρου της Βουλής και Βουλευτή Β' Αθηνών του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Απόστολου Κακλαμάνη προς τον Υπουργό Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, σχετικά με του κλάδου των αρτοποιιών.

3. Η με αριθμό 5533/20-1-2014 ερώτηση του Βουλευτή Α' Πειραιώς του Λαϊκού Συνδέσμου - Χρυσή Αυγή κ. Νικόλαου Κούζηλου προς τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, σχετικά με την υλοποίηση και τα αποτελέσματα του πιλοτικού προγράμματος «ΝΕΑΡΧΟΣ».

4. Η με αριθμό 5125/27-12-2013 ερώτηση του Βουλευτή Β' Αθηνών του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Χρήστου Κατσώτη προς τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, σχετικά με τη νομική προστασία των εργασιακών δικαιωμάτων των 450 εργαζομένων στην επιχείρηση «HELLAS ON-LINE».

Β. ΑΝΑΦΟΡΕΣ - ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δεύτερου Κύκλου (Άρθρο 130 παράγραφος 5 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 5730/27-1-2014 ερώτηση του Βουλευτή Καστοριάς του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Ευάγγελου Διαμαντόπουλου προς τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, σχετικά με την οικονομική «ασφυξία» χιλίων ασφαλισμένων του ΟΑΕΕ στο Νομό Καστοριάς.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στη συζήτηση των

ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Η πρώτη με αριθμό 647/4-3-2014 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Λέσβου της Νέας Δημοκρατίας κ. Παύλου

Βογιατζή προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με την ανάγκη άμεσης διαχείρισης του υπερπληθυσμού των αγριοκούνελων στη Λήμνο, δεν θα συζητηθεί λόγω αναρμοδιότητας και διαγράφεται.

ΠΑΥΛΟΣ ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, μπορώ να έχω τον λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Ορίστε, κύριε συνάδελφε.

ΠΑΥΛΟΣ ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ: Θέλω να σας πω ότι είχα καταθέσει την ίδια ερώτηση γραπτώς και μου είχε απαντήσει γραπτώς το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης. Οπότε, δεν καταλαβαίνω πώς μέσα σε ένα διάστημα ενός μήνα το Υπουργείο από αρμόδιο έγινε αναρμόδιο.

Αλλά, δεν είναι αυτό. Όταν στέλνεται η γραπτή απάντηση, όταν ο ΕΛΓΑ, ο οποίος εμπλέκεται άμεσα, είναι αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, θεωρώ παράλογο και περίεργο που δεν βρίσκεται σήμερα εδώ ο Υπουργός. Το εξήγησα και στον ίδιο και θα ήθελα να του το πω. Τυχαίνει να μπήκε κιάλας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Εάν δεν είναι έτοιμος ο κύριος Υπουργός, δεν θα απαντήσει τώρα. Πρέπει να υπάρξει συνεννόηση με τις υπηρεσίες.

ΠΑΥΛΟΣ ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ: Δεν το λέω γι' αυτό. Αλλά όταν ένα υπουργείο έχει απαντήσει προηγουμένως, λογικά επαναλαμβάνω την ερώτηση γιατί δεν έμεινα ικανοποιημένος. Απλό είναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Έχετε δίκιο σε αυτό. Η σκέψη σας είναι λογική, δεν το συζητάμε.

ΠΑΥΛΟΣ ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ: Ευχαριστώ πολύ και συγγνώμη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Θα συζητηθεί τώρα η δεύτερη με αριθμό 653/4-3-2014 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Λέσβου του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Ιωάννη Ζερδεληή προς τον Υπουργό Υγείας, σχετικά με την αντιμετώπιση των προβλημάτων στο νοσοκομείο της Λήμνου.

Κύριε Ζερδεληή, έχετε τον λόγο για να αναπτύξετε την επίκαιρη ερώτησή σας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΕΡΔΕΛΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Η ερώτηση απευθύνεται προς το αρμόδιο Υπουργείο Υγείας και αφορά την περίθαλψη των ψυχιατρικά ασθενών στο Νοσοκομείο της Λήμνου. Θα κάνω μία περιγραφή των πραγμάτων, δηλαδή της παρούσας κατάστασης στη Λήμνο, η οποία έχει μόνιμο πληθυσμό δεκαεπτά χιλιάδες κατοίκους, ο οποίος αυξάνεται σημαντικά τους καλοκαιρινούς μήνες λόγω τουρισμού. Αυτήν τη στιγμή υπηρετούν δύο ψυχίατροι στο δημόσιο νοσοκομείο και δεν υπάρχει κανένας ψυχίατρος ιδιώτης, ο οποίος να υποστηρίζει την ανάγκη της ψυχιατρικής αγωγής και περίθαλψης.

Οι δύο αυτοί ψυχίατροι εκτελούν ένα ιδιαίτερα σημαντικό έργο, το οποίο μπορούμε με αριθμούς να το τεκμηριώσουμε, λέγοντας ότι έχουν κάνει μέσα στον ένα χρόνο τέσσερις χιλιάδες ψυχιατρικές συνεδρίες που αφορούν περίπου χίλιους ασθενείς τους οποίους παρακολουθούν. Επίσης, στο διάστημα αυτό έχουν μηδενίσει ουσιαστικά τα ψυχιατρικά περιστατικά, για τα οποία λόγω μη έγκαιρης παρακολούθησης, διάγνωσης και θεραπείας ο αρμόδιος εισαγγελέας έχει διατάξει την ακούσια νοσηλεία τους.

Πρόσφατα με απόφαση της υποδιοικήτριας του Νοσοκομείου Λήμνου σε μέρα που ένας εκ των ψυχιάτρων ήταν εφημερεύων σε γενική εφημερία διετάχθη να μετακινηθεί στη Μυτιλήνη, για να καλύψει ανάγκες του επιστημονικού προσωπικού σε επιστημονική ψυχιατρική υποδομή της Μυτιλήνης που για διάφορους λόγους –άδειες κ.λπ.- ήταν ανεπαρκές και η άλλη ψυχίατρος, η οποία είναι και διευθύντρια της κλινικής, βρισκόταν σε άδεια.

Επομένως, καταλαβαίνετε ότι αυτόματα ένα ολόκληρο νησί δεκαεπτά χιλιάδων κατοίκων, χωρίς δυνατότητα πρόσβασης ούτε στον ιδιωτικό τομέα στην έσχατη ανάγκη, βρέθηκε χωρίς ψυχιατρική φροντίδα.

Η δική μου ερώτηση είναι –και στη δευτερολογία μου θα δώσω και ορισμένα στατιστικά στοιχεία που ενδεχομένως να φανούν χρήσιμα στο Υπουργείο- τι πρόκειται να κάνει το Υπουργείο, ώστε να αρθεί αυτή η διοικητική συνένωση των δύο νοσοκομείων τελικά, Λέσβου και Λήμνου –γιατί έχουμε μερική άρση της διασύνδεσης, η οποία ταλαιπωρεί και το προσωπικό- ώστε να καλυφθούν και οι θέσεις εκείνες που είναι απαραίτητες για την ψυχιατρική φροντίδα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Στην επίκαιρη ερώτησή σας θα απαντήσει η Υφυπουργός κ. Ζέττα Μακρή.

Ορίστε, κυρία Μακρή, έχετε τον λόγο.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Υφυπουργός Υγείας): Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, άκουσα πολύ προσεκτικά τα προβλήματα που εκθέσατε –μπορώ να πω και διεκτραγωδήσατε- με την προφορική σας τοποθέτηση. Δεν έχω λόγο να τα αντικρούσω. Φαντάζομαι ότι είναι ακριβή τα στοιχεία σας.

Σε ό,τι αφορά τη μετακίνηση των γιατρών που αναφέρετε στην ερώτησή σας, η απάντηση των υπηρεσιών είναι ότι γίνεται εκ περιτροπής και ότι δεν έχει προκύψει ποτέ θέμα απουσίας ψυχιάτρου από το νοσοκομείο. Η διαφορά στις αποφάσεις που αναφέρετε στην ερώτησή σας είναι ότι είναι μικρότερα τα διαστήματα μετακίνησης των ψυχιάτρων. Επίσης, έχει ζητηθεί η κάλυψη της θέσεως του «Βοστανείου» με επίκουρο ψυχίατρο.

Σε ό,τι αφορά την υπηρεσία, επειδή παρατηρήσατε ότι υπάρχουν ελλείψεις ιατρών, αυτήν τη στιγμή δεν υπάρχει κάλυψη θέσεων επικουρικών γιατρών ειδικότητας ψυχιατρικής για το Γενικό Νοσοκομείο Μυτιλήνης.

Τα αιτήματα για παθολόγο και ψυχίατρο τα οποία αναφέρετε θα εξετασθούν, εφ' όσον υποβληθούν και από τη διοίκηση, στο πλαίσιο της έγκρισης των θέσεων που θα γίνει σε μεταγενέστερη φάση, γιατί κατ' αρχάς έχουμε μια άδεια από το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης να κάνουμε προσλήψεις και μετά θα γίνει η κατανομή των θέσεων ανάλογα με τις ανάγκες. Όμως, αυτήν τη στιγμή δεν υπάρχει καμμία προκήρυξη ή ολοκλήρωση κρίσης για την κάλυψη θέσεως ιατρού ειδικότητας ψυχιατρικής ή παθολογίας.

Δεν ξέρω τι θα πείτε στη δευτερολογία σας και ενδεχομένως αν υπάρχει κάτι που πρέπει και εγώ να προσθέσω. Όμως, θα σας πω ότι προβλέπεται από το νόμο οι διοικητές των ΥΠΕ, όταν χρειάζεται να καλύψουν ανάγκες νοσοκομείων, με κοινές αποφάσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3868/2010, να μετακινούν ιατρικό προσωπικό για τρεις μήνες και η μετακίνηση αυτή επαναλαμβάνεται για άλλους τρεις μήνες μέσα στο ίδιο έτος.

Είμαι στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε άλλη διευκρίνιση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Ευχαριστούμε, κυρία Υπουργέ.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για να δευτερολογήσετε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΕΡΔΕΛΗΣ: Ευχαριστώ την κυρία Υφυπουργό.

Θέλω να κάνω μερικές παρατηρήσεις. Πρώτον, ο ένας εκ των αποσπασμένων ήταν σε γενική εφημερία, όπως σας είπα. Η ψυχίατρος, η διευθύντρια της Ψυχιατρικής Κλινικής, βρισκόταν σε νόμιμη άδεια. Επομένως και μόνο αυτή η μετακίνηση θα άφηνε ολόκληρο το νησί ακάλυπτο. Βέβαια, ήταν στη διακριτική ευχέρεια της διοικήτριας να δει τα προβλήματα τα οποία θα δημιουργούνταν, τα οποία προφανώς δεν τα είδε. Δεν είναι δική μου η ευθύνη να της καταλογίσω διοικητική ανεπάρκεια, αλλά είναι δική σας. Αυτό είναι το πρώτο.

Δεύτερον, τα νούμερα που σας ανέφερα των ψυχιατρικών συνεδριών, τα οποία είναι ιδιαίτερα σημαντικά, είναι υποεκτιμημένα για τον απλούστατο λόγο ότι πολλά ψυχιατρικά περιστατικά –τα οποία έχουν και ένα γενικό όρο και λέγονται «pathicure»- νοσηλεύονται από παθολόγους για λόγους κοινωνικούς. Και αυτό το γνωρίζουμε εμείς οι γιατροί πάρα πολύ καλά.

Θέλω να σας πω ότι δυστυχώς τα ψυχιατρικά περιστατικά αυξάνονται. Έχουμε μία αλματώδη αύξηση της κατάθλιψης –όπως έχει καταγραφεί και υπάρχουν στοιχεία- η οποία έχει φθάσει αλματωδώς στο 12,3% του γενικού πληθυσμού. Αυτό είναι το ποσοστό που χρειάζεται άμεσης ψυχιατρικής θεραπείας και παρακολούθησης.

Επίσης, οι αυτοκτονίες έχουν αυξηθεί σημαντικά και υπάρχει και σαφής συσχέτιση των αυτοκτονιών με το ποσοστό ανεργίας, διότι έχει καταγραφεί σε πολλές μελέτες ότι 1% αύξηση του ποσοστού ανεργίας συνοδεύεται με 0,8% αύξηση του αριθμού των αυτοκτονιών. Πολλές δε αυτοκτονίες στον ελλαδικό χώρο δεν καταγράφονται ως θάνατοι από αυτοκτονία, αλλά από άλλα αίτια για λόγους κοινωνικούς και θρησκευτικούς και το γνωρίζετε και εσείς και εγώ καλά.

Θα ήθελα, όμως, να κάνω και μερικές παρατηρήσεις, οι οποίες αφορούν την έκθεση αξιολόγησης των παρεμβάσεων εφαρμογής της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης για την περίοδο 2000-2009, η οποία είναι μελέτη του Υπουργείου Υγείας, του οποίου είστε πολιτική προϊστάμενος.

Η έκθεση αναφέρεται στον αριθμό των ψυχιάτρων ανά εκατό χιλιάδες κατοίκους. Προηγούνται η Φινλανδία και η Τσεχία με είκοσι δύο ψυχιάτρους ανά εκατό χιλιάδες πληθυσμού. Ακολουθεί η Γαλλία με είκοσι, το Βέλγιο με δεκαοκτώ, η Δανία κ.λπ.. Η χώρα μας βρίσκεται περίπου στον ευρωπαϊκό μέσο όρο με δεκαπέντε ψυχιάτρους.

Εκεί, όμως, που υπάρχει πραγματικά δραματική έλλειψη –και πρέπει να σας το πω αυτό γιατί πιθανόν να το αξιολογήσουμε αργότερα σε κάποιες περιπτώσεις- είναι στον αριθμό των ψυχιατρικών νοσηλευτών –και όχι γιατρών- ανά εκατό χιλιάδες πληθυσμού. Η Ελλάδα βρίσκεται στην προτελευταία θέση με τρεις ειδικευμένους νοσηλευτές ανά εκατό χιλιάδες πληθυσμού, ενώ προηγείται το Βέλγιο με εκατόν ογδόντα ανά εκατό χιλιάδες πληθυσμού. Αντιλαμβάνεστε πώς η τεράστια αυτή διαφορά επιβαρύνει και την ψυχιατρική παρακολούθηση και τη φροντίδα των νοσηλευομένων.

Επίσης θα ήθελα να σας πω ότι οι υπηρεσίες ψυχικής υγείας για παιδιά και εφήβους ανά περιφέρεια όπως έχει καταγραφεί είναι μηδενικές στο βόρειο Αιγαίο.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Μισό λεπτό, κυρία Πρόεδρε, να ολοκληρώσω. Τελειώνω.

Οι ψυχίατροι οι οποίοι θα έπρεπε να υπάρχουν και να λειτουργούν είναι οκτακόσιοι ογδόντα έξι το 2010 κατά πρόβλεψη, οι εκατόν ενενήντα επτά οι παιδοψυχίατροι και εννιακόσιοι είκοσι δύο οι ψυχολόγοι. Πρέπει να δείτε εάν αυτά τα νούμερα επαρκούν, γιατί κατά την άποψή μου δεν επαρκούν.

Όσον αφορά τα κέντρα ψυχικής υγείας ανά υγειονομική περιφέρεια στο βόρειο Αιγαίο, δεν υπάρχει κανένα ενώ αντίστοιχα στην Αττική δεκαπέντε. Θα καταθέσω τα στοιχεία αυτά στα Πρακτικά.

Οι μονάδες και τα προγράμματα ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης στην Αττική είναι εκατόν πενήντα έξι και σε ολόκληρο το βόρειο Αιγαίο δύο.

Αυτές οι δραματικές ελλείψεις επιβαρύνουν με φόρτο ιδιαίτερα σημαντικό τους γιατρούς οι οποίοι εργάζονται στον τομέα της ψυχικής υγείας.

Κατόπιν αυτού νομίζω ότι επιβάλλεται άμεσα να στρέψει το Υπουργείο το ενδιαφέρον του στο να καλυφθούν οι θέσεις τουλάχιστον των ψυχιάτρων με επικουρικούς γιατρούς ή να προκηρύξετε θέσεις στο «Βοστανείο» Νοσοκομείο, ώστε να μπορούν σε περιπτώσεις άδειας, την οποία ζητούν οι ψυχίατροι, να μην παρατηρούνται τέτοιες ελλείψεις, διότι με βάση τις στατιστικές τις οποίες ανέφερα, τουλάχιστον στο Νομό Λέσβου θα έπρεπε να υπηρετούν δεκαπέντε ψυχίατροι, ιδιώτες και στο ΕΣΥ, όταν υπηρετεί ένας ψυχίατρος στο ΕΣΥ αυτήν τη στιγμή, ένας παιδοψυχίατρος και τρεις ιδιώτες.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Ευχαριστούμε και εμείς, κύριε συνάδελφε.

Κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Υφυπουργός Υγείας): Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, τα στοιχεία αυτά που τώρα προσκομίσατε, ότι δηλαδή ένας ήταν σε άδεια και η άλλη έλειπε με γονική άδεια –δεν ενθουσιάζει καλά πώς το αναφέρατε– δεν προκύπτουν από την ερώτησή σας και καταλαβαίνετε ότι ούτε και η διοικήτρια απάντησε στο πνεύμα αυτό.

Δεσμεύομαι, όμως, εφόσον το καταθέσετε στη Βουλή, να το ελέγξω και να σας ενημερώσω χωρίς καν να χρειαστεί να υποβάλετε δεύτερη ερώτηση. Θα το κάνω εντός της εβδομάδος.

Σε ό,τι αφορά τους αριθμούς για τις αυτοκτονίες και την κατάθλιψη, που αναφέρατε, θα σας παρακαλέσω πάρα πολύ, επειδή όλα αυτά τα στοιχεία δεν είναι επίσημα και δεν είναι διασταυρωμένα –και το παραδεχθήκατε και ο ίδιος, λέγοντας ότι πολλές αυτοκτονίες δεν δηλώνονται για λόγους κοινωνικούς ή για λόγους θρησκευτικούς και αυτό είναι μία πραγματικότητα– τουλάχιστον από επίσημα χείλη, όπως είναι τα δικά σας, ή σε επίσημο φόρουμ, όπως είναι η Βουλή, να μην τα καταθέτουμε. Σας βεβαιώ, επίσης, ότι από αυτά που έχω εγώ στη διάθεσή μου είναι και απολύτως ανακριβή.

Έρχομαι στην ουσία της ερώτησής σας τώρα.

Πράγματι όλα αυτά που αναφέρατε και με στοιχεία που έχετε επικαλεστεί από την ευρωπαϊκή πραγματικότητα ισχύουν. Όντως είναι υποστελεχωμένα τα ψυχιατρεία –γιατί εκεί εστιάζατε τη δευτερολογία σας και όχι στους παθολόγους. Όντως υπάρχουν ελλείψεις και οι αριθμοί είναι απογοητευτικοί. Αυτό οφείλεται στο ότι διαχρονικά ο τομέας αυτός ήταν παραμελημένος γιατί και οι λήπτες αυτών των υπηρεσιών υγείας δεν ήταν και οι ίδιοι σε θέση να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους –πολλές φορές για λόγους κοινωνικούς– και οι συγγενείς δεν ήταν διεκδικητικοί.

Την προηγούμενη Παρασκευή το κόμμα σας έκανε μία πολύ προσεκτική ερώτηση για το θέμα αυτό, η οποία μας πήρε τέσσερις ώρες για να την απαντήσουμε. Είπα, λοιπόν, κατά τη συζήτηση αυτή –και το επαναλαμβάνω και τώρα– ότι στο νομοσχέδιο που θα κατατεθεί στις προσεχείς δέκα ημέρες υπάρχουν ρυθμίσεις για την ψυχιατρική μεταρρύθμιση και μεταξύ αυτών είναι και η επιστροφή ανθρώπων που προσλήφθηκαν στον τομέα της ψυχικής υγείας και τώρα τους έχουν ανατεθεί αλλότρια καθήκοντα, πράγμα που απαγορεύεται και από το ευρωπαϊκό αλλά και από το εθνικό δίκαιο.

Γίνεται, λοιπόν, μία συστηματική προσπάθεια τα κακώς κείμενα που επισημάνατε –ίσως τα περιγράψατε λίγο πιο τραγικά απ' ό,τι είναι στην πραγματικότητα– να τα διορθώσουμε και να τα βελτιώσουμε. Σε ό,τι δε αφορά τη στελέχωση του νοσοκομείου –επειδή θα γίνει η κατανόηση των θέσεων– θα σας καλέσω εγώ η ίδια, όπως και τη διοίκηση βεβαίως και τους άλλους φορείς του νομού για να συνεργαστούμε, ώστε να γίνει η μεγαλύτερη δυνατή κάλυψη των θέσεων αυτών.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Ευχαριστούμε, κυρία Υπουργέ.

Εισερχόμαστε στην πρώτη με αριθμό 648/4-3-2014 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Α'Αθηνών της Νέας Δημοκρατίας κ. Ανδρέα Ψυχάρη προς τον Υπουργό Υγείας, σχετικά με την εφαρμογή της αντικαπιτιστικής νομοθεσίας.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για να αναπτύξετε την επίκαιρη ερώτηση.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΨΥΧΑΡΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, πρώτα απ' όλα θέλω να αναφερθώ στην Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας, που ήταν στις 8 Μαρτίου και κακώς –με όλο το σεβασμό– που δεν τη συζητάμε, δεν τη γιορτάζουμε κατά τη διάρκεια της Ολομέλειας. Θα ήταν πιο τιμητικό, γιατί εμείς οι Έλληνες πραγματικά...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Θα τη συζητήσουμε σήμερα, κύριε Ψυχάρη.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΨΥΧΑΡΗΣ: Ναι, αλλά θα ήταν καλό να συμμετείχαν περισσότεροι συνάδελφοι στη συζήτηση.

Εμείς οι Έλληνες είμαστε περήφανοι για τις γυναίκες μας. Άλλωστε οι γυναίκες έχουν προσφέρει ενδεχομένως πολλά περισσότερα από τους άνδρες στην Ελλάδα. Ίσως το άγαλμα που έχουμε στην πίσω πλευρά του προαύλιου χώρου της Βουλής, αντί να είναι η θλιμμένη μάνα, θα έπρεπε να είναι η περήφανη Ελληνίδα μάνα, γιατί οι Ελληνίδες ακόμα και στον πόνο τους είναι περήφανες.

Μετά απ' αυτήν τη μεγάλη παρένθεση, εισέρχομαι στην ερώτησή μου.

Κυρία Υπουργέ, θα είμαι πολύ σύντομος στην πρωτολογία μου, γιατί περιμένω με περιέργεια την απάντησή σας. Συμπληρώθηκαν περίπου δυο μήνες από την αποστολή εγκυκλίου εκ μέρους σας για την εφαρμογή επιτέλους του αντικαπιτιστικού νόμου που έχει ψηφισθεί, αν δεν κάνω λάθος, από το 2007 ή το 2008. Περιμένω να ακούσω τα αποτελέσματα της εγκυκλίου.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Παραίταν σύντομη η τοποθέτησή σας!

Κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Υφυπουργός Υγείας): Παραίταν σύντομη, αλλά ουσιαστική.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Ναι, βεβαίως.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Υφυπουργός Υγείας): Δεν ξέρω εάν ο κ. Ψυχάρης με μεταχειρίστηκε με ευγένεια λόγω της αγάπης και του σεβασμού που ομολόγησε ότι έχει προς τις γυναίκες.

Κι εγώ δεν θα είμαι φλύαρη, κύριε συνάδελφε. Θέλω να σας πω ξεκινώντας –γιατί νομίζω ότι θα συνεννοηθούμε με αυτό– ότι το πολιτικό σύστημα μέχρι τώρα κορόιδευε τον εαυτό του, όπως κορόιδευε και τον κόσμο. Νομίζω ότι είναι καιρός αυτό να ανατραπεί και σε ό,τι με αφορά, για όσον καιρό έχω αυτή την ευθύνη και την αρμοδιότητα, σας βεβαιώ –και δι' υμών και όσους μας ακούνε– ότι δεν θα εγκαταλείψω αυτήν την προσπάθεια που δεν με κάνει όμως δημοφιλή.

Θα ενημερώσω –έτσι για την ιστορία– ότι η πρώτη εγκύκλιος που έστειλα, κύριε συνάδελφε, ήταν στις 29-10-13 και αφορούσε στις υγειονομικές περιφέρειες, δηλαδή στα νοσοκομεία, γιατί δυστυχώς σε δυο επιτόπιες επισκέψεις σε νοσοκομεία διαπίστωσα και στις δυο ότι οι γιατροί κάπνιζαν. Εκεί, λοιπόν, εστάλη η πρώτη εγκύκλιος.

Η επόμενη εστάλη στα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος λόγω των εορτών και ακολούθησαν κι άλλες δυο εγκύκλιοι. Να μη σας κουράζω, φαίνεται ότι αυτά τα ξέρετε και δεν χρειάζεται να επιμείνω.

Δεν είναι εύκολο αυτό που κάνω, παρ' όλα αυτά έχω την αισθηση ότι έχει γίνει πρόοδος, όχι σημαντική, όχι η αναμενόμενη, αλλά έχει γίνει πρόοδος που δεν με ικανοποιεί αλλά οφείλω να την καταθέσω. Εδώ έχω –είναι στη διάθεσή σας, θα σας τα δώσω αμέσως– αναλυτικές αναφορές τις οποίες παίρνω από τις υγειονομικές περιφέρειες ανά δεκαπενθήμερο, με τα πρόστιμα που έχουν επιβληθεί.

Υπάρχουν περιοχές, όπως στην ανατολική Μακεδονία, στις οποίες έχουν επιβληθεί ακόμη και πρόστιμα 32.000 ευρώ. Υπάρχουν και περιοχές, όπως του συναδέλφου που έκανε την προηγούμενη ερώτηση, που ο αρχικός έλεγχος είχε ως αποτέλεσμα κανένα, μα κανένα πρόστιμο. Υπάρχουν και περιοχές, όπως στην Ήπειρο, που έχουν απογοητευτικά αποτελέσματα.

Αντιλαμβάνετε ακριβώς κι εσείς ότι για την αποτελεσματική και συστηματική εφαρμογή του νόμου δεν χρειάζεται μόνο συνέχεια και συνέπεια από την πολιτική ηγεσία, αλλά και ομοιόμορφη εφαρμογή. Σας λέω εδώ παρενθετικά ότι κατηγορήθηκα πως εφαρμόζεται ο νόμος πιο αυστηρά στο νομό μου αλλά θεώ-

ρησα ότι δεν θα μπορούσα να είμαι πειστική, αν ο νομός μου δεν ήταν το παράδειγμα.

Προσέφυγα στην Εισαγγελία του Αρείου Πάγου. Η Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου κ. Κοτζιάμη έχει ήδη στείλει έγγραφο στους εισαγγελείς εφετών, με το οποίο τους ζητεί να ενημερώσουν τους εισαγγελείς πρωτοδικών και τις αρμόδιες αρχές για την ομοιόμορφη, συνεχή και χωρίς διακρίσεις εφαρμογή του νόμου. Κι αυτό το έγγραφο είναι στη διάθεσή σας. Θα το καταθέσω μετά.

Αν έχω το χρόνο, μπορώ τώρα να επεκταθώ και σε άλλες πρωτοβουλίες που πήρε το Υπουργείο ή μπορώ να τα πω στη δευτερολογία μου.

Θέλετε να τοποθετηθώ τώρα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Συνεχίστε, κυρία Υπουργέ.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Υφυπουργός Υγείας): Έχουμε ήδη ξεκινήσει με το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων μια συνεργασία με την οποία θα γίνεται και διαδικτυακά ενημέρωση αλλά και κατάθεση απόψεων των μαθητών, ώστε η γενιά αυτή να μην πάει χαμένη, όπως πήγε η δική μου, να υπάρχει δηλαδή πρόληψη και να μη φτάνει η πολιτεία να θεωρείται ως το μακρύ χέρι του Υπουργείου Οικονομικών, γιατί η δικιά μας αποστολή, κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι να εισπράττουμε πρόστιμα.

Πέραν αυτών, έχει γίνει ήδη μια συνάντηση με το Δήμαρχο Αθηναίων τον κ. Καμίνη, για την καλύτερη και στενότερη συνεργασία. Δεν ήλπιζα ότι από τη συνάντηση αυτή θα είχα απτά αποτελέσματα, αλλά θεωρώ ότι είναι πολύ σημαντικό το θέμα αυτό να βρίσκεται στην επικαιρότητα και σας ευχαριστώ, γιατί αυτό κάνετε με την ερώτησή σας. Καταλαβαίνουν όλοι για άλλη μια φορά ότι η πολιτεία σθεναρά υποστηρίζει την εφαρμογή του αντικαπνιστικού νόμου.

Έχει γίνει ήδη προσυνηνότητα με τον Πρόεδρο του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών, τον Πρόεδρο του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου και τον Πρόεδρο των Φαρμακοποιών ώστε να δημιουργηθεί ένα διαδίκτυο ελεγκτών, οι οποίοι θα ενημερώνουν εθελοντικά, σε ώρες που οι ίδιοι θα ορίζουν ή στα φαρμακεία τους ή στα ιατρεία τους και θα βοηθούν στον περιορισμό του καπνίσματος.

Έχει δημιουργηθεί ενότητα «ΟΧΙ στο κάπνισμα» στην ιστοσελίδα του Υπουργείου, στην οποία περιλαμβάνονται το νομοθετικό πλαίσιο, οι αντικαπνιστικές δράσεις του Υπουργείου Υγείας, τα δελτία Τύπου για το κάπνισμα, τα προγράμματα αγωγής υγείας που υλοποιούνται στα σχολεία, τα προγράμματα διακοπής του καπνίσματος και τα ιατρεία διακοπής του καπνίσματος, οι επικοινωνιολογικές μελέτες και η έρευνα, τα υλικά αγωγής υγείας σχετικά με το κάπνισμα.

Επίσης, εκεί θα προβληθούν αντικαπνιστικά μηνύματα με τη μορφή σποτ, βίντεο κ.λπ. για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του πληθυσμού. Επίσης, ενεργοποιήσαμε τη γραμμή «1142» που προϋπήρχε, αλλά ήταν ανενεργή, σε όλο το εικοσιτετράωρο και δέχεται ανώνυμες καταγγελίες.

Δεν νομίζω ότι έχω κάτι ειδικότερο να πω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Τα υπόλοιπα στη δευτερολογία σας, κυρία Υπουργέ.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Υφυπουργός Υγείας): Καλώς, νόμιζα ότι έχω και το χρόνο της δευτερολογίας μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Νομίζω ότι δώσατε μία απάντηση.

Κύριε συνάδελφε, μπορείτε να δευτερολογήσετε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΨΥΧΑΡΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, με όλο το σεβασμό, εγώ αντιλαμβάνομαι ότι με αυτό που προσπαθείτε να κάνετε και με αυτό που εγώ έχω προσπαθήσει να κάνω, εδώ μέσα τουλάχιστον, είμαστε σαν δύο Δον Κιχώτες, διότι –με όλο το σεβασμό και πάλι– με την πρωτοβουλία σας κ.λπ. φαίνεται πως η υπόλοιπη Κυβέρνηση δεν το πιστεύει, γιατί η Κυβέρνηση έχει αναλάβει να εφαρμόζει τους νόμους και να κάνει πολιτική, αλλά δεν το εφαρμόζει. Αν κάναμε μία βόλτα όλοι μαζί στα μαγαζιά της Αθήνας και σε πολλά άλλα μαγαζιά, θα κοροϊδευουν και θα δούμε ότι παντού καπνίζουν και δεν εφαρμόζεται ο νόμος.

Στην ίδια τη Βουλή οι ίδιοι οι πολιτικοί, οι ίδιοι Βουλευτές που

έχουν ψηφίσει τη νομοθεσία, οι ίδιοι Βουλευτές που έχουν ορκιστεί να σέβονται τους νόμους και το Σύνταγμα, είναι οι πρώτοι που τον παραβιάζουν! Εμείς οφείλουμε να είμαστε το παράδειγμα.

Εν πάση περιπτώσει, αν η σημερινή Κυβέρνηση, η προηγούμενη κυβέρνηση αλλά και όλες οι κυβερνήσεις που υπήρξαν από το 2008 λένε πως υπάρχουν ορισμένοι νόμοι τους οποίους σεβόμαστε και ορισμένοι νόμοι που δεν χρειάζεται να σεβόμαστε, να μας το πουν, να μας δώσουν μία λίστα ποιοι είναι οι νόμοι που θα σεβόμαστε και ποιοι είναι οι νόμοι που πρέπει να αγνοούμε.

Από εκεί και πέρα, μία Κυβέρνηση η οποία σέβεται τον εαυτό της οφείλει να προστατεύει τα παιδιά, τους ηλικιωμένους και τους καρκινοπαθείς. Δεν είναι δυνατόν να πηγαίνουν στα εστιατόρια και σε διάφορα άλλα μαγαζιά ή στα νοσοκομεία που λέτε ή σε δημόσια κτήρια, όπου απαγορεύεται το κάπνισμα, και να υφίστανται το παθητικό κάπνισμα.

Κάποια στιγμή λοιπόν –και επειδή δέχομαι πως δεν μπορεί το κράτος να είναι παντού– αν υπάρξει μία παραδειγματική τιμωρία, στην επόμενη παραβίαση –μετά την πρώτη– να μπει λουκέτο και να κλείσει ένα μαγαζί. Εφόσον δεν σεβονται τους νόμους, τότε με το φόβο του κράτους το οποίο σέβεται τον εαυτό του και τους νόμους, θα το εφαρμόσει.

Σε μία κυβέρνηση η οποία στηρίζεται από τους Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας που είναι το κόμμα που σέβεται το νόμο και την τάξη είναι αδιανόητο να έχουμε –επαναλαμβάνω– ορισμένους νόμους που σεβόμαστε και ορισμένους νόμους, στους οποίους η Κυβέρνηση κλείνει το μάτι και δεν τους σεβόμαστε.

Απορώ με τον φίλο Υπουργό Υγείας τον κ. Γεωργιάδη, ο οποίος δεν φοβάται να τα βάλει με τις συντεχνίες και δεν φοβάται να συγκρουστεί, αλλά στο θέμα του τσιγάρου υπάρχει μία στιγμή. Δηλαδή πρέπει να ελπίζουμε ότι θα έρθει η τρόικα να μας ζητήσει να επιβάλλουμε το νόμο τον οποίο έχουμε ψηφίσει για να εφαρμοστεί;

Πραγματικά, για τους οικογενειάρχες το γεγονός ότι δεν μπορούν να βγουν έξω και να ενισχύσουν την οικονομία και να περάσουν καλά, είναι θλιβερό, όπως επίσης και το ότι η Κυβέρνηση την οποία στηρίζουμε δεν τους προστατεύει.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Ορίστε, κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Υφυπουργός Υγείας): Ευχαριστώ.

Κύριε συνάδελφε, να συμφωνήσουμε κατ' αρχάς σε αυτό που είπα και στην αρχή ότι πράγματι το πολιτικό σύστημα μέχρι τώρα κοροϊδευε και δεν ήθελε την εφαρμογή αυτού του νόμου. Αυτό δεν ισχύει τώρα.

Λυπούμαι που κάνατε αναφορά στον κ. Γεωργιάδη γιατί έχω να σας πω πως σε ό,τι μας αφορά στο Υπουργείο είμαστε σθεναρά υπέρ της εφαρμογής του νόμου. Ο κ. Γεωργιάδης ακόμη και με προσωπικές παρεμβάσεις –γιατί είχα έντονα προβλήματα στο δικό μου νομό που οδήγησαν ακόμη και σε διαμαρτυρία στο γραφείο μου και με κάποιο τρόπο εισβολή– παρενέβη και με υπερασπίστηκε γιατί εφήρμοζα το νόμο.

Σας το λέω μετά λόγου γνώσεως. Είναι ένας άνθρωπος που, όπως είπατε πολύ σωστά, τα βάζει με συμφέροντα. Θεωρώ ότι τον αδικούμε. Ας μην επιμείνω περισσότερο, γιατί γνωρίζω πολύ καλά ότι έχω την πλήρη συμπαράστασή του στο θέμα αυτό. Σας το λέω με απόλυτη ειλικρίνεια και για λόγους τάξεως σήμερα ήρθα και απαντώ εγώ, γιατί έχω εγώ την αρμοδιότητα, διαφορετικά θα ήταν ο ίδιος εδώ. Δεν νομίζω ότι υπάρχει κανείς σοβαρός πολιτικός που να αντέξει να κάνει δημόσιο διάλογο στο αν υπάρχουν νόμοι που πρέπει να εφαρμοσθούν ή νόμοι που δεν πρέπει να εφαρμοσθούν. Είναι νόμος και πρέπει να εφαρμοσθεί.

Κάνατε μία ειδική αναφορά στη Βουλή.

Δυσκολεύομαι να πιστέψω, κύριε συνάδελφε, ότι μετά το έγγραφο της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου η Βουλή, που είναι ο χώρος που νομοθετούμε, δεν θα εφαρμόζει εφεξής το νόμο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΨΥΧΑΡΗΣ: Τόσοι Βουλευτές έχουν υπογράψει.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Υφυπουργός Υγείας): Εγώ δυσκολεύομαι να το πιστέψω. Ίσως να γινόμαστε γραφικοί εσείς και εγώ. Θεωρώ, όμως, ότι είμαστε όλοι το ίδιο σοβαροί, όλοι το ίδιο αφοσιωμένοι

στην εφαρμογή του νόμου και νομίζω ότι τις επόμενες μέρες θα τη δούμε τη διαφορά.

Συμφωνώ, επίσης, μαζί σας ότι υπάρχουν περιοχές στην Αθήνα στις οποίες ακόμη το κάπνισμα υπάρχει και ότι υπάρχουν οικογενειάρχες, υπάρχουν γυναίκες, υπάρχουν ηλικιωμένοι που δεν βγαίνουν. Ξέρω, δέχομαι τις αντιδράσεις των ανθρώπων αυτών, δέχομαι και καταγγελλίς τις οποίες προωθώ.

Θα ήθελα, όμως και εσείς να συμφωνήσετε ότι έχει γίνει πρόοδος. Δειλή, λιγότερο αποτελεσματική από όσο εσείς και εγώ και όλοι οι άλλοι θα ήθελαν; Ενδεχομένως, αλλά έχει γίνει πρόοδος. Από εμάς, λοιπόν, εξαρτάται να επιμεινουμε, να είμαστε σταθεροί και οι ίδιοι οι πολιτικοί παραδείγματα, όπως είπατε και είμαι βέβαιη ότι θα τα καταφέρουμε. Δεν παρανομούμε οι Έλληνες εκ πεποιθήσεως.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Είναι ελάχιστοι αυτοί που δεν συμμορφώνονται, όπως και αυτοί που ασχημονούν είναι ελάχιστοι.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Υφυπουργός Υγείας): Ναι, κύριε Πρόεδρε, εγώ δεν μέφομαι τους συναδέλφους μου, προς Θεού!

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Το λέω για να μη δίνουμε την εντύπωση, ώστε να λείει ο λαός «οι πολιτικοί». Είναι ελάχιστοι και πρέπει να τους απομονώνουμε, να τους υποχρεώνουμε να σέβονται.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Υφυπουργός Υγείας): Έχετε απόλυτο δίκιο. Καλά κάνετε και το διαχωρίζετε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΨΥΧΑΡΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι έτσι. Με συγχωρείτε!

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Υφυπουργός Υγείας): Κύριε Πρόεδρε, καλά κάνετε και το διαχωρίζετε. Απάντησα απλώς στην καταγγελία του συναδέλφου, η οποία όμως έχει κάποια ψήγματα αλήθειας.

Σε κάθε περίπτωση σας βεβαίω, κύριε Ψυχάρη, ότι με εντολή και επιθυμία του Υπουργού κ. Γεωργιάδη θα συνεχίσουμε.

(Στο σημείο αυτό η Υφυπουργός Υγείας κυρία Ζέττα Μακρή καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Ευχαριστούμε πολύ, κυρία Υπουργέ.

Η τρίτη με αριθμό 641/4-3-2014 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Εύβοιας της Δημοκρατικής Αριστεράς κ. Δημητρίου Αναγνωστάκη προς τον Υπουργό Οικονομικών, σχετικά με τους νέους κανόνες για τις ρυθμίσεις των κόκκινων δανείων, δεν θα συζητηθεί λόγω κωλύματος του κυρίου Υπουργού και διαγράφεται.

Η τετάρτη με αριθμό 656/4-3-2014 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Α' Θεσσαλονίκης του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Θεοδοσίου Κωνσταντινίδη προς τους Υπουργούς Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, σχετικά με την εταιρεία «ΣΕΚΑΠ ΑΕ», δεν θα συζητηθεί λόγω κωλύματος του κυρίου Βουλευτή και διαγράφεται.

Η δεύτερη με αριθμό 654/4-3-2014 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου της Βουλευτού Χαλκιδικής του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Αικατερίνης Ιγγλέζη προς τον Υπουργό Εσωτερικών, σχετικά με την κατάργηση των Δασικών Υπηρεσιών, δεν θα συζητηθεί λόγω αναρμοδιότητας και διαγράφεται.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΙΓΓΛΕΖΗ: Κυρία Πρόεδρε, μπορώ να έχω τον λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Ορίστε, κυρία συναδέλφε, έχετε τον λόγο.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΙΓΓΛΕΖΗ: Κυρία Πρόεδρε, δεν είναι η πρώτη φορά που καταθέτω αυτήν την ερώτηση. Την έχω επανακαταθέσει στο Υπουργείο Περιβάλλοντος στις 17 Φεβρουαρίου και ήταν να συζητηθεί στις 19 Φεβρουαρίου. Από το Υπουργείο Περιβάλλοντος μου δήλωσαν αναρμοδιότητα και μου είπαν ότι αρμόδιο Υπουργείο είναι το Υπουργείο Εσωτερικών. Έτσι, λοιπόν, κατέθεσα την ερώτηση στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 4 Μαρτίου και ήταν να συζητηθεί σήμερα. Και από αυτό το Υπουργείο μου δήλωσαν αναρμόδιοι και με ξαναπαρέπεμψαν στο Υπουργείο Περιβάλλοντος.

Είναι γεγονός, βέβαια, ότι και τα δύο Υπουργεία σχεδιάζουν από κοινού, εφαρμόζοντας εντολές της τριόικας, να διαλύσουν

τις Δασικές Υπηρεσίες, για τις οποίες και οι δύο έχουν αρμοδιότητα. Το ΥΠΕΚΑ έχει αρμοδιότητα για την Κεντρική Υπηρεσία και το Υπουργείο Εσωτερικών για τις αποκεντρωμένες Δασικές Υπηρεσίες, τις περιφερειακές. Και τα δύο Υπουργεία δηλώνουν αναρμοδιότητα, όμως, παρ' όλο που είναι αρμόδια.

Σε ποιο, λοιπόν, πρέπει να απευθύνω την ερώτησή; Μήπως απευθείας στην τριόικα;

Ως ΣΥΡΙΖΑ, έχουμε από καιρό καταγγείλει ότι αυτή η πολυδιάσπαση της Δασικής Υπηρεσίας δημιουργεί σωρεία προβλημάτων κυρίως στη λειτουργία της και υπάρχει μόνο ένας μεγάλος χαμένος και αυτός είναι το ελληνικό δάσος και το φυσικό περιβάλλον.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Ευχαριστώ κι εγώ. Λυπάμαι για τον εμπαιγμό. Ουσιαστικά πρόκειται περί εμπαιγμού. Βέβαια, δεν το χαρακτηρίσατε έτσι εσείς.

Όμως, είναι πάρα πολύ σκληρό, κύριε Πρόεδρε, οι διάφοροι Υπουργοί να παραπέμπουν ο ένας στον άλλον σαν μπαλάκι έναν Βουλευτή. Δηλαδή, είναι ακόμα μία απόδειξη αυτού που πολλές φορές καταγγέλλατε κι εσείς και μέσα στη Διάσκεψη των Προέδρων...

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Αύριο, όμως, εγώ θα φέρω εδώ έναν Υπουργό, ακριβώς γιατί δεν απαντά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Να το κάνετε.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Οι συνάδελφοι να ξέρουν ότι όταν δεν απαντά, πρέπει να κάνουν επερώτηση για τη μη απάντηση εδώ. Το προβλέπει ο Κανονισμός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Θα βρούμε άλλους τρόπους. Δεν γίνεται αλλιώς.

Τέλος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η τρίτη με αριθμό 642/4-3-2014 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Λάρισας της Δημοκρατικής Αριστεράς κ. Θωμά Ψύρρα προς τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με την αντιμετώπιση των προβλημάτων του ΤΕΙ Θεσσαλίας, δεν θα συζητηθεί λόγω κωλύματος του κυρίου Υπουργού και διαγράφεται.

Ολοκληρώθηκε επομένως η συζήτηση των επικαιρών ερωτήσεων.

Στο σημείο αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πριν εισέλθουμε στη συζήτηση της επίκαιρης επερώτησης, θα γίνει αναφορά για την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας και θα τοποθετηθούν τα κόμματα του Κοινοβουλίου.

Εκ μέρους του Προεδρείου θα ήθελα κι εγώ να τοποθετηθώ. Μετά θα λάβουν το λόγο για πέντε λεπτά συνάδελφοι που έχουν οριστεί από τις Κοινοβουλευτικές Ομάδες όλων των κομμάτων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας ας αναλογιστούμε τη θέση και το ρόλο της στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία και ας δούμε τη διαδρομή που ακολουθήθηκε. Είναι κοινή διαπίστωση ότι σε σύγκριση με το παρελθόν, οι γυναίκες έχουν ήδη πραγματοποιήσει μεγάλες κατακτήσεις και είναι αποδεκτό ότι αυτές συνεχίζονται.

Όμως, οι μεγάλες αποφάσεις και ο σχεδιασμός του μέλλοντος γίνεται κύρια από άνδρες που κατέχουν θέσεις «κλειδιά» στην πολιτική. Δεν είμαι σε θέση να προσδιορίσω για πόσο ακόμα θα επικρατεί αυτή η ανισορροπία, αλλά η πολιτική παραμένει οχυρό των ανδρών και είναι φυσικό να μην προωθούνται επαρκώς τα δικαιώματα, τα συμφέροντα, οι προτεραιότητες και οι απόψεις των γυναικών.

Όλοι, βέβαια, διαχρονικά συμφωνούν ότι η πολιτική και η κοινωνική ζωή μας χρειάζεται επειγόντως να εμπλουτιστεί από τις ασπείρευτες εφεδρείες των γυναικών. Αυτή η Βουλή με τη σύνθεσή της, έτσι δηλαδή όπως παρουσιάζεται με αρκετά μεγάλη συμμετοχή των γυναικών, είναι η απάντηση της ίδιας της κοινωνίας και η απάντηση και οι επιλογές της σ' αυτήν την αναγκαϊότητα.

Όλοι, βέβαια, οφείλουν να παραδεχθούν ότι οι γυναίκες λειτουργούν με ένα αξιακό σύστημα που το έχει ανάγκη η κοινωνία μας, καθώς επίσης και ότι μόνο έτσι θα μπολιαστεί και η πολιτική με τις ίδιες αξίες με τις οποίες πρωταγωνιστούν στη ζωή, την οικογενειακή συνοχή και τη διαμόρφωση της κοινωνίας.

Ο αγώνας για τη δημιουργία συνθηκών ίσων ευκαιριών για αξιοποίηση του συνόλου των ανθρώπινων πόρων και μίας δίκαιης

κατανομή των ευθυνών και των υποχρεώσεων ανάμεσα στα δύο φύλα είναι ευθύνη και των δύο φύλων. Σ' αυτήν την κατεύθυνση υλοποίησης απαιτείται η δραστηριοποίηση της κοινωνίας των πολιτών.

Όμως, σήμερα, η πραγματική πρόκληση δεν είναι μόνο η συμμετοχή, αλλά η συμμετοχή γυναικών αξιών και ικανών και η δραστηριοποίησή τους ως πολίτες που διαθέτουν ένα ιδιαίτερο λόγο και μία ιδιαίτερη πράξη πλησιέστερα στον άνθρωπο και τα καθημερινά του προβλήματα. Όλοι έχουμε τις απαιτούμενες ικανότητες και μπορούμε να προσφέρουμε εξίσου με τους άνδρες για την ανάπτυξη και την πρόοδο της πατρίδας μας.

Η σημερινή κοινωνία πρέπει να ανανεωθεί και να εμπλουτιστεί με τον έμφυτο ανθρωπισμό των γυναικών και με τις αξίες και τα ιδεώδη που αυτές πρεσβεύουν. Η γυναίκα είναι παντού και πάντοτε γυναίκα, πολλές φορές κάτι περισσότερο από γυναίκα, λιγότερο όμως ποτέ.

Μ' αυτές τις σκέψεις δίνω το λόγο στην κ. Αικατερίνη Παπακώστα εκ μέρους της Νέας Δημοκρατίας.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Θα ήθελα να πω ότι χαιρόμαι που δικαιώθηκα τουλάχιστον ως προς την πρόταση που παγίως και διαχρονικά θέτω κάθε χρόνο με αφορμή τη συζήτηση για την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας υπό την έννοια της ανάληψης πρωτοβουλιών και πολιτικών, οι οποίες επιλύουν προβλήματα. Υπ' αυτήν την έννοια συζητούμε στην Ολομέλεια του Σώματος.

Ο κ. Ψυχάρης, λοιπόν, ο αγαπητός συνάδελφος της Νέας Δημοκρατίας, με δικαίωσε προηγουμένως στην πρόταση που κατά καιρούς κάνω με αφορμή αυτήν τη συζήτηση, δηλαδή ότι αυτά τα ζητήματα πρέπει να συζητούνται σε ημέρες όπου η Ολομέλεια είναι ενεργή και, μάλιστα, επειδή αύριο έχουμε και το νομοσχέδιο για τη διοικητική μεταρρύθμιση, όπου υπάρχουν ζητήματα που αφορούν τις γυναίκες εργαζόμενες, νομίζω ότι αυτό θα ήταν μία ιδανική περίπτωση.

Εν πάση περιπτώσει, οφείλω να πω ότι είναι γεγονός και πρέπει όλοι να κατανοήσουμε ότι οι πολιτικές της ισότητας, ιδιαίτερα σε περίοδο κρίσης, δεν αφορούν στις γυναίκες, αφορούν σε όλη την κοινωνία και οδηγούν στην ανάπτυξη και στην ευημερία. Γιατί; Διότι ιδιαίτερα σε περίοδο δύσκολη, όπως είναι η περίοδος της κρίσης, η ενίσχυση της ισότητας, αγαπητοί συνάδελφοι, λειτουργεί ως κοινωνικό δίκτυο προστασίας, οδηγώντας γρηγορότερα στην ανάπτυξη, αντίθετα από αυτό που συμβαίνει σήμερα, γιατί έχουμε μία αντίληψη η οποία πρέπει να αλλάξει.

Αν δεν ληφθούν μέτρα, οι ανισότητες μεταξύ αντρών και γυναικών επιφέρουν κόστος κοινωνικό και οικονομικό, δηλαδή επιφέρουν απώλειες στην κοινωνία, στην οικονομία, καθώς οδηγούν σε πλημμελή αξιοποίηση των μελών μιας κοινωνίας και σε απώλειες στα συστήματα κοινωνικής προστασίας.

Θα το κάνω πιο σαφές και πιο κατανοητό με ένα απλό παράδειγμα. Αν ιδιαίτερα σε περίοδο οικονομικής κρίσης η προτεραιότητα δίνεται στο μισό του πληθυσμού, παραδείγματος χάριν, σε ένα μείζον ζήτημα όπως είναι η ανεργία, τότε αντιλαμβάνεστε ότι το υπόλοιπο κομμάτι του πληθυσμού περιθωριοποιείται φτωχοποιείται, με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Άρα, αντί η ψαλίδα των κοινωνικών ανισοτήτων να κλείσει, ανοίγει. Κι όταν ανοίγει η ψαλίδα, η κοινωνία, η οικονομία, η πολιτεία χρειάζεται να πληρώσουν πολύ περισσότερα για να αναπληρώσουν αυτό το χάσμα των κοινωνικών ανισοτήτων και να καλύψουν τους πολίτες εκείνους, οι οποίοι λόγω των λανθασμένων προτεραιοτήτων, που τίθενται ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσης, δεν εφαρμόζουν τις πολιτικές της ισότητας, οι οποίες γεφυρώνουν τα χάσματα, αλλά αντιθέτως οδηγούμεστε στις απώλειες που σας είπα προηγουμένως και ιδιαίτερα στα συστήματα κοινωνικής προστασίας.

Νομίζω ότι οφείλουμε παράλληλα να ενισχύσουμε –το λέμε πολλές φορές, ενεργά όμως, καθώς είναι μία λαμπρή ευκαιρία, αφού έχουμε μπροστά μας τις αυτοδιοικητικές εκλογές και τις ευρωεκλογές, αλλά και γενικότερα- στην πολιτική λειτουργία των κομμάτων, της Κυβέρνησης και του πολιτικού μας συστήματος τη συμμετοχή των γυναικών στα κέντρα λήψης των αποφάσεων.

Οφείλουμε ως νομοθέτες να εξαλείψουμε παντελώς, δίνοντας

το μήνυμα από την Βουλή των Ελλήνων, τη διάκριση λόγω φύλου και ενός –αν θέλετε- υπέρπροντος ή εκδηλωθέντος με εντονότερο τρόπο το τελευταίο δίστημα σεξισμού, διότι αυτό συνιστά παραβίαση θεμελιωδών δικαιωμάτων και προσβολή της προσωπικότητας του ατόμου, ιδιαίτερα όταν γίνεται η διάκριση αυτή λόγω φύλου.

Υπό την έννοια αυτή, κυρία Πρόεδρε, η Βουλή οφείλει να δώσει ένα ισχυρό μήνυμα, καθώς επίκειται αλλαγή του Κανονισμού της Βουλής και ως Πρόεδρος της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έχουμε αποστείλει την πρότασή μας αυτή στην καθ' ύλην αρμόδια επιτροπή για τον Κανονισμό, ώστε να επιληφθεί αρμοδίως, ενώ και στην Ολομέλεια θα αναλάβουμε όλοι και όλες τις ευθύνες μας.

Θέλω να πω ότι σε αυτήν εδώ τη Βουλή των Ελλήνων, στην Εθνική μας Αντιπροσωπεία, πρώτη γυναίκα Βουλευτίνα υπήρξε η Ελένη Σκούρα, η οποία καταγόταν από το Βόλο. Είχα προχθές –ανήμερα της Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας- την ευκαιρία να καταθέσω στεφάνι στην προτομή της στη γενέτειρά της, το Βόλο.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Θέλω να παρακαλέσω διά του Προεδρείου –και βεβαίως θέλω εδώ και τη συμβολή όλων των κομμάτων- να αναλάβουμε την πρωτοβουλία, ώστε στο πλαίσιο της τιμής και μνήμης που η ελληνική πολιτεία πρέπει να αποδώσει στην πρώτη Ελληνίδα πολιτικό Βουλευτή, την Ελένη Σκούρα –που εργάστηκε για την πατρίδα της με έναν ανιδιοτελή τρόπο προσφοράς, που πολέμησε στον ελληνοϊταλικό πόλεμο, έδωσε τη μάχη της στην Κατοχή και πέθανε αναξιοπαθούσα, ενώ ήταν εύπορη, πουλώντας τα προσωπικά της τιμαλφή για να ζήσει μέχρι την τελευταία της ημέρα αξιοπρεπώς, χωρίς σύνταξη από την ελληνική πολιτεία- να καθιερωθεί ένα πανελλαδικό συνέδριο στο Βόλο με το όνομά της και μία αίθουσα, από τις αίθουσες που επεξεργαζόμαστε τα νομοσχέδιά μας οι Βουλευτές ως αντιπρόσωποι του Έθνους, να πάρει το όνομά της.

Τέλος –και μ' αυτό τελειώνω, κυρία Πρόεδρε- ως αρμόδια Επιτροπή της Βουλής έχουμε πει ότι αποτελεί αναγκαία και ικανή συνθήκη το να επικυρώσει ταχύτατα η ελληνική πολιτεία τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Πρόκειται για τη λεγόμενη «Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης». Έπρεπε να είχε, ήδη, γίνει και πρέπει να γίνει αμέσως. Εν πάση περιπτώσει, αυτή η σύμβαση μεριμνά για την προστασία όχι μόνο των γυναικών αλλά και για την προστασία των παιδιών και των ηλικιωμένων που εκτίθενται σε βία η οποία συντελείται στο οικογενειακό περιβάλλον.

Τέλος, κυρία Πρόεδρε, πρέπει να σας πω ότι αύριο και με αφορμή το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης έχει κατατεθεί τροπολογία η οποία έχει υπογραφεί από αρκετούς καταδέλφους όλων των πτερύγων της Βουλής και η οποία αφορά στην προστασία της μητρότητας χωρίς αστερίσκους και χωρίς αποζημιώσεις. Αυτή η τροπολογία-προσθήκη σκοπεύει στο να διατρέχει οριζοντίως όλες τις δράσεις της ελληνικής πολιτείας, όσον αφορά στην προστασία της μητρότητας, ώστε αυτή να μην είναι κατά περίπτωση ή ανάλογα με τις συγκυρίες.

Σας ευχαριστώ θερμά, κυρία Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Ευχαριστούμε και εμείς, κυρία συνάδελφε.

Εκ μέρους του ΣΥΡΙΖΑ τον λόγο έχει η κ. Αφροδίτη Σταμπούλη.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΣΤΑΜΠΟΥΛΗ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

«Ορισμένα τινά Ελληνικά θήλαα ζητούν να δοθή ψήφος εις τας γυναίκας. Σχετικώς με το ίδιον τούτο θέμα διαπρεπέστατος επιστήμων είχαν άλλοτε αναπτύξει από του βήματος της Βουλής το επιστημονικώς πασίγνωστον, άλλως τε, γεγονός, ότι παν θήλυ διατελεί εις ανισόρροπον και έξαλλον πνευματικήν κατάστασιν ωρισμένας ημέρας εκάστου μηνός. Επειδή, εν τούτοις, α ημέραι αύται δεν συμπίπτουν ως προς όλα τα θήλαα, είναι αδύνατον να ευρεθῆ ἡμέρα πνευματικῆς ἰσορροπίας και ψυχικῆς γαλήνης»

όλων των θηλέων, ώστε την ευτυχή εκείνην ημέραν να ορίζονται αι εκάστοτε εκλογαί.

Η γυναικεία, συνειπώς, ψήφος είναι πράγμα επικίνδυνον, άρα αποκρουστέον, εφ' όσον ουδεμία δύναται να υπάρξει εγγύησις ότι ο γυναικείος πληθυσμός, προσερχόμενος εις τας κάλπας, θα είναι εν τω συνόλω του εις πνευματικήν και ψυχικήν ομαλότητα. Επαναλαμβάνομεν ότι χρησιμοποιούμεν επιχειρήματα αυστηρώς επιστημονικά αναπτυχθέντα άλλοτε εις την Βουλήν». Εφημερίδα «ΝΕΑ ΗΜΕΡΑ», 20 Μαρτίου 1928. Το καταθέτω στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Αφροδίτη Σταμπούλη καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν δημοσίευμα, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Κι όμως χάρη στην «κόκκινη γραμμή» που ενώνει την Ολυμπί Ντε Γκουζ, την καρτομηθείσα συντάκτρια των «Δικαιωμάτων της Γυναίκας και της Πολίτισσας», τις τσακισμένες από την αστυνομία απεργούς της Νέας Υόρκης το 1857, τις φυλακισμένες σουφραζέτες, την Κλάρα Τσέκιν και τις σοσιαλίστριες του Συνεδρίου της Κοπεγχάγης το 1910 με τη λοιδορούμενη αρχισυντάκτρια της «Εφημερίδας των Κυριών», τα «Ελληνικά θήλα» στις μέρες μας, όχι μόνο έχουν ψήφος, αλλά και εκλέγονται -έστω και σε ποσοστό μόνο γύρω στο 20%- στο ελληνικό Κοινοβούλιο. Μάλιστα, μιλούν και από το Βήμα της Βουλής, μιας Βουλής η οποία δεν κατόρθωσε ακόμη να καθιερώσει μια ονομασία για την ιδιότητά τους, η οποία να κάνει ορατό το φύλο τους, ενώ συγχρόνως να είναι και γραμματικά σωστή.

Επιπλέον, όπως όλα «τα θήλα» του κόσμου έχουν και μια Παγκόσμια Ημέρα δική τους.

Η Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας το 2014, λοιπόν, βρίσκει τις γυναίκες της χώρας να πλήττονται από την ανεργία, σε βαθμό χωρίς προηγούμενο για τις εργαζόμενες στον ιδιωτικό τομέα και τις αυτοαπασχολούμενες, με επικείμενη λήξη των διαθεσιμότητων και απολύσεις στο δημόσιο τομέα σε κατ' εξοχήν γυναικείους κλάδους, όπως είναι οι καθαρίστριες, όχι μόνο πια του Υπουργείου Οικονομικών, αλλά και των περιφερειών, αλλά και οι εργαζόμενες στην καθαριότητα και τη σίτιση των παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, που ακόμα διατηρεί ο ΟΑΕΔ, ενώ οι καθαρίστριες των σχολείων δεν απολύονται προς το παρόν, αλλά είναι απλήρωτες από την αρχή της σχολικής χρονιάς.

Πρόκειται για γυναίκες που στον εμπαιγμό των Υπουργών που τις συμβουλευούν να συστήσουν κοινωνικές επιχειρήσεις για να διεκδικήσουν τη δουλειά τους, χωρίς καμμία εγγύηση ότι θα την κερδίσουν και χωρίς καμμία αντιμετώπιση των προβλημάτων διαδοχικής ασφάλισης που θα προκύψουν, απαντούν με τον μεγαλύτερο αγώνα τους, με τον οποίο «καθαρίζουν για όλους -και όλες- μας», ακόμα και αν βγαίνουν με σπασμένα χέρια από τις επιθέσεις των δυνάμεων καταστολής, οι οποίες -σημειωτέον- δείχνουν αξιοπρόσεκτο ζήλο όταν έχουν να κάνουν με γυναίκες είτε πρόκειται για κατοίκους της βορειανατολικής Χαλκιδικής είτε για απεργούς είτε για μαθήτριες είτε για Βουλευτέριες.

Και σαν να μην φθάνει η απώλεια εργασίας των ενεργών γυναικών, υπονομεύεται και η μελλοντική εργασία των νεότερων με την κατάργηση των τμημάτων προτίμησής τους από τη δημόσια εκπαίδευση, όπως υπονομεύεται και η δυνατότητα συνταξιοδότησης, ιδιαίτερα για τις αγρότισσες, με τη μετατόπιση των ορίων ηλικίας και την επιβολή όλο και περισσότερων προϋποθέσεων.

Είναι τέτοια η περιφρόνηση της Κυβέρνησης για κεκτημένα των γυναικών από δεκαετίες, που δεν προβλέφθηκε καμμία προστασία από απόλυση στο δημόσιο τομέα ούτε εγκύων ή ευρισκομένων σε άδεια μητρότητας ή ανατροφής, όπως επίσης έχει παραπεμφθεί στις καλές και η κοινή υπουργική απόφαση που θα χορηγούσε στις αυτοαπασχολούμενες και στις αγρότισσες αποζημίωση ώστε να διακόπτουν την εργασία τους για δεκαεπτά εβδομάδες, αντίστοιχα με την άδεια κύησης και μητρότητας, όπως προβλέπει η σχετική ευρωπαϊκή οδηγία που κυρώθηκε στα τέλη του '12.

Μαζί με την εργασιακή καταρρέει και η υγειονομική προστασία της μητρότητας, ακολουθώντας την αποσάθρωση της δημόσιας περίθαλψης, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας, που επιφέρει την οικονομική αφαιμάξη για την εργασιακή παρακολούθηση της εγκυμοσύνης και την κάλυψη του υπέρογκου κόστους τοκε-

τού από τις ανασφάλιστες με το ρατσιστικής έμπνευσης διπλοσασμό για τις αλλοδαπές.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Η απουσία κάλυψης άλλων αναγκών της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας έχει μεγαλύτερη ιστορία. Έχει ήδη στηλιτευθεί από διεθνείς οργανισμούς -την ανοχή σας, κυρία Πρόεδρε, παρακαλώ- όπως η Επιτροπή του ΟΗΕ για την παρακολούθηση εφαρμογής της CEDAW, έχουν γίνει συστάσεις να χρηματοδοτηθεί η πρόσβαση όλων των γυναικών και ιδιαίτερα των ευάλωτων, πλην εις ότα μη ακουόντων.

Φυσικά και κάθε άλλη προστασία σε ευάλωτες ομάδες γυναικών άλλοτε δεν υπάρχει και άλλοτε αφήνεται να καταρρεύσει, είτε αφορά στα θύματα trafficking για τα οποία, παρά τη σχετική ευρωπαϊκή οδηγία που κυρώθηκε το καλοκαίρι, παραμένει χαρακτηριστική η αποτυχία των αρχών να κάνουν τριψήφιο τον εσαεί διψήφιο αριθμό των γυναικών των αναγνωρισμένων ως τέτοιων, ενώ όλες και όλοι ξέρουμε ότι θα έπρεπε ο αριθμός αυτός να είναι τουλάχιστον τετραψήφιος είτε αφορά σε κοινότητες Ρομά, όπου τα ιατροκοινωνικά κέντρα αφήνονται να κλείσουν και δεν υπάρχει καμμία παρέμβαση για την αποτροπή των πρώιμων ή και καταναγκαστικών γάμων και της συνεπαγόμενης πρώιμης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης από τα κορίτσια, κατά κύριο λόγο.

Όσον αφορά τις πρόσφυγες και μετανάστριες με ή χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα, στη σύσταση προς τα κράτη-μέλη, που υπερψηφίστηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρόσφατα, να ληφθούν μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων τους σε ζητήματα υγείας και εκπαίδευσης, κακοποίησης ή εκμετάλλευσης κατά την εργασία και να αναγνωριστεί η προσφορά τους σε παροχή υπηρεσιών, ακόμα κι αν δεν έχουν χαρτιά, η απάντηση της Κυβέρνησης είναι από τη μια εμβολωματικές λύσεις του τύπου της διάταξης για τους συνοδούς των αναπήρων, σε συνδυασμό με τις ασφυκτικές δυνατότητες νομιμότητας, μέσω του συζύγου συνήθως, που παρέχει ο υπό συζήτηση Μεταναστευτικός Κώδικας, και από την άλλη, κράτηση στις σαδιτικές συνθήκες της Πέτρου Ράλλη.

Και βέβαια, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν συνιστά να μην αφήνεται οι μετανάστριες και οι πρόσφυγες να πνιγούν, να καούν ή να πεθάνουν από το κρύο, διότι προφανώς θεωρεί αδιανόητο να συμβαίνει κάτι τέτοιο σε ευρωπαϊκή χώρα του 21^{ου} αιώνα.

Όσο για τις συνθήκες κράτησης γυναικών γενικά, γίνεται ιδιαίτερη μνεία επίσης από την Επιτροπή του ΟΗΕ για την εφαρμογή της CEDAW στις προδιαγραφές της Μπανγκόκ, η οποία βέβαια εφαρμόζεται όσο και οι άλλες συστάσεις.

Άφησα τελευταία την αναφορά στη βία κατά των γυναικών, γιατί χάρη στην έκθεση της FRA το θέμα έλκει το γενικό ενδιαφέρον. Όντως, κάθε γυναίκα οποιασδήποτε οικονομικής, μορφωτικής, κοινωνικής, ηλικιακής ή όποιου άλλης κατάστασης, κινδυνεύει να υποστεί κάποια μορφή έμφυλης βίας, από ενδοοικογενειακή βία, σεξουαλική παρενόχληση στο χώρο της εργασίας ή βιασμό. Αποτελεί το αποτελεσματικότερο όπλο της πατριαρχίας ενάντια στη γυναικεία θέληση και επιστρατεύεται όταν οι καθημερινές διακρίσεις, τα σεξιστικά σχόλια, η προπαγάνδα των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας και «επιστημονικές» απόψεις, σαν αυτές που ανέφερα στην αρχή, δεν καταφέρνουν να την κάμψουν.

Η ελληνική πολιτεία αυτή τη στιγμή απαντά με ένα καλών προθέσεων, αλλά σαφώς κατώτερο των αναγκών, πρόγραμμα συμβουλευτικών σταθμών και ξενώνων φιλοξενίας για κακοποιημένες γυναίκες, για τους οποίους, εκτός από την αναγκαιότητα να λειτουργήσουν πλήρως το συντομότερο, φαίνεται ήδη στον ορίζοντα ο κίνδυνος για τη συνέχεια της λειτουργίας τους μόλις λήξει η τριετία της ευρωπαϊκής χρηματοδότησης.

Ασφαλώς, εξίσου αναγκαία είναι η κύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης και η επικαιροποίηση της εθνικής νομοθεσίας.

Άλλη μία 8^η του Μάρτη, λοιπόν, όπου δεν εορτάζουμε, δεν δεχόμαστε επισκέψεις. Διαδηλώνουμε και διεκδικούμε όλα μας τα δικαιώματα, αδιαίρετα και αδιάσπαστα, διεκδικούμε την ίδια μας τη ζωή με όλη της τη σημασία.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Ευχαριστούμε κι εμείς.

Τον λόγο έχει εκ μέρους του ΠΑΣΟΚ ο κ. Πάρις Κουκουλόπουλος.

ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, χαίρομαι ιδιαίτερα που έχω την τιμή να μιλήσω για την Ημέρα της Γυναίκας, γιατί νομίζω ότι μόνον έτσι έχει νόημα η Ημέρα της Γυναίκας. Αν το Βήμα ανήκει μόνο στις γυναίκες την Ημέρα της Γυναίκας, νομίζω ότι τα πράγματα δεν πάνε καλά.

Εγώ, λοιπόν, θέλω να πω ότι η Ημέρα της Γυναίκας ανήκει σε όλους όσοι πιστεύουν στην ισότητα, την ισονομία και την ισοπολιτεία. Είναι ένα ζήτημα αρχής για όσους εμφορούνται απ' αυτές τις αντιλήψεις.

Για μας στο ΠΑΣΟΚ τα ζητήματα της ισότητας γενικότερα και της γυναίκας ειδικότερα είναι ζητήματα αρχής, όπως ζήτημα αρχής και σταθερή, υπέρτατη αξία είναι και το ζήτημα της δικαιοσύνης, η αξία της δικαιοσύνης.

Για να είμαστε δίκαιοι, θέλω να πω σήμερα ότι το κόμμα που εκπροσωπώ από το Βήμα της Βουλής, το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα, από το '74 που ιδρύθηκε μέχρι και σήμερα, έχει συμβάλει καθοριστικά, για να μην πω καταλυτικά, σ' ό,τι έχει σχέση με την ισότητα της γυναίκας.

Ξεκινάω από τα εσωτερικά μας. Είμαστε το πρώτο κόμμα που εφαρμόσαμε την ποσόστωση. Κατηγορηθήκαμε και από το φεμινιστικό κίνημα, το γυναικείο κίνημα –όπως θέλετε ονομάστε το και από πολλούς άντρες που έκαναν κριτική από θέση διανοούμενου ότι δεν γίνεται αυτό με διοικητικά μέτρα. Κι όμως, για μας που ζήσαμε όλη αυτή την επική πορεία του ΠΑΣΟΚ από την καθιέρωση της ποσόστωσης και μετά, άλλαξαν άρδην τα ποσοστά συμμετοχής των γυναικών στα όργανα λήψης αποφάσεων που έχουν σχέση με την ενεργό τους παρουσία. Λειτουργήσε, δηλαδή, αυτό το μέτρο.

Πολύ σημαντικότερο φυσικά απ' αυτό που προανέφερα είναι το έργο του ΠΑΣΟΚ στον τομέα γενικότερα των δικαιωμάτων για όλους τους Έλληνες και φυσικά και για τις Ελληνίδες. Σ' ό,τι έχει σχέση με δικαιώματα, με ισότητα, με κοινωνία δικαίου, το έργο του ΠΑΣΟΚ είναι μοναδικό και ανεπανάληπτο.

Μάλιστα –μέρα που είναι- δεν θέλω να διχάσω, αλλά θέλω να θυμίσω ότι ξεκινώντας από το οικογενειακό δίκαιο και καταλήγοντας στο νόμο για την ιθαγένεια, τη συντριπτική πλειονότητα αυτών των νόμων δυστυχώς την ψήφισε μόνο το ΠΑΣΟΚ. Η Αριστερά συνήθως πίστευε ότι κάνουμε λίγα και η Δεξιά αποχωρούσε, όταν δεν καταψήφισε, και στη συνέχεια σιωπηρά συνέχιζε την εφαρμογή. Αυτή είναι η ιστορία της χώρας, για να είμαστε δίκαιοι μεταξύ μας. Νομίζω ότι στη Βουλή πρέπει να φύγουμε από γενικές και αόριστες συμφωνίες και να λέμε και μερικές αλήθειες.

Σήμερα, επειδή η ισότητα είναι πράξη, υπάρχουν συγκεκριμένα προβλήματα και θέλω να καταθέσω τέσσερις συγκεκριμένες προτάσεις, να υπογραμμίσω τέσσερα συγκεκριμένα προβλήματα, που έχουν οι γυναίκες, πολύ περισσότερο από τον υπόλοιπο πληθυσμό.

Ένα πρώτο ζήτημα είναι αυτό που έχει σχέση με την ανεργία. Στην Ελλάδα της ύφεσης η ανεργία κατακλύζει τα πάντα, είναι το υπ' αριθμόν ένα κοινωνικό πρόβλημα, όμως τα ποσοστά στους νέους και στις γυναίκες είναι τρομακτικά. Είναι πολύ μεγαλύτερη η ανεργία στις γυναίκες. Άρα, απαιτείται κινητοποίηση πόρων και πολιτική ενεργοποίηση σ' αυτόν το συγκεκριμένο τομέα.

Δεύτερον, υπάρχει τεράστιο ζήτημα με τη στήριξη της εργαζόμενης μητέρας. Το κοινωνικό κράτος που οικοδομήσαμε τα προηγούμενα χρόνια είναι κάτι σημαντικό, αν το συγκρίνει κανείς με τις ανύπαρκτες δομές πριν υπάρξουν οι κοινωνικές και προνοιακές δομές, κυρία Υπουργέ, πλην όμως δεν είναι καθόλου αρκετό για να στηρίξει σήμερα την εργαζόμενη μητέρα. Αν θέλουμε να είμαστε ειλικρινείς, νομίζω ότι πρέπει να το αναγνωρίσουμε αυτό. Άρα, πρέπει να υπάρξει συγκεκριμένη μέριμνα και προτεραιότητα σ' αυτόν τον τομέα.

Τρίτον, το ζήτημα της βίας σε βάρος των γυναικών μάς οδηγεί σε πρωτοβουλίες που έχουν υπάρξει και πρέπει να πολλαπλα-

σιαστούν. Η βία κατά των γυναικών καλά κρατεί. Και αναφέρομαι για τη βία μέσα στο σπίτι για να πάω μέχρι την ακραία μορφή βίας που είναι το trafficking. Θα πω ό,τι λένε όλα τα επίσημα στοιχεία των παγκόσμιων οργανισμών: Είναι η δεύτερη κερδοφόρα επιχείρηση μετά την εμπορία όπλων. Το εμπόριο κυριολεκτικά των γυναικών είναι η δεύτερη σε μέγεθος οικονομική δραστηριότητα μετά το εμπόριο όπλων!

Άρα, δεν μπορούμε να μένουμε σε διαπιστώσεις. Πρέπει να δούμε τι μπορούμε και τι πρέπει να κάνουμε για να ορθώσουμε ανάστημα απέναντι σε αυτό το όνειδος για μια σύγχρονη κοινωνία.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Και τέταρτον, θα πρέπει να προχωρήσουμε θαρρετά σε ό,τι ενισχύει τη συμμετοχή των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων, όχι μόνο στην πολιτική, αλλά και στο επιχειρείν, στην κοινωνία παντού, στη δομή της παραγωγής, στις επιχειρήσεις, παντού. Υπάρχουν εμπόδια που πρέπει να γκρεμίσουμε και υπάρχουν δρόμοι που μπορούμε και πρέπει να ανοίξουμε.

Ολοκληρώνω, κυρία Πρόεδρε -γιατί δεν θέλω να καταχραστώ τον χρόνο- με μία βασική διαπίστωση που θέλω να την πω και έχει σχέση με την κρίση που βιώνουμε εδώ και χρόνια είτε τοποθετούμε την κρίση πριν είτε μετά το μνημόνιο, γιατί σε αυτό υπάρχει μία θεμελιώδης διαφωνία. Ας μην μείνω όμως σε αυτό.

Παρά την κρίση την οποία βιώνουμε όλοι οι Έλληνες τα τελευταία χρόνια –θα μου πείτε: πού κολλάει το θέμα της γυναίκας, αλλά κολλάει- αν κάνουμε ήρεμα και ψύχραιμα όλοι μας μία μικρή στάση στο χρόνο και κοιτάξουμε σαράντα χρόνια πίσω, το '74, και αποτυπώσουμε τη θέση της γυναίκας το '74 και της γυναίκας σήμερα, θα δούμε ότι ζούμε σε τελείως άλλη χώρα. Οι κατακτήσεις της γυναίκας σ' αυτή την περίοδο των σαράντα ετών είναι τρομακτικές. Για μια τόσο μικρή περίοδο είναι πάρα πολλές.

Αυτό μας χαρακτηρίζει γενικότερα ως χώρα και το πρόβλημα της ενσωμάτωσης τρομακτικά μεγάλο μεγέθους αλλαγών και ποιοτικά και ποσοτικά, είναι μια από τις αιτίες της κρίσης. Δηλαδή, δεν μπορέσαμε να συμβιώσουμε εύκολα με όλες τις κατακτήσεις που κάναμε από το '74 και μετά. Δεν καλύπταμε από το '74 και μετά μόνο το τεράστιο κενό που έκανε η χούντα των συνταγματαρχών στην Ελλάδα. Καλύπταμε και ένα άλλο κενό. Γι' αυτό και λέμε ότι η Γ' Ελληνική Δημοκρατία είναι, με διαφορά και απόσταση, η καλύτερη περίοδος ευημερίας και λειτουργίας των δημοκρατικών θεσμών στην πατρίδα μας στα νεότερα χρόνια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Ολοκληρώστε, σας παρακαλώ.

ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ολοκληρώνω, κυρία Πρόεδρε.

Έτσι, λοιπόν, ένα από όλα τα ζητήματα που δεν ενσωματώσαμε καλά, το βλέπει κανείς στην κρίση αφενός της οικογένειας και αφετέρου στην κρίση, που υπάρχει στη σχέση των δύο φύλων σήμερα, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι. Δεν μπορέσαμε ακόμα να βρούμε την ισορροπία όσον αφορά στη γυναίκα η οποία έχει την ίδια απαίτηση και το ίδιο δικαίωμα για δουλειά –και έτσι πρέπει να είναι σε μία κανονική χώρα, σε μία δημοκρατική πολιτεία- ίδιο δικαίωμα και απαίτηση για συμμετοχή παντού, και την ίδια ώρα πώς ακριβώς αυτό μετουσιώνεται σε μία αρμονική σχέση μέσα και έξω από το σπίτι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Κλείστε, κύριε συνάδελφε.

ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Αυτή είναι η τελευταία μου φράση, κυρία Πρόεδρε. Δεν είμαστε ο λαός του παρελθόντος με τις μητέρες μας και τις γιαγιάδες μας. Απωλέσαμε, από ότι φαίνεται, έναν ιστορικό ρόλο που ασκούσε η γυναίκα και πρέπει να τον ξαναβρούμε. Όχι, βέβαια, να ξαναστεύουμε τη γυναίκα στο σπίτι. Η παραδοσιακή νοικοκυρά, για την οποία πολλές φορές μιλούσαμε υποτιμητικά, κρατούσε την οικονομία του σπιτιού κατά κυριολεξία, κατά την ακραία κυριολεκτική έννοια του όρου.

Το ότι χάσαμε την έννοια της οικονομίας τα προηγούμενα χρόνια –όχι των οικονομικών, αλλά της οικονομίας σε όλες τις ενέργειές μας- είναι μια θεμελιώδης αιτία της κρίσης. Οι γυναίκες, λοιπόν, πρέπει να πρωταγωνιστήσουν τώρα, που είναι έξω από το σπίτι και όχι να ξαναγυρίσουν στο σπίτι. Μπορούν και πρέπει να το κάνουν, γιατί ξέρουν καλύτερα από εμάς τους άντρες πώς

ακριβώς μπορεί μια συντεταγμένη πολιτεία να έχει τη λογική της οικονομίας σε ό,τι τη διακρίνει και ό,τι τη χαρακτηρίζει.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Ευχαριστούμε και εμείς.

Αυτό που καταλάβαμε είναι ότι είναι δηλαδή θέμα παιδείας και θέμα της οικογένειας. Έχουμε τους δασκάλους εδώ να μας πουν πώς μεγαλώνουν τα παιδιά.

ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Και μπορείτε να πρωταγωνιστήσετε, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Προσπαθούμε, αλλά τι να καταφέρουμε από τα τόσα όπου πρέπει να πρωταγωνιστήσουμε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν την συνεδρίαση αφού ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, είκοσι εννέα μαθητές και μαθήτριες και τρεις εκπαιδευτικοί από το 4^ο Δημοτικό Σχολείο Ωραιοκαστρου Θεσσαλονίκης.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

Τον λόγο έχει η κ. Έλενα Κουντουρά, εκ μέρους των Ανεξαρτήτων Ελλήνων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΥΡΙΤΣΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, δεν μιλήσαμε καθόλου για τη σεξουαλική παρενόχληση που γίνεται από την οικονομική κρίση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Κύριε συνάδελφε, η κάθε συνάδελφος ή ο κάθε ομιλητής μπορεί να τοποθετηθεί. Έχουμε να πούμε πολλά.

Έχετε τον λόγο, κυρία Κουντουρά.

ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Σήμερα μιλάμε για την Παγκόσμια Μέρα της Γυναίκας. Και θέλω να τονίσω ότι δεν είναι μια γιορτή. Είναι η καθιέρωση της αναγνώρισης της προσφοράς της γυναίκας στην ανάπτυξη και την ευημερία της οικογένειας και της κοινωνίας.

Ήταν μια μέρα που οι γυναίκες αντέδρασαν και απαίτησαν τα εργασιακά τους δικαιώματα. Η γυναίκα θέλησε να αποκτήσει ταυτόνητα, αυτά που δεν θα έπρεπε να παλέψει για να κατακτήσει, αλλά αυτά που θα έπρεπε να έχει. Αγωνίστηκαν πριν από εμάς πολλές γενιές, για να μπορούμε εμείς να πούμε ότι έχουμε κατακτήσει πάρα πολλά. Εμένα με θλίβει το γεγονός ότι πρέπει να παραδεχθώ πως έχουμε κατακτήσει πολλά.

Κάποια στιγμή το 2004 στην Επιτροπή Ισότητας ήρθαν τα θέματα της ενδοοικογενειακής βίας, τα θέματα της σεξουαλικής παρενόχλησης. Η κ. Παπακόστα πρωτοστάτησε σε αυτή την προσπάθεια. Όλες οι γυναίκες της Βουλής καταφέραμε επιτέλους να ψηφίσουμε αυτόν τον νόμο ο οποίος έδωσε τη δυνατότητα στις γυναίκες και στα υπόλοιπα μέλη, που μπορεί να έχουν υποστεί κακοποίηση, να προστατευθούν. Αμέσως μετά είναι τα παιδιά, αμέσως μετά τα άτομα της τρίτης ηλικίας και σε ένα ελάχιστο ποσοστό –μηδέν κόμμα κάτι- οι άντρες.

Δυστυχώς, αυτός ο νόμος δεν εφαρμόζεται μόνο για οικονομικούς λόγους αλλά και για άλλους λόγους για τους οποίους έχουμε επιμείνει άπειρες φορές. Υπάρχουν εγκύκλιοι, οι οποίες θα έπρεπε να πάνε στην αστυνομία, στο Δικηγορικό Σύλλογο και χρήματα τα οποία δεν μπορεί να δώσει η πολιτεία για να προστατεύσει αυτές τις γυναίκες, ούτε καν να συντηρήσει τους ξενώνας για τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας.

Βέβαια, η Ελληνίδα τού σήμερα είναι τελείως διαφορετική όπως είπε ο κ. Κουκουλόπουλος απ' αυτή των προηγούμενων δεκαετιών. Η σύγχρονη Ελληνίδα σήμερα έχει δείξει το δυναμισμό της. Ό,τι κι αν έχει κάνει, πρωταγωνιστεί και ξεχωρίζει. Γιατί πέρα από το ότι είναι γυναίκα, είναι σύζυγος, σύντροφος, μητέρα που δίνει αρχές και αξίες στα παιδιά της. Είναι επαγγελματίας, επιτυχημένη τις περισσότερες φορές. Είναι και στο επιχειρείν. Μια πρόσφατη έρευνα που έγινε έδειξε ότι οι γυναίκες του επιχειρείν είναι αυτές που έχουν κρατήσει τεράστιες εταιρείες ζωντανές και με μεγάλα κέρδη. Δυστυχώς, η έρευνα λέει ότι τέτοιου είδους επιχειρήσεις με άντρες δεν είχαν καλύτερα ή αντίστοιχα αποτελέσματα.

Η γυναίκα είναι η ψυχή της οικογένειας. Μην ξεχνάμε ότι η οικογένεια είναι η δομή της κοινωνίας. Είναι πολύ σημαντικό να ξέρουμε ότι η γυναίκα που είναι μητέρα, σύντροφος, επαγγελματίας, σήμερα πολιτικός, επιχειρηματίας, είναι αυτή η οποία χρειάζεται τη στήριξη με νομοθεσία. Η άγαμη μητέρα σήμερα δεν έχει καμμία στήριξη. Η εργαζόμενη γυναίκα σήμερα δεν έχει καμμία στήριξη. Ακόμα και η πολιτική θεωρείται ότι είναι αντρική δουλειά. Και βλέπουμε ότι είναι ελάχιστες οι γυναίκες που έχουν τη δυνατότητα να μπουν στη διαδικασία να εκλεγούν, παρ' όλο που έχουμε κατακτήσει το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι, το δικαίωμα στη μόρφωση, το δικαίωμα στην εργασία, στην οικονομική χειραφέτηση και το δικαίωμα στις ίσες ευκαιρίες.

Δυστυχώς, όλα αυτά αγωνιστήκαμε πολύ για να τα κατακτήσουμε. Η κυρία Βούλτεψη, συνάδελφος στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, είχε πει κάτι το οποίο με συγκίνησε. Υπήρξε αθλήτρια για πάρα πολλά χρόνια. Και στη νοοτροπία παραμένω αθλήτρια. Αυτό που είπε με άγγιξε πολύ. Είπε ότι η ζωή είναι ένας μεγάλος αγώνας.

Στον αγώνα αυτό, λοιπόν, της ζωής, δυστυχώς, οι άντρες έρχονται ξεκούραστοι, έτοιμοι να αγωνιστούν και οι γυναίκες φτάνουν ήδη καταϊδρωμένες και κοπιασμένες απ' όλα αυτά που αναγκάστηκαν να κατακτήσουν.

Παρ' όλα αυτά, θα πω ότι είμαι πάρα πολύ περήφανη, που οι γυναίκες διακομματικά, έχουμε καταφέρει να στηρίξουμε όλες αυτές τις προσπάθειες και ιδιαίτερα να στηρίξουμε την οικογένειά μας, καθώς το νομοσχέδιο για την ενδοοικογενειακή βία, για την ίση μεταχείριση, ήταν ένα νομοσχέδιο πολύ σημαντικό που ψηφίστηκε το 2004 –είναι κρίμα που δεν εφαρμόζεται- και θα ήθελα σε αυτό να επιστήσω την προσοχή όλων των γυναικών. Επίσης, ήταν η πρώτη φορά που μπήκε σε νόμο του κράτους της Ελλάδας ο όρος «σεξουαλική παρενόχληση» κι η διάκριση στην εργασία και στην επαγγελματική αποκατάσταση.

Νομίζω ότι εκείνη η Κοινοβουλευτική περίοδος 2004-2007 ήταν πολύ σημαντική, γιατί επιτεύχθηκαν τρεις πολύ σημαντικές προσπάθειες που κάναμε, τρία πολύ σημαντικά νομοσχέδια που ψηφίστηκαν και θα χαϊρόμουν ιδιαίτερα αν μπορούσαν και οι υπηρεσίες να τα εφαρμόσουν.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Κι εμείς ευχαριστούμε.

Εκ μέρους του Λαϊκού Συνδέσμου Χρυσή Αυγή ο κ. Κωνσταντίνος Μπαρμπαρούσης έχει τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΑΡΜΠΑΡΟΥΣΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Αποφάσισα να μιλήσω εγώ για την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας, γιατί έχω τέσσερις γυναίκες –τρεις κόρες και μία σύζυγο- και είμαι πολύ ευτυχισμένος γι' αυτό. Δεν μπορώ να φανταστώ τη ζωή μας χωρίς την ύπαρξη της γυναίκας είτε πρόκειται για τη μητέρα μας, για τη γυναίκα μας, για την κόρη μας.

Από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα η γυναίκα έπαιξε καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση της ιστορίας. Ενδεικτικό της εκτίμησης που έτρεφαν στο πρόσωπο της γυναίκας στην Αρχαία Σπάρτη είναι το γεγονός ότι στους τάφους αναγράφονταν μόνο τα ονόματα των πολεμιστών που έπεσαν στη μάχη και των γυναικών που έχασαν τη ζωή τους πάνω στη γέννα. Ας μη λησμονούμε τις Σουλιώτισσες και των ηρωικό θάνατό τους, υπόδειγμα ψυχικού σθένους και αξιοπρέπειας.

Συνεχίζοντας την ιστορική διαδρομή, δεν θα μπορούσαμε να μην αναφερθούμε στον καθοριστικό ρόλο της γυναίκας στο έπος του '40.

Ας αφήσουμε, όμως, τα ιστορικά γεγονότα και ας έρθουμε στο σήμερα. Αλήθεια, ποιος είναι σήμερα ο ρόλος της γυναίκας και ποιος θα έπρεπε να είναι; Σήμερα η γυναίκα είναι αναγκασμένη να αφιερώνει πολλές ώρες στις επαγγελματικές της υποχρεώσεις και ωστόσο να μην αμείβεται, όπως αμείβεται ένας άντρας για την ίδια εργασία. Αυτό αποδεικνύουν οι έρευνες και στην Ευρώπη, αλλά και στην Ελλάδα. Ταυτόχρονα, έχει να ανταποκριθεί και στο ρόλο της ως συζύγου και ως μητέρας.

Στη σύγχρονη εποχή οι απαιτήσεις είναι ακόμα περισσότερες, στην εργασία, στο σπίτι, στην κοινωνία γενικότερα. Μιλάμε, λοι-

πόν, για μία σύγχρονη ηρωίδα, η οποία έχει να ανταποκριθεί σε πολλούς ρόλους.

Παρ' όλα αυτά, ακόμα και σήμερα, παραμένουν οι διακρίσεις εις βάρος της. Υπάρχει ακόμη δυσμενής αντιμετώπιση είτε στον επαγγελματικό χώρο είτε σε άλλους τομείς της κοινωνικής της ζωής, πόσο μάλλον σε συνθήκες κρίσης, τις δυσμενείς συνέπειες της οποίας τις βιώνουν έντονα άτομα που είναι σε μειονεκτική θέση, όπως η γυναίκα.

Δεν είναι καθόλου περίεργο το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια, ειδικά από το μνημόνιο και μετά που μειώθηκαν τα εισοδήματα, αυξήθηκε η ανεργία και όλες οι έρευνες δείχνουν ότι έχουν αυξηθεί τα κρούσματα ενδοοικογενειακής και μη, βίας κατά των γυναικών.

Σε τέτοιες εποχές επιβάλλεται ακόμα περισσότερο να μην εφησυχάζουμε, να μην αδιαφορούμε και να μην ξεχνάμε ότι η πραγματική ισότητα δεν είναι ούτε σχήμα λόγου ούτε επιβάλλεται με μία απλή νομοθετική ρύθμιση. Η σωστή και δίκαιη αντιμετώπιση της γυναίκας είτε στην εργασία είτε στην κοινωνία, ακόμη και στην πολιτική, απαιτεί συνεχείς δράσεις, εγρήγορση απ' όλους μας, από τους διάφορους φορείς, από το κράτος και την κοινωνία των πολιτών.

Ας είμαστε αισιόδοξοι και ας συμφωνήσουμε ότι όλοι μας θα βάλουμε τα δυνατά μας και θα κάνουμε αυτό που πρέπει, για να αντιμετωπίζεται η γυναίκα όπως της αξίζει. Ας ελπίσουμε ότι θα καταφέρουμε κάποτε να το πετύχουμε αυτό και ας μην ξεχνάμε, άλλωστε, ότι η λέξη ελπίδα είναι γένους θηλυκού.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Ευχαριστούμε κι εμείς, κύριε συνάδελφε.

Η κ. Μαρία Γιαννακάκη, εκ μέρους της Δημοκρατικής Αριστεράς, έχει τον λόγο.

ΜΑΡΙΑ ΓΙΑΝΝΑΚΑΚΗ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρία Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, σε μια ιδανική κοινωνία μια θεματική ημέρα, όπως ήταν η προχθεσινή, δεν θα είχε καμμία αξία. Όμως, επειδή πόρρω απέχουμε από μια ιδανική κοινωνία, τέτοιες θεματικές ημέρες και επέτειοι είναι πάντα εδώ, για να μας θυμίζουν όσα έχουν κατακτηθεί, αλλά κυρίως όσα μένουν ακόμη να κατακτηθούν.

Μέχρι τώρα έχουν ακουστεί πολλά και πάρα πολύ ενδιαφέροντα. Και το απόσταγμα όλων αυτών είναι ότι όλα αυτά τα ζητήματα είναι θέματα ποιότητας δημοκρατίας και ότι η γυναίκα δεν έχει ακόμη αποκαταστήσει τη σχέση της με τη δημοκρατία.

Θα μου επιτρέψετε όμως να επικεντρωθώ σε ορισμένες κατηγορίες γυναικών, οι οποίες αγνοούν τη μέρα που η Δύση τους έχει αφιερώσει. Είναι αυτές οι γυναίκες που αποκλεισμένες και περιθωριοποιημένες σε χωράφια, εργοστάσια και δρόμους δεν έχουν κανένα δικαίωμα, αυτές που κυνηγημένες από απολυταρχικά, ανελεύθερα καθεστώτα, από την πείνα, από τους πολέμους αναζητούν γι' αυτές και για τα παιδιά τους το δικαίωμα στην επιβίωση και το δικαίωμα σε μια αξιοπρεπή ζωή, αυτές που ακόμη και εδώ μέσα, στο ελληνικό Κοινοβούλιο, κάποιοι, ελαφρά τη καρδία, ονομάζουν λαθροϋποκείμενα του δικαίου και εισβολείς στη χώρα μας, αυτές που είναι θύματα της εμπορίας ανθρώπων, αυτής της σύγχρονης μορφής δουλεμπορίου, και τις οποίες είδαμε να διαπομπεύονται από επίσημα χείλη προεκλογικά, για μια χούφτα ψήφους.

Ως μέλος της Επιτροπής Ισότητας Μειονοτήτων και Κατά των Διακρίσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης και ως εκπρόσωπος της χώρας μας στο Δίκτυο Κοινοβουλευτικών της Ευρώπης κατά της Βίας στις Γυναίκες, είχα τη δυνατότητα την προηγούμενη εβδομάδα στη Βιέννη να παρακολουθήσω τα αποτελέσματα της έρευνας του Fundamental Rights Agency, που πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά και στις είκοσι οκτώ χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πραγματικά, τα ευρήματα είναι σοκαριστικά για την Ευρώπη του 2014. Ερωτήθηκαν σαράντα πέντε χιλιάδες γυναίκες, περίπου χίλιες πεντακόσιες από κάθε χώρα-μέλος. Τι βλέπουμε μέσω αυτής της έρευνας, λοιπόν; Μία στις τρεις γυναίκες άνω των δεκαπέντε ετών έχει υπάρξει θύμα βίας, ακριβώς επειδή είναι γυναίκα. Η βία κατά των γυναικών αναδεικνύεται στην Ευρώπη του 2014 ως το κεντρικό θέμα παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιω-

μάτων και σε πολύ μεγάλη απόσταση από τη δεύτερη αιτία.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, λοιπόν, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αποφασίσει να ξεκινήσει μία καμπάνια ενάντια στην ενδοοικογενειακή βία και κατά της βίας στις γυναίκες, με κεντρικό σύνθημα: «Η ζωή έχει ξεκινήσει με μια κραυγή και δεν μπορεί να σταματήσει μέσα στη σιωπή».

Επίσης, κυρία Υφυπουργέ, θέλω να έρθω σε ένα θέμα που το είχαμε συζητήσει και όταν ήσασταν Γενική Γραμματέας Ισότητας. Σας ενημερώνω, λοιπόν, ότι ακόμη η Ελλάδα δεν έχει επικυρώσει τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης κατά της βίας των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας –μια σύμβαση την οποία η Ελλάδα υπέγραψε το Μάιο του 2011– για λόγους οι οποίοι πραγματικά δεν είναι ορατοί κι εγώ δεν έχω κατανοήσει ακόμη. Ίσως εσείς να μπορούσατε να μας διαφωτίσετε και λόγω της προηγούμενης θητείας σας. Εκθέτει η μη επικύρωσή της τη χώρα μας διεθνώς, τη στιγμή μάλιστα που η συντριπτική πλειονότητα των κρατών-μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης έχει προχωρήσει στην επικύρωσή της.

Τέλος, όμως, θα πρέπει να αναρωτηθούμε το εξής: το νομοθετικό πλαίσιο αρκεί, προκειμένου να αντιμετωπιστούν τέτοια φαινόμενα ενδοοικογενειακής βίας και κυρίως βίας κατά των γυναικών; Σαφώς και όχι, γιατί πρέπει να παραδεχτούμε ότι και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά και σε ελληνικό επίπεδο το νομοθετικό μας οπλοστάσιο είναι αρκετά οχρωμένο.

Πρέπει, λοιπόν, να αλλάξουμε νοοτροπίες. Είναι θέμα αλλαγής κουλτούρας. Και δύο πυλώνες είναι αυτοί οι οποίοι αποδεικνύονται πάρα πολύ σημαντικοί σε αυτή τη μάχη. Ο ένας είναι η εκπαίδευση, είναι η δουλειά την οποία κάνουν οι εκπαιδευτικοί μέσα από το σχολικό σύστημα. Δεύτερος όμως και πολύ σημαντικός για μένα είναι η δουλειά που κάνουμε εμείς, οι ίδιες οι γυναίκες και κυρίως αυτές που έχουμε τη χαρά να μεγαλώνουμε αγόρια.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Ευχαριστούμε, κυρία συνάδελφε.

Τον λόγο έχει ο κ. Νικόλαος Μωραΐτης εκ μέρους του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΩΡΑΪΤΗΣ: Το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος στέλνει αγωνιστικό χαιρετισμό στη γυναίκα της εργατιάς και του μόχθου, στη γυναίκα της λαϊκής οικογένειας που ζει καθημερινά τη βαρβαρότητα του καπιταλιστικού συστήματος, που βιώνει την ανασφάλεια, το άγχος για το μέλλον των παιδιών της, της οικογένειάς της, το δικό της.

Στις 8 του Μάρτη τιμάμε τις εργάτριες στα εργοστάσια ιματισμού και κλωστοϋφαντουργίας της Νέας Υόρκης, που τόλμησαν το 1857 να ψώσουν το ανάστημά τους, να αντισταθούν στις άνεσες αμοιβές, στα άθλια ωράρια, στις συνθήκες δουλειάς, στην εγκληματική καταπίεση που βίωναν.

Ο αγώνας αυτός αποτελεί έμπνευση για το σήμερα, γιατί στις σημερινές συνθήκες είναι μονόδρομος για τις εργαζόμενες, τις άνεργες, τις αυτοαπασχολούμενες, τις αγρότισσες, τις μετανάστριες, τις νέες σπουδάστριες των ΑΕΙ και ΤΕΙ, στις σχολές μαθητείας, τις σχολές κατάρτισης, να οργανωθούν στα σωματεία τους, τις επιτροπές αγώνα, τους συλλόγους γυναικών, τους αγροτικούς συλλόγους, να μπουν μαζικά στον αγώνα για να μη συμβιβαστούν με τη ζωή που τους προετοιμάζουν για τις γυναίκες, αλλά και όλους τους εργαζόμενους. Καμμία να μη συμφιλιωθεί με το πρόσταγμα του κεφαλαίου να προσαρμόζει τις ανάγκες της στα ελάχιστα, να δουλεύει ήλιο με ήλιο για ψίχουλα.

Είναι μονόδρομος σήμερα για όλες τις γυναίκες της εργατικής τάξης και των λαϊκών στρωμάτων ο αγώνας για αξιοπρεπή ζωή, η πάλη για τα δίκαια αιτήματα της εργατικής, της λαϊκής οικογένειας. Είναι μονόδρομος σήμερα να ενισχυθεί η εργατική λαϊκή αλληλεγγύη, τη στιγμή που μάλιστα πολλαπλασιάζονται οι οικογένειες που ζουν χωρίς νερό, χωρίς ρεύμα και δεν έχουν να βάλουν ψωμί στο τραπέζι τους.

Δοκίμασαν οι γυναίκες στην Ευρωπαϊκή Ένωση της ευημερίας και βιώνουν καθημερινά την ανεργία, τη φτώχεια, την ανασφάλεια που τους προσφέρει, θυσιάζοντας την ίδια τη ζωή τους στην κερδοφορία των μεγάλων μονοπωλιακών ομίλων και των πολυεθνικών, όπου χάριν της ισοτιμίας τούς οδηγούν στο να δουλεύουν ως τα βαθιά γεράματα.

Μπούχτισαν από τις υποσχέσεις των κυβερνήσεων και των πολιτικών κομμάτων, που έπλεκαν και πλέκουν τα εγκώμια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφαρμόζοντας κατά γράμμα τις οδηγίες της, αλλά και όσων προσπαθούν να τους παραμυθιάσουν ότι μπορεί να γίνει καλύτερη, πιο φιλολαϊκή.

Έζησαν τους εκάστοτε περιφερειάρχες και δημάρχους, που πρώτοι αυτοί υλοποίησαν τις αντιλαϊκές αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ημιαπασχόληση και τις ελαστικές μορφές εργασίας, τις ιδιωτικοποιήσεις των κοινωνικών δομών.

Γυρίστε, λοιπόν, την πλάτη σε όλους αυτούς που με τις πολιτικές τους έφεραν τις γυναίκες και τους νέους ανθρώπους στην πρώτη θέση της ανεργίας, στην πρώτη θέση της εφήμερης δουλειάς χωρίς δικαιώματα, καθιστώντας τες στο πιο εκμεταλλεύσιμο τμήμα της εργατικής τάξης.

Κοροϊδεύουν και μάλιστα, προκαλούν ωφελούμενους και ωφελούμενες, όσες εντάσσονται στα προγράμματα κατά της ανεργίας, χωρίς συμβάσεις εργασίας, με ανασφάλιστη εργασία, χωρίς δικαιώματα να δουλεύουν για ψίχουλα, χωρίς άδειες μητρότητας. Αυτά τα προγράμματα δεν λύνουν τα προβλήματα της ανεργίας, αλλά ενισχύουν τους εργοδότες.

Οι δήμοι, οι ΜΚΟ, οι ιδιώτες προσφέρουν τσάμπα εργατικό δυναμικό, στοχεύουν στην καθιέρωση της εκ περιτροπής εργασίας στην ψευτοκατάρτιση. Με τα προγράμματα γυναικείας και νεανικής επιχειρηματικότητας προσπαθούν να πείσουν τις γυναίκες και ιδιαίτερα τη νεολαία ότι είναι στο χέρι τους, ότι είναι δική τους ευθύνη να γίνουν επιτυχημένοι επιχειρηματίες και μάλιστα, ότι πρέπει να βρουν καινοτόμες λύσεις, προτάσεις, σκέψεις, ώστε η επιχείρηση, ανεξάρτητα από τη φιλομονοπωλιακή πολιτική που εφαρμόζετε, να μπορέσει γίνει ανταγωνιστική και να βγάλει κέρδη.

Το ίδιο προτείνουν και στις νέες αγρότισσες, την ώρα όμως που ξεκληρίζεται το αγροτικό νοικοκυριό από την πολιτική και τους φόρους, το κόστος παραγωγής, τα δάνεια στις τράπεζες, αν και κλείνουν το ένα μετά το άλλο τα μικρομάγαζα, οι μικροεπιχειρήσεις, γιατί δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν στον ανταγωνισμό των μεγαλοεπιχειρηματιών, στο εμπόριο και στις υπηρεσίες και από τα χρέη δεν μπορούν να έχουν ούτε καν ασφάλιση υγείας. Αλλά η μικροεμπόρισα, που «με νύχια και δόντια» κρατάει το μαγαζί της ανοιχτό, από το πρωί ως το βράδυ, όλες τις μέρες, τώρα πια δεν την Κυριακή, τώρα πια δεν έχει το δικαίωμα ούτε στην άδεια της μητρότητας. Πηγαίνει από το μαιευτήριο στο μαγαζί.

Καλούμε τις γυναίκες της εργατικής τάξης, της λαϊκής οικονομίας, να δυναμώσουν το ΚΚΕ, για να αναδειχθεί μια μαχητική, εργατική, λαϊκή αντιπολίτευση, να αναχαιτιστεί η αντιλαϊκή επίθεση, να ενισχυθεί η πάλη, με επίκεντρο τα οξυμένα προβλήματα, για την ανασύνταξη του εργατικού λαϊκού κινήματος, για τη λαϊκή συμμαχία, να ανοίξει ο δρόμος της λαϊκής οικονομίας με την εξουσία στα χέρια του λαού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Τη συζήτηση θα κλείσει η Υφυπουργός Υγείας κ. Ζέττα Μακρή εκ μέρους της Κυβέρνησης.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα κι εγώ τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Θα σας δώσω τον λόγο μετά την κυρία Υπουργό, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Υφυπουργός Υγείας): Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η συζήτηση σχετικά με την ισότητα των φύλων διολισθαίνει συχνά σε αναπαραγωγή κλισέ και σε ευχολόγια και αυτό είναι κάτι που απλώς συντηρεί μια κατάσταση, δεν την ανατρέπει. Το ξέρουμε όλοι ότι υπάρχουν σοβαρές διακρίσεις που αφορούν την ένταξη στην αγορά εργασίας, την ιεραρχική και μισθολογική ανέλιξη, τη συμμετοχή στα κέντρα λήψης αποφάσεων, την πρόσβαση σε ηγετικές θέσεις στη δημόσια σφαίρα και στον ιδιωτικό τομέα.

Ξέρουμε όλοι ότι οι γυναίκες δοκιμάζονται σκληρότερα από τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης, γιατί πλήττονται περισσότερο από την ανεργία και τον κίνδυνο φτώχειας και όλες οι

έρευνες εξακολουθούν να δείχνουν εφιαλτικά ποσοστά σε σχέση με τη βία και την κακοποίηση κάθε είδους σε βάρος των γυναικών.

Το γεγονός ότι αυτό συμβαίνει παντού στον κόσμο, για παράδειγμα και στον ευρωπαϊκό Βορρά, σε χώρες δηλαδή οικονομικά εύρωστες και με υψηλό επίπεδο παιδείας, είναι πολύ ενδεικτικό του ψυχολογικού βάθους μιας κατάστασης αδικίας που αμβλύνεται με τα χρόνια, αλλά αμβλύνεται αργά, δύσκολα και επώδυνα.

Στην περίπτωση της ανισότητας των φύλων δεν ισχύει ότι η αρχή της λύσης είναι η αναγνώριση του προβλήματος. Το πρόβλημα δεν αμφισβητείται ούτε υποβαθμίζεται, ακόμα και από εκείνους που με τη συμπεριφορά ή με τη δράση τους το επιτείνουν.

Η αρχή της λύσης είναι ίσως η εγκατάλειψη στερεοτύπων, των στερεοτύπων της κοινωνικής και πολιτισμικής δεοντολογίας, πρέπει δηλαδή κάτι να γίνει στο όνομα του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Πρέπει να εστιάσουμε στην αναπτυξιακή διάσταση, με βάση την παραδοχή ότι η ανισότητα των φύλων επιτείνεται από τη δημοσιονομική ανισορροπία, αλλά ταυτόχρονα είναι και παράγοντας δημοσιονομικής ισορροπίας. Αν ο αριθμός των γυναικών στην αγορά εργασίας ήταν ίδιος με αυτόν τον ανδρών, το αμερικανικό ΑΕΠ θα αυξανόταν κατά 5%, το ιαπωνικό κατά 9% και της Αιγύπτου θα έκανε άλμα κατά 34%.

Είναι πολύ ενδιαφέρον το συμπέρασμα της μελέτης «Γυναίκες, εργασία και οικονομία: Μακροοικονομική κέρδη από την ισότητα των φύλων», που δημοσιεύτηκε από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο κατόπιν αιτήματος της διευθύντριας του Κριστίν Λαγκάρντ.

Η έρευνα δείχνει ότι η αύξηση του ποσοστού της απασχόλησης των γυναικών είναι προς όφελος της ανάπτυξης σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο και ότι για να ενισχυθεί η απασχόληση των γυναικών, θα πρέπει να μειωθεί η οικιακή εργασία, να υπάρξει μεγαλύτερη στήριξη από το κράτος πρόνοιας στην εργαζόμενη μητέρα, να μοιραστούν με ένα πιο δίκαιο τρόπο τα οικογενειακή βάρη.

Οι αριθμοί είναι αμείλικτοι. Οι γυναίκες αποτελούν επισήμως μόνο το 40% του παγκόσμιου εργατικού δυναμικού. Σύμφωνα με τους οικονομολόγους του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, οκτώ εκατομμύρια γυναίκες θα μπορούσαν να συμβάλουν στην οικονομία της χώρας τους, μεταξύ των οποίων οκτακόσια δώδεκα εκατομμύρια που προέρχονται από αναπτυσσόμενες και αναδυόμενες χώρες.

Οι ειδικοί συμφωνούν ότι η αύξηση της γυναικείας απασχόλησης θα ενισχύσει την ανάπτυξη, γιατί οι γυναίκες επενδύουν τα έσοδά τους στην εκπαίδευση των παιδιών τους, συμμετέχοντας σε έναν ενάρετο κύκλο. Στις ανεπτυγμένες χώρες η μεγαλύτερη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας θα βελτιώσει την αναλογία ενεργού και μη ενεργού πληθυσμού, συμβάλλοντας στη διάσωση των ασφαλιστικών ταμείων.

Το ίδιο θέμα έχει απασχολήσει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η Κομισιόν σε δικές της εκθέσεις έχει επισημάνει ότι η μείωση των ανισοτήτων στην απασχόληση δεν αποτελεί μόνο στόχο στον τομέα της ισότητας, αλλά και στόχο όσον αφορά την αποτελεσματικότητα και τη ρευστότητα της αγοράς εργασίας.

Η πραγματικότητα είναι ότι οι γυναίκες απασχολούνται λιγότερο από τους άντρες, αμείβονται χειρότερα και εργάζονται σε δυσμενέστερες συνθήκες, με συμβάσεις εργασίας μερικής απασχόλησης, ορισμένου χρόνου ή προσωρινής απασχόλησης που περιορίζουν τα ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά τους δικαιώματα.

Έχουν προταθεί μέτρα, όπως ο διαχωρισμός του ατομικού από το οικογενειακό εισόδημα, η αναθεώρηση της γονικής άδειας ή ο επανασχεδιασμός των οικογενειακών βοηθημάτων και των συντάξεων, για να εξελιχθούν οι ανισότητες που σχετίζονται με τη μητρότητα.

Στη χώρα μας υπόχρεος της φορολογικής δήλωσης θεωρείται πάντα ο σύζυγος και σε περίπτωση επιστροφής φόρου η επιταγή εκδίδεται στο όνομα του συζύγου και μόνο αυτός μπορεί να παραλάβει το επιστρεφόμενο ποσό, ακόμα και αν τα χρήματα προέρχονται εξ ολοκλήρου από τις κρατήσεις της συζύγου του. Το

αναφέρω απλώς ως ένα παράδειγμα διοικητικών παραλογοισμών, οι οποίοι αποτυπώνουν αναχρονιστικές νοοτροπίες που παγιώνονται, αποκτούν θεσμικό περιεχόμενο και κάποια στιγμή υπάρχει ο κίνδυνος να μην μας τρομάζουν, γιατί τις συνηθίσαμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι ο θεσμικός μιθριδατισμός είναι ο κίνδυνος, γιατί θα μου επιτρέψετε να πω και με την προηγούμενη ιδιότητά μου, της Γενικής Γραμματέως Ισότητας, ότι οι γυναίκες, ευτυχώς για εμάς, δεν είναι θύματα βίας και πιέσεων. Είναι και μοχλός ανάπτυξης και προόδου. Δεν είναι αριθμοί και δεν εγκλωβίζονται σε ποσοστώσεις. Είναι πολίτες πρώτης γραμμής, ενεργές, αποτελεσματικές, απαραίτητες.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Ευχαριστούμε και εμείς κυρία Υπουργέ.

Κύριε Κακλαμάνη, θα κλείσετε εσείς την αφιέρωση στην Ημέρα της Γυναίκας.

Ορίστε έχετε τον λόγο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, δεν ήθελα να λείψω από τη σημερινή εκδήλωση, όπως κάνω πολλά χρόνια τώρα.

Άκουσα με πολύ σεβασμό και ενδιαφέρον, με μεγάλη προσοχή τους συναδέλφους, τις συναδέλφους, εσάς, την κυρία Υπουργό και μπορώ να πω ότι τα προσυπογράφω όλα. Όμως, έχω τη γνώμη ότι, όπως σε όλα τα μεγάλα ζητήματα, αν δεν διατάσει κανείς κατά κλίμακα βαρύτητας και σημασίας τα επιμέρους, δεν καταλήγει πουθενά.

Κάποιος τρίτος, όσοι μας ακούνε, θα πει: Προστατευτισμός από παντού, να προστατεύσουμε τη γυναίκα. Διεκτραγώδηση των προβλημάτων, των κακουχιών, των διώξεων, των υστερήσεων της γυναίκας. Πιστεύω ότι και το ένα και το άλλο αδικεί και την εκδήλωση και τις προθέσεις όλων όσοι τοποθετούμεθα σήμερα εδώ.

Το πρόβλημα πρέπει να το ξεχωρίσουμε, να εκδηλώσουμε το σεβασμό μας. Σωστά είπε η κ. Γιαννακάκη ότι «η ζωή με μια κραυγή αρχίζει και δεν πρέπει να τελειώνει μέσα στη σιωπή». Όλα όσα ενδιαφέρουν, θετικά ή αρνητικά, δυσκολίες, όλα αυτά τα προβλήματα σωστά μας απασχολούν και πρέπει να τα επισημαίνουμε.

Πρέπει, όμως, να κοιτάξουμε βαθύτερα. Διότι εγώ κάτι άκουσα τώρα από την κ. Μακρή. Εγώ ξέρω πολλές περιπτώσεις γυναικών που εκμεταλλεύονται την αδυναμία του γυναικείου φύλου φυσικότητα. Η βαρβαρότητα είναι ένα στοιχείο το οποίο ξεκινάει από το ισχυρότερο –κατά τη σωματική έννοια- φύλο, αλλά κάτω από δεδομένες κοινωνικές, οικονομικές και κυρίως αξιακές συνθήκες που κυριαρχούν σε μια κοινωνία, μπορεί να εμφανιστεί, όχι μόνο για τη γυναίκα, αλλά για οποιαδήποτε επιμέρους ομάδα, κομμάτι

του κοινωνικού συνόλου, η βαρβαρότητα και οι συνέπειές της.

Από το 1975 που είμαι εδώ, κυρία Πρόεδρε, ψηφίσαμε ειδικό άρθρο στο Σύνταγμα –το πρώτο μεταπολιτευτικό Σύνταγμα- για την ισότητα των φύλων. Στη συνέχεια ψηφίσαμε νόμους –πολλούς νόμους- και διεθνείς συμβάσεις. Υποθέτω ότι κάπου στις μεταφράσεις στο Υπουργείο Εξωτερικών πρέπει να έχει κολλήσει η διεθνής σύμβαση που πρέπει να κυρώσουμε για την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας και φυσικά κατά των γυναικών.

Κατά συνέπεια, το πρόβλημα είναι η δημοκρατία. Το πρόβλημα είναι ο πολιτισμός. Σωστά αναφέρθηκε εδώ ο ρόλος του σχολείου, της οικογένειας, που είναι τεράστιος, όπως και ο ρόλος ημών όσων εκπροσωπούμε, που σημαίνει ότι πρέπει να είμαστε και πρότυπα, υποδείγματα ήθους, εικόνας στην κοινωνία. Να μην το ξεχνάμε. Από όλα αυτά προκύπτει το αποτέλεσμα, που για μένα είναι πώς λειτουργεί η δημοκρατία μας, πόσο πολιτισμένη είναι η κοινωνία μας.

Κλείνω, κυρία Πρόεδρε, λέγοντας ότι η Βουλή των Ελλήνων δεν έχει τιμήσει μόνον τους μεγάλους άνδρες της σύγχρονης ιστορίας μας, όπως δείχνουν οι ανδριάντες του Χαρίλαου Τρικούπη και του Ελευθέριου Βενιζέλου στην είσοδο εκ δυσμών της Βουλής. Αλλά και στην εξ ανατολών είσοδο της Βουλής βρίσκεται –και έχω ζητήσει οι ξεναγοί μας να πηγαίνουν τα σχολεία που επισκέπτονται τη Βουλή εκεί- και το άγαλμα μια γυναίκας, η οποία είναι ανώνυμη. Γιατί τα τελευταία, πολύ νεότερα χρόνια, γίνονται πολύ γνωστές γυναίκες.

Η ανώνυμη γυναίκα, όμως, εκφράζει και την Μπουμπουλίνα –την πολύ γνωστή- και τη Δόμνα Βισβίλη –την άγνωστη σε πολλούς- εκφράζει και τη γυναίκα της Ηπείρου στον πόλεμο του 1940 και τη γυναίκα της Αντίστασης στις πόλεις και στο βουνό, εκφράζει φυσικά και την εργαζόμενη, την άνεργη, την ηλικιωμένη, τη νέα και για μένα εκφράζει, κυρία Πρόεδρε, και τη μητέρα μου, η οποία έκανε τέσσερα αγόρια και είχε τόση ηθική δύναμη, ώστε να θέλει οπωσδήποτε να φύγουμε από τη μίζερια του χωριού. Η μάνα ήθελε να μη μείνει κανένα παιδί εκεί.

Έτσι εγώ γνώρισα και στην πορεία της ζωής μου σέβομαι τη γυναίκα, ακόμα κι όταν εκπρόσωποι-μέλη της κοινωνικής ομάδας του μισού του πληθυσμού μας δεν βοηθούν με την όλη εικόνα τους. Αυτό πολλές φορές νομίζω ότι έχει να κάνει –και ισχύει και για τους άνδρες αυτό- με το πόσο αυτοσεβασμό έχει κάθε ένας, ώστε έτσι να αποκρούει και οτιδήποτε αποτελεί προσβολή στην προσωπικότητά του.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Ευχαριστούμε πολύ κι εμείς, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη των

ΕΠΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Θα συζητηθεί η υπ' αριθμόν 21/21/17-2-2014 επίκαιρη επερώτηση του Προέδρου της Δημοκρατικής Αριστεράς κ. Φώτιου Κουβέλη και των Βουλευτών του κόμματός του κ.κ. Δημητρίου Αναγνωστάκη, Μαρίας Γιαννακάκη, Γεωργίου Κυρίτση, Σπυρίδωνος Λυκούδη, Αικατερίνης Μάρκου, Ασημίνας Ξηροτύρη-Αικατερινάρη, Βασιλείου Οικονόμου, Ιωάννη Πανούση, Μαρίας Ρεπούση, Νικολάου Τσουκάλη, Νίκης Φούντα, Γρηγορίου Ψαριανού και Θωμά Ψύρρα προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με την αντιμετώπιση των προβλημάτων του αγροτικού τομέα.

Θα πρέπει να σας ενημερώσω ότι από την Κοινοβουλευτική Ομάδα της Χρυσής Αυγής ορίζεται ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος ο κ. Νικόλαος Μίχος και από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας ο Βουλευτής κ. Νικόλαος Μωραϊτίης. Οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι των άλλων κομμάτων παραμένουν ως έχουν.

Τον λόγο έχει ο κ. Θωμάς Ψύρρας.

ΘΩΜΑΣ ΨΥΡΡΑΣ: Η επίκαιρη επερώτηση της ΔΗΜΑΡ περιλαμβάνει οκτώ ερωτήματα. Βεβαίως και δεν εξαντλούν το σύνολο των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η πρωτογενής παραγωγή. Είναι, όμως, ερωτήματα που έχουν κατεπείγοντα χαρακτηριστήρα και γι' αυτό, κύριε Υπουργέ, πρέπει να δώσετε και ξεκάθαρες απαντήσεις.

Θέλω να θέσω ωστόσο ένα ερώτημα, το οποίο προηγείται λογικά των άλλων. Βλέπουμε ότι, ενώ πολύ συχνά αναφέρεστε στην πρωτοκαθεδρία του πρωτογενούς τομέα, τελικά οι επιλογές σας οδηγούν σε αντίθετη κατεύθυνση μάλλον. Αυτό δεν είναι μόνο δική μας αίσθηση, τείνει να μετατραπεί και σε βασανιστικό ερώτημα όλων των αγροτών. Θέλετε να υπάρξουν αγρότες ή μήπως είναι πολιτική σας επιλογή οι σημερινοί αγρότες να μετατραπούν αύριο σε απλούς εργάτες ηγης;

Γιατί αλλιώς πώς να εξηγηθεί το γεγονός ότι αυτήν τη στιγμή διαπραγματεύεστε τις προσμεϊξεις στο λάδι ή ότι παζαρεύετε τις μέρες στο γάλα; Πώς να εξηγηθεί ότι δεν υπήρξε ως σήμερα επίσημη ενημέρωση των αγροτών για τη νέα ΚΑΠ; Πώς να ερμηνευτεί ότι ακόμα δεν έχει υπογραφεί η ΚΥΑ για τα δημοπρατήρια; Πώς να γίνει κατανοητό ότι ακόμα να τελειώσει η πρόσληψη επιτέλους των εκατό ερευνητών του «ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ»; Πώς να ερμηνευτεί η νέα παράταση για τους συνεταιρισμούς ή η αδιαφορία για τον νέο κανονισμό του ΕΛΓΑ;

Εάν η Κυβέρνηση θέλει να αποδείξει ότι επιθυμεί να υπάρχουν Έλληνες αγρότες, είναι ώρα να πάψει να ασκεί πολιτική με διάσπαρτες μικροπαροχές και χωρίς στοχευμένη στρατηγική. Διότι μέχρι σήμερα τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αγρότες –και πρέπει να το πούμε– προέρχονται από τις πρακτικές του κράτους, από την αδυναμία του κράτους να δώσει λύσεις.

Ενδεικτικά απαριθμώ δέκα θεμελιακές και εγγενείς πια αδυναμίες: την απουσία χωροταξικής οργάνωσης των αγροτικών δραστηριοτήτων, τα εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα διασύνδεσης μεταξύ των κλάδων της πρωτογενούς παραγωγής, μεταξύ γεωργίας και κτηνοτροφίας ή μεταξύ της πρωτογενούς παραγωγής και του τουρισμού, το σύστημα των στρεβλών –και το τονίζω– επιδοτήσεων, το υψηλό κόστος παραγωγής, το οποίο ολοένα αυξάνει, το δυσανάλογα μεγάλο κέρδος του εμπόρου ή του τελικού πωλητή σε σύγκριση με το κέρδος που αποκομίζει ο ίδιος ο γεωργός, τη χαμηλή διείσδυση της Ελλάδας στις κεντρικές ευρωπαϊκές αγορές, με μερίδιο κάτω του 2%, το πρόβλημα του μικρού και πολυτεμαχισμένου κλήρου, την ανορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων, την απαξίωση του συνεταιριστικού κινήματος, την υποστελέχωση και την υποχρηματοδότηση της γεωργικής έρευνας.

Αν, κύριε Υπουργέ, θέλετε ο πρωτογενής τομέας να αποτελέσει μοχλό εξόδου της Ελλάδας από την κρίση, χρειάζεται επιτέλους να συγκροτηθεί ένα μακροπρόθεσμο, βιώσιμο νέο μοντέλο ανάπτυξης, ένα σχέδιο αγροτικής ανασυγκρότησης, το οποίο θα κινείται στο τετράπτυχο: αγροτική ανάπτυξη, αειφορία, ανταγωνιστικότητα, κοινωνική συνοχή.

Πλέον πρέπει να το συνειδητοποιήσουμε. Χρειάζεται να μετατρέψουμε τη νέα ΚΑΠ σε εργαλείο ενάντια στην κρίση. Τα προηγούμενα χρόνια θεωρούσαμε ότι οι επιδοτήσεις ήταν εισόδημα. Οι άμεσες ενισχύσεις, όμως, δεν είναι εισόδημα, αλλά βοήθημα, στήριξη, εργαλείο για τον παραγωγό. Γι' αυτό η ευκαιρία μας με τη νέα ΚΑΠ είναι και να αλλάξουμε τις νοσοτροπίες στον αγροτικό τομέα.

Θα αναφέρω τι πρέπει να κάνουμε συγκεκριμένα. Πρέπει ως άμεσες –και το τονίζω– προτεραιότητες και δράσεις να κάνουμε τα εξής:

Άμεσα –πρακτικά πράγματα– να δημιουργήσουμε μία και μοναδική ιστοσελίδα στο διαδίκτυο, όπου θα καταχωρίζονται όλα τα ευρωπαϊκά προγράμματα, έτσι ώστε οι αγρότες να μπορούν να ανατρέξουν εύκολα και απλά. Διότι τα θέματα του αγροτικού τομέα είναι κατακερματισμένα ανάμεσα στο Υπουργείο Τουρισμού, στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, στο Υπουργείο Ανάπτυξης, ακόμα-ακόμα και στο Υπουργείο Υγείας.

Άμεσα να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα του κόστους στα φυτοφάρμακα, τα λιπάσματα, τους σπόρους και τις ζωοτροφές. Με ποιον τρόπο; Κατά πρώτο λόγο, να λειτουργήσει με αυστηρότητα η Επιτροπή Ανταγωνισμού, να συγκροτηθεί παρατηρητήριο τιμών αγροτικών εφοδίων, ώστε να ορίζεται η εγχώρια λιανική τιμή με βάση τον μέσο όρο των δυο χαμηλότερων τιμών στη νότια ζώνη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάτι που ήδη συμβαίνει στο Υπουργείο Υγείας. Να διαμορφωθεί το πλαίσιο για τη χρήση –όπου υπάρχουν– γενόσημων κτηνιατρικών και γεωργικών φαρμάκων.

Πρέπει άμεσα να αντιμετωπιστεί το κόστος στην ενέργεια, να θεσπιστεί το αγροτικό πετρέλαιο με βάση αντικειμενικά κριτήρια, δηλαδή στρεμματικές ανάγκες, είδος καλλιέργειας, συγκρότηση μητρώου γεωργικών μηχανημάτων κλπ. Ήδη, στην Κύπρο της κρίσης μειώθηκε η τιμή του πετρελαίου και σε εμάς η δέσμευση της Κυβέρνησης και του Πρωθυπουργού, πριν από έναν χρόνο ακόμα, να υλοποιηθεί. Πρέπει να θεσπιστεί ειδικό μειωμένο τιμολόγιο και για το ρεύμα σε αγρότες και εξαγωγικές παραγωγικές μονάδες, κάτι που επίσης αποτελεί μια ανεκπλήρωτη δέσμευση της Κυβέρνησης που ειπώθηκε πριν από έναν χρόνο.

Πρέπει να αντιμετωπίσουμε τα ζητήματα της κτηνοτροφίας, δηλαδή τη ρύθμιση των κτηνοτροφικών χρεών και τη ρευστότητα, την οριοθέτηση των βοσκότοπων, για να διασφαλιστούν οι άμεσες ενισχύσεις, τη σωστή διαχείριση των βοσκότοπων, τις κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, οι οποίες πρέπει να συσχετιστούν με τους βοσκότοπους και να αδειοδοτηθούν, για να μπορέσουν να εκσυγχρονιστούν.

Βέβαια το ζήτημα των ημερών είναι η επέκταση του χρόνου ζωής του γάλακτος. Κύριε Υπουργέ, πατήστε πόδι! Δεν είναι ούτε ο ΟΟΣΑ ούτε η τρόικα που δημιουργεί το ζήτημα. Το ελληνικό καρτέλ του γάλακτος είναι αυτό που εκβιάζει και ονειρεύεται να κερδοσκοπήσει, έστω και αν εξοντωθεί η ελληνική κτηνοτροφία. Πατήστε πόδι!

Επίσης, πρέπει να ενεργοποιηθεί το Ενιαίο Μητρώο Εμπόρων Αγροτικών Προϊόντων και Εφοδίων και όλες τις άλλες αγροτικές εισροές και να διασυνδεθεί με το ΓΕΜΗ. Χρειαζόμαστε να υπάρξουν ουσιαστικές εγγυήσεις, που να καλύπτουν τις επισφάλειες. Βέβαια είναι επίσης καιρός να εφαρμοστεί εκείνη η ευρωπαϊκή νομοθεσία που προβλέπει την πληρωμή των τιμολογίων εντός ενός μηνός από την έκδοσή τους.

Πρέπει να λυθούν τα ζητήματα που σχετίζονται με την ΚΑΠ και οφείλονται –και πρέπει να το πούμε– στην αδράνεια του Υπουργείου Γεωργίας. Πότε το ΥΠΑΑΤ θα ενημερώσει υπεύθυνα τους αγρότες για τη νέα ΚΑΠ; Πώς θα αξιοποιηθούν οι πόροι της ΚΑΠ; Ποιο σενάριο περιφερειοποίησης θα εφαρμόσει η χώρα μας; Η περιφερειοποίηση πρέπει να αποφασιστεί μέχρι την 1^η Αυγούστου. Όλες οι υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν πάρει τις σχετικές αποφάσεις. Εμείς περιμένουμε.

Πρέπει να επιδιωχθεί η τροποποίηση της δημοσιονομικής προσαρμογής με μείωση του ΦΠΑ σε χαμηλά κλιμάκια για τα αγροτικά εφόδια και τις ζωοτροφές. Η χώρα μας έχει τον υψηλότερο ΦΠΑ απ' όλες τις χώρες της Ευρωζώνης. Δεν είναι δυνατόν με τέτοιον υψηλό ΦΠΑ να έχουμε ανταγωνιστική γεωργία, διότι και αυτό αποτελεί μια άλλη ανεκπλήρωτη δέσμευση του Πρωθυ-

πουργού από τον Φεβρουάριο του 2013.

Οι πρόσφατες κινητοποιήσεις των αγροτών ανέδειξαν το έλλειμμα της έγκαιρης θεσμικής διαβούλευσης. Τα αγροτικά ζητήματα, δυστυχώς, δεν συζητούνται με νηφαλιότητα και συχνά αυτό οδηγεί τους αγρότες σε απόγνωση. Είναι άμεση ανάγκη να δημιουργηθεί ένα θεσμικό όργανο συνεχούς διαβούλευσης των αγροτικών ζητημάτων, πριν αυτά λάβουν τη μορφή των νομοσχεδίων και δημιουργήσουν επιπλοκές που οδηγούν σε κινητοποιήσεις. Επιπλέον, βέβαια, πρέπει –και είναι ζήτημα των ημερών– να αξιοποιήσουμε τη δυναμική που επικρατεί αυτήν τη στιγμή στην Ευρωπαϊκή Ένωση ενάντια στα μεταλλαγμένα, να προστατεύσουμε το πιάτο και το χωράφι μας. Στη συζήτηση που πρόκειται να γίνει μεθαύριο, την Πέμπτη, στην Ευρωπαϊκή Τεχνική Επιτροπή πρέπει να τεθεί επιτακτικά το ζήτημα.

Κύριε Υπουργέ, όλα αυτά έπρεπε ήδη να έχουν γίνει, να μην τα συζητάμε και, αν είναι δυνατόν, να ήταν λυμένα. Όμως, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης ακολουθεί διαφορετικούς ρυθμούς και έχει αργά ανακλαστικά.

Δυστυχώς, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, όπως και τα Υπουργεία Οικονομικών, Ανάπτυξης και Τουρισμού, εδώ και ενάμιση χρόνο είτε αδρανούν είτε σπέρνουν την αγωνία και το άγχος στους αγρότες, λύνοντας τα προβλήματα στο γόνατο. Αφού τα δημιουργήσουν, τρέχουν να τα λύσουν. Θερμίζουν αντιδράσεις και αρνήσεις, αντί να συμβάλλουν στη συγκρότηση ενός γόνιμου διαλόγου με τους παραγωγούς εκείνους που είναι ώριμοι πια στον αγροτικό χώρο και επιθυμούν την ανάπτυξη.

Επανερχομαι, κύριε Υπουργέ, στα ερωτήματα της επίκαιρης επερώτησης της Δημοκρατικής Αριστεράς. Θέλουμε απαντήσεις σαφείς για το τι πρόκειται ακριβώς να πράξετε, απαντήσεις με χρονικούς προσδιορισμούς, που να σας δεσμεύουν.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της ΔΗΜΑΡ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Ευχαριστούμε, κύριε Ψύρρα.

Τον λόγο έχει η κ. Φούντα.

ΝΙΚΗ ΦΟΥΝΤΑ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, όποιος προέρχεται από αγροτική περιοχή η μόνη ερώτηση που μας κάνει, όταν πηγαίνουμε να συζητήσουμε μαζί τους, δηλαδή μαζί με τους αγρότες, τους παραγωγούς και τους κτηνοτρόφους, είναι μία: Τελικά, αυτή η χώρα θέλει να παραγάγει; Και σας ρωτάμε, γιατί το δεύτερο πράγμα που μας λένε κατά τη διάρκεια αυτής της συζήτησης είναι ότι δεν θέλουμε άλλη «βοήθεια», θέλουμε πλέον να μη μας προβάλλετε εμπόδια, ώστε να μπορούμε να παραγάγουμε.

Εξηγούμαι. Οι τελευταίες νομοθετικές ρυθμίσεις, σαφώς, δεν προέρχονται από το Υπουργείο σας, καθώς μόλις μία φέρατε κατά τη διάρκεια των δύο ετών σε εκείνο το πολυνομοσχέδιο, που ουσιαστικά όριζε πράγματα, δεν οραματιζόταν πράγματα και δεν επέλυε τα σωστά και τα πραγματικά προβλήματα του αγροτικού κόσμου. Για να μιλήσουμε για την παραγωγική συγκρότηση της υπαίθρου, λοιπόν, δηλαδή για προϊόντα ποιότητας, παραγόμενα με τις βέλτιστες μεθόδους και για εξαγωγικό επιτέλους προσανατολισμό –είχαμε και πρόσφατα ένα νομοσχέδιο για τον Ενιαίο Φορέα Εξωστρέφειας– θα πρέπει να έχουμε ρυθμίσει ένα πολύ βασικό θέμα και θα θέλαμε πραγματικά αυτήν τη φορά να μας απαντήσετε σε ό,τι σας ρωτάμε. Είναι τα ζητήματα του συνεταιριστικού κινήματος, θέμα το οποίο έχει παραπεμφθεί στις καλένδες πάρα πολλές φορές, με το ΥΠΑΑΤ να έχει επιλέξει την οδό των παρατάσεων, διά τροπολογιών, ενός νόμου που ουσιαστικά δεν λειτουργεί, που ουσιαστικά ποτέ δεν τέθηκε σε ισχύ, του ν. 4015/2011.

Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί όλα αυτά τα χρόνια έχουν παρουσιάσει εξαιρετικά σημάδια νοσηρότητας, πελατειακές σχέσεις, διασπάθιση δημοσίου χρήματος, ανύπαρκτη συμβολή στις κατευθύνσεις της αγροτικής παραγωγής και στα πραγματικά προβλήματα των αγροτών και των κτηνοτρόφων. Ένα σύγχρονο νομικό εργαλείο, όχι ανελαστικό, αλλά με τη μορφή του γενικού πλαισίου, βασισμένο σε ευρωπαϊκές κανονιστικές παραμέτρους, χρειάζεται εκ των πραγμάτων, για να δώσει νέο προσανατολισμό στους συνασπισμούς παραγωγών. Για εμάς, χρειάζεται ένα νομικό εργαλείο που δεν θα επιβάλλει την αναγκαστικότητα και θα προβλέπει περιορισμένες παρεμβάσεις της πολιτείας στην

άσκηση του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι, χωρίς απαγορευτικές ρυθμίσεις για τον αριθμό των μελών και το αναγκαίο κεφάλαιο, με έλεγχο νομιμότητας και όχι σκοπιμότητας και ανεξάρτητο όργανο εποπτείας. Τουλάχιστον εμείς έτσι οραματιζόμαστε το συνεταιρίζεσθαι εν έτει 2014.

Εάν στα καθ' ημάς το συνεταιριστικό κίνημα είναι ταυτισμένο με την αποτυχία, σε μεγάλο βαθμό στην Ευρώπη οι συνεταιρισμοί εμφανίζουν μεγέθη μεγάλων εταιρειών. Στη Δανία, παραδείγματος χάριν, το 90% του γάλακτος και σχεδόν το 100% του κρέατος διακινούνται αποκλειστικά από συνεταιρισμούς.

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή στη γνωμοδότησή της παλαιότερα για την ΚΑΠ είχε προτείνει τα εξής: Να προσαρμοστεί η ενωσιακή νομοθεσία περί ανταγωνισμού, ώστε να μπορέσουν οι οργανώσεις παραγωγών και οι συνεταιρισμοί να ενισχύσουν τη θέση τους στην αγορά, θέση με την οποία συμφωνούμε απολύτως, καθώς και το να δημιουργηθούν κατάλληλες συνθήκες για την ανάπτυξη μικρών αλυσίδων παραγωγής, τις οποίες θα διαχειρίζονται απευθείας οι παραγωγοί.

Όλα αυτά, ώστε να ενισχυθεί η διαπραγματευτική ισχύς των γεωργών στους παραγωγικούς τομείς. Όταν αυτή είναι η τάση, εμείς γιατί παραμένουμε, άραγε, δέσμοι αγκυλώσεων και δεν προχωρούμε στην επίλυση του ζητήματος των συνεταιρισμών;

Για την Ελλάδα η βιωσιμότητα και η ενίσχυση της θέσης των παραγωγών και των οργανώσεών τους στην αλυσίδα διάθεσης τροφίμων παραμένει ουσιαστικά το ζητούμενο.

Στη νέα ΚΑΠ, την οποία πρέπει να εκμεταλλευτούμε δημιουργικά, θέτοντας μακροπρόθεσμους στόχους, δίνεται βάρος σε ένα εξαιρετικά σημαντικό εργαλείο, για το οποίο παρέχονται και κίνητρα, τη σύσταση ομάδων παραγωγών σε όλα τα προϊόντα, δηλαδή ομάδα παραγωγών ανά προϊόν, κύριε Υπουργέ. Ήδη υπάρχει άλλωστε ο κανονισμός 1305/2013, με ανώτατο ποσό επιχορήγησης ετησίως τις 100 χιλιάδες ευρώ και 10% ποσοστό χρηματοδότησης επί της παραγωγής.

Οι ομάδες παραγωγών –για μας η λύση του προβλήματος– μπορούν και πρέπει να λειτουργήσουν ως βασικό εργαλείο για την παραγωγική ανασυγκρότηση. Πώς αλλιώς θα μπορέσουν οι παραγωγοί να αντιμετωπίσουν –κι αυτό είναι το ερώτημα προς εσάς– τις προκλήσεις που θέτουν, πρώτον, η αύξηση του ανταγωνισμού, οι περιορισμένοι οικονομικοί πόροι, η εξαγωγική προοπτική, που θέλει διασφαλισμένες ποσότητες προϊόντων και πόσω μάλλον όταν απαιτείται και συνεχής ροή; Μόνον έτσι μπορούμε να εξασφαλίσουμε και να εξασφαλιστεί η καλύτερη διαπραγμάτευση των όρων πώλησης των προϊόντων και να ενισχυθεί σημαντικά η θέση τους απέναντι σε εμπόρους και μεταποιητές, ώστε οι παραγωγοί να καρπώνονται μέρος της αξίας των προϊόντων, αλλά κυρίως η τιμή των προϊόντων αυτών να φτάνει στους καταναλωτές χωρίς να υπάρχει αυτή η τεράστια αύξηση που παρατηρείται στα ράφια.

Κλείνοντας, θα ήθελα να πω ότι η άρση της εξατομικευμένης παραγωγής και η δημιουργία συνεργατικών μορφών σε όλα τα επίπεδα της αλυσίδας είναι ανάγκη να προωθηθεί σημαντικά και μεθοδικά και απ' το ΥΠΑΑΤ επιτέλους, κύριε Υπουργέ. Ο παραγωγός δεν θα πρέπει να είναι απλός παραγωγός ενός χύμα προϊόντος, αλλά να προχωρά σε συμπράξεις τύπου κλάστερ, για τυποποίηση, μεταποίηση, προβολή και διάθεση, προκειμένου να καταφέρει να είναι βιώσιμος.

Αν θέλουμε εξαγωγική αγροτική οικονομία και πρόσβαση στις αγορές, οι συνεταιρισμοί είναι μονόδρομος και η εξυγίανση της νοσηρής υπάρχουσας κατάστασης στο συνεταιριστικό κίνημα είναι ένα σίδηρο, κύριε Υπουργέ, για το οποίο έχετε δεσμευτεί από τον προηγούμενο Ιούλιο από Βήματος και για το οποίο δεν έχετε κάνει τίποτε οκτώ μήνες μετά.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της ΔΗΜΑΡ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Ευχαριστούμε, κυρία συνάδελφε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξαναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργ-

γίας της Βουλής, σαράντα επτά μαθητές και μαθήτριες και τέσσερις εκπαιδευτικοί από το 6^ο Γυμνάσιο Ξάνθης.

Η Βουλή τούς καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Τον λόγο έχει ο κ. Γεώργιος Κυρίτσος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΥΡΙΤΣΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Οι συνάδελφοί μου θα σας δώσουν πολλές λεπτομέρειες, εγώ θα ήθελα λίγο να μιλήσω για τη μεγάλη εικόνα. Ας ξεκινήσουμε με μια αλήθεια: Η χώρα χρεοκόπησε. Ήδη ενάμισι εκατομμύριο πολίτες αυτής της χώρας βρίσκονται εκτός αγοράς εργασίας και οι περισσότεροι από αυτούς δεν θα μπορούσαν να επιστρέψουν στις δουλειές τους.

Μαζί όμως με τη χώρα χρεοκόπησε και το παραγωγικό μοντέλο. Επί δεκαετίες εγκαταλείψαμε την πρωτογενή παραγωγή και τώρα το πληρώνουμε. Το παλαιό, σάπιο πολιτικό σύστημα διέλυσε τους συνεταιρισμούς, έπεισε τους αγρότες ότι δεν έπρεπε να παράγουν, αλλά να εισπράττουν επιδοτήσεις, χωρίς να νοιάζονται για το τι προϊόν θα παράγουν, πώς θα το παράγουν και γιατί θα το παράγουν.

Όμως, η επιδότηση δεν είναι εισόδημα ή βοήθεια. Η επιδότηση έπρεπε να δίνει στους αγρότες τη δυνατότητα για αναδιάρθρωση της παραγωγής, έπρεπε να χρησιμοποιείται ως εργαλείο ανάπτυξης.

Σας ρωτώ, λοιπόν, κύριε Υπουργέ. Και οι προηγούμενοι και εσείς έχετε κανένα σχέδιο; Θέλετε να σας απαντήσω εγώ; Δεν έχετε τίποτα στο μυαλό σας για την αγροτική παραγωγή. Οι Υπουργοί των μεν και των δε σκαρφάλων στα τρακτέρ, τάζοντας λαγούς με πετραχήλια όταν ήταν στην αντιπολίτευση και όταν έρχονταν στην κυβέρνηση τα ξεχνούσαν και έδιναν υποσχέσεις. Ήταν και κάποιοι άλλοι, συμπατριώτες μου, που έκαναν πάρτι με ξένα λεφτά. Τα 500 εκατομμύρια τα χρυσοπληρώσαμε, ως πρόστιμα.

Οι πολιτικές που εφαρμόσατε συνοψίζονται σε μια πρόταση: Δεν είχατε καμιά έννοια για τους αγρότες. Είχατε όμως έννοια για την ψήφο των αγροτών. Και μετά δεν ήρθε η άνοιξη, κύριε Υπουργέ, μετά ήρθε η χρεοκοπία.

Είναι, λοιπόν, σαφές ότι θα πρέπει να τα ξαναφτιάξουμε όλα αυτά από την αρχή. Απαιτείται ένα εθνικό στρατηγικό σχέδιο για την πρωτογενή παραγωγή, σχέδιο που θα συνδυάζει τα συγκριτικά μας πλεονεκτήματα, τον φυσικό μας πλούτο και το ανθρώπινο δυναμικό.

Δεν μπορούμε, όμως, να μιλάμε για αγροτική ανάπτυξη, χωρίς να αντιμετωπίζουμε το πρόβλημα της γήρανσης του αγροτικού πληθυσμού.

Κύριοι συνάδελφοι, η μεγάλη πλειοψηφία των γεωργών έχει ηλικία άνω των πενήντα πέντε ετών. Επομένως θα πρέπει εμείς να πείσουμε τους νέους ανθρώπους να επενδύσουν στη γη στον πρωτογενή τομέα, όχι με διακηρύξεις και ευχολόγια, αλλά με πραγματικές πολιτικές και στοχευμένες δράσεις.

Η Δημοκρατική Αριστερά, στο πλαίσιο της συμμετοχής μας στην Κυβέρνηση, αποδείξαμε ότι η βασική μας προτεραιότητα είναι να στηρίξουμε την πρωτογενή παραγωγή και τους νέους αγρότες. Με δική μας πρωτοβουλία υποβάλαμε στα αρμόδια ευρωπαϊκά όργανα τροποποίηση του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης «Αλέξανδρος Μπαλτατζής» για την καλύτερη απορρόφηση κοινοτικών πόρων μέχρι το τέλος του 2015.

Στις προτάσεις υπήρχε και η πρόνοια –ακούστε το αυτό, κύριοι συνάδελφοι- για τη νέα προκήρυξη του προγράμματος για τους νέους αγρότες, συνολικού ύψους 100 εκατομμυρίων ευρώ.

Επίσης, θα πρέπει να στραφούμε στην καινοτομία, στις συμπράξεις των παραγωγών με ερευνητές και επιχειρήσεις. Όμως η Κυβέρνηση έχει και σε αυτό το ζήτημα χαμηλές επιδόσεις. Ο «ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ» αντιμετωπίζει προβλήματα. Μετά τη συνένωση των τεσσάρων οργανισμών που τον απαρτίζουν –δεν είναι μόνο το γεγονός ότι οι οργανισμοί αυτοί δεν έχουν συνέπεια, αυτό να το παραβλέψουμε- το πρόβλημα μεγαλώνει, καθώς δεν έχει ακόμη εγκριθεί το νέο οργανόγραμμα. Για ένα μεγάλο διάστημα δεν υπήρχε διοικητικό συμβούλιο. Αντιμετωπίζει προβλήματα από έλλειψη ερευνητικού προσωπικού. Δεν έχουν προσληφθεί οι εκατό ερευνητές, που ήταν μια δική σας δέσμευση, κύριε Υπουργέ.

Επίσης, οι πέντε αγροτικές σχολές του «ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ», όπως η Σχολή Ξήλου Καλαμπάκας, η Αβερύφειος Σχολή Λάρισας αντιμετωπίζουν τεράστιο πρόβλημα υποστελέχωσης και υποχρηματοδότησης.

Όλα αυτά που σας είπαμε και δεν μπορείτε να τα αμφισβητήσετε βγάζουν το εξής συμπέρασμα: Δεν έχετε τίποτα, δεν έχετε σχέδιο, δεν έχετε όραμα για το μέλλον και δεν έχετε την τόλμη να καταθέσετε ένα ολοκληρωμένο στρατηγικό σχέδιο, για να καταφέρει η χώρα, έστω μετά από δέκα χρόνια, να βγει από την κρίση.

Τα υπόλοιπα θα τα πούμε στη δευτερολογία, ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της ΔΗΜΑΡ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Κυρίτσος.

Η κ. Αικατερίνη Μάρκου έχει τον λόγο.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΜΑΡΚΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Παρακαλώ, αν γίνεται, θα ήθελα να πάρω και τον ελάχιστο χρόνο της δευτερολογίας.

Κύριε Υπουργέ, στη χώρα μας η σχέση ζωικής και φυτικής παραγωγής παραμένει άνιση, με μόλις το 25% με 30% της παραγωγής να είναι ζωική, τη στιγμή που σε άλλες χώρες το ποσοστό κυμαίνεται από 50% έως 70%. Τα πολλά συγκριτικά πλεονεκτήματα που θα μπορούσε να αξιοποιήσει η ελληνική κτηνοτροφία, όπως το κλίμα, οι σπάνιες παραδοσιακές φυλές ζώων, τα προϊόντα ΠΟΠ και ορεινής προέλευσης και άλλα, ώστε να αναδειχθεί ως αποφασιστικό κομμάτι της ελληνικής παραγωγικής διαδικασίας, δεν έγιναν ποτέ αντικείμενο ενός ολοκληρωμένου σχεδίου από την πλευρά της πολιτείας, η οποία διαχρονικά αρκέστηκε στο να μοιράζει τις ευρωπαϊκές ενισχύσεις, αντί να χαράζει κατευθύνσεις και πολιτικές. Πέρα από τα προβλήματα που αντιμετωπίζει γενικά ο αγροτικός τομέας, όπως είναι το αυξημένο κόστος παραγωγής, πρέπει άμεσα να δείτε τρία ζητήματα.

Πρώτον, το ζήτημα της διαχείρισης των βοσκοτόπων και την επιλεξιμότητά τους στο πλαίσιο της ΚΑΠ. Το ζήτημα της ορθής και βιώσιμης διαχείρισης των βοσκοτόπων, ώστε να αναδειχθούν σε μοχλό ανάπτυξης της υπαίθρου, είναι εσωτερικό. Ποιες ενέργειες έχετε κάνει για να κατευθύνετε τους κτηνοτρόφους στις ορθές πρακτικές βιώσιμης συντήρησης των βοσκοτόπων, για να επικοινωνήσετε τις ιδιαιτερότητες της ελληνικής υπαίθρου στα ευρωπαϊκά όργανα και να αξιοποιήσετε σχετικές εξαιρέσεις;

Δεύτερον, την απουσία πολιτικής για την ενχώρα παραγωγή ζωοτροφών. Αυτή τη στιγμή χρησιμοποιούμε εισαγόμενες ζωοτροφές και οι αυξήσεις στις τιμές φθάνουν μέχρι και το 6,8% σε ετήσια βάση. Εξακολουθούμε δε να έχουμε τον υψηλότερο ΦΠΑ στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Απουσιάζει ακόμα πολιτική για την παραγωγή κτηνοτροφικών φυτών.

Τρίτον, τα επιχειρηματικά κόκκινα δάνεια των κτηνοτρόφων. Αυτή τη στιγμή ελάχιστες επιχειρήσεις εξυπηρετούν τα δανειά τους. Δεν μιλάμε για κακοπληρωτές, κύριε Υπουργέ, αλλά για ανθρώπους που έχουν βιώσει μεγάλες ανατροπές. Για παράδειγμα, σας αναφέρω τους γαλακτοπαραγωγούς της «ΑΓΝΟ», για τους οποίους θα πω περισσότερα στη συνέχεια. Αν δεν βρεθεί άμεσα τρόπος, σε συνεργασία με τις τράπεζες, για να γίνει κάποια ρύθμιση και επιμήκυνση της αποπληρωμής των δανείων αυτών, είναι βέβαιο ότι πολλές επιχειρήσεις θα οδηγηθούν σε κλείσιμο.

Αυτά και άλλα πολλά συνθέτουν σήμερα την εικόνα της ελληνικής κτηνοτροφίας, η οποία αδυνατεί να αντεπεξέλθει στις συνθήκες του παγκόσμιου ανταγωνισμού, αξιοποιώντας τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα.

Απαιτείται, λοιπόν, άμεσα, τώρα, μια στροφή στο παραγωγικό μοντέλο της κτηνοτροφίας με έμφαση, πρώτον, στην παραγωγή ποιοτικών και ασφαλών προϊόντων με ελληνική προέλευση και ταυτότητα.

Όσον αφορά τα ΠΟΠ, για παράδειγμα η ουσία βρίσκεται στην περιφρούρηση από εμάς τους ίδιους των παραδοσιακών προϊόντων, των μεθόδων και των υλικών που χρησιμοποιούνται, ώστε να μη δώσουμε το δικαίωμα στους εταίρους μας στην Ευρώπη να αμφισβητήσουν το καθεστώς προστασίας από δικές μας αμέλειες.

Παράλληλα, πρέπει να δούμε το ζήτημα της επικαιροποίησης

των ΠΟΠ και τις πιστοποιήσεις με βάση διεθνή πρότυπα. Ακόμα, πρέπει να προστατεύσουμε τα προϊόντα μας από νοθείες και ελληνοποιήσεις, με τη θεσμοθέτηση των κατάλληλων ελεγκτικών μηχανισμών, όπως είναι οι έλεγχοι στα σύνορα αλλά και η ταυτοποίηση και η ιχνηλασιμότητα της ελληνικής ζωικής παραγωγής «από τον στάβλο μέχρι το ράφι». Με τον τρόπο αυτό ενισχύουμε την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων όχι μέσα από τη μαζική παραγωγή προϊόντων χαμηλού κόστους, αλλά από την έμφαση στη διαφοροποίηση και στην προβολή της ποιότητας και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών.

Δεύτερον, στην παραγωγή συγκεκριμένων κτηνοτροφικών προϊόντων για τα οποία η παραγωγή μας είναι ελλειμματική, όπως είναι το βόειο κρέας, που έχει σημαντικές εξαγωγικές προοπτικές, αλλά η αυτάρκεια, σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, είναι το 29%, ώστε να βελτιώσουμε ουσιαστικά το εμπορικό ισοζύγιο και όχι μέσα από τη μείωση της κατανάλωσης.

Τρίτον, στη σύνδεση της παραγωγής με την εφαρμοσμένη αγροτική έρευνα και ανάπτυξη. Για παράδειγμα, με την εξαγωγή γενετικού υλικού, τη δημιουργία πυρήνων καθαρών φυλών, την εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων αναπαραγωγής και σύγχρονων μοντέλων εκτροφής και την καλύτερη επικοινωνία και συνεργασία ανάμεσα σε ερευνητές και κτηνοτρόφους.

Τέταρτον, στην εφαρμογή ολοκληρωμένων σχεδίων διαχείρισης της κτηνοτροφίας ανά κλάδο, που να συμπεριλαμβάνουν τη διαχείριση της βόσκησης, τη δημιουργία ελεγχόμενων κτηνοτροφικών ζωνών, τη διασύνδεση της κτηνοτροφίας με τη γεωργία αλλά και την ανάπτυξη συστημάτων μεταποίησης και εμπορίας και τη συνεργασία μεταξύ όλων των μερών της αλυσίδας.

Πέμπτον, στη διευκόλυνση του κτηνοτρόφου σε μια σειρά από πρακτικά ζητήματα, όπως είναι η απλοποίηση της ίδρυσης κτηνοτροφικών μονάδων και η λειτουργία –επιτέλους- της υπηρεσίας μιας στάσης, η τακτοποίηση της αδειοδότησης των σταβλικών εγκαταστάσεων κ.ά..

Κράτησα για το τέλος το θέμα των ημερών, το ζήτημα της επιμήκυνσης της διάρκειας ζωής του φρέσκου γάλακτος, που έχει πάρει διαστάσεις εμμονής πια για την τρόικα. Ο ίδιος ο ΟΟΣΑ –το τονίζω αυτό- παραδέχεται ότι οι συνέπειες της απελευθέρωσης της διάρκειας ζωής του φρέσκου γάλακτος θα είναι εξαιρετικά δυσμενείς για την εγχώρια αγελαδοτροφία. Το ερώτημα, λοιπόν, είναι ποια συμφέροντα κρύβονται πίσω από αυτήν την πρόταση. Ποιοι ξένοι και εγχώριοι κύκλοι πιέζουν για τέτοιες επιλογές; Δεν θα είναι το πρώτο πλήγμα για τους παραγωγούς. Μην ξεχνάμε πως ήδη μεγάλες γαλακτοβιομηχανίες, όπως είναι η «ΑΓΝΟ», έχουν κηρύξει πτώχευση, οδηγώντας τους τοπικούς παραγωγούς στο χείλος της καταστροφής.

Στην Περιφέρειά μου, στη Β' Θεσσαλονίκης, το αδιέξοδο των παραγωγών, τους οποίους υποτίθεται –κατά τα άλλα- ότι η χώρα θέλει να βοηθήσει, είναι τεράστιο. Δεν έχει γίνει καμμία ενέργεια για να διασφαλιστεί η πληρωμή των ανθρώπων αυτών ούτε και η προστασία των γαλακτοπαραγωγών από τις ολιγοπωλιακές τιμολογιακές πρακτικές των μεγάλων βιομηχανιών.

Στην πρόταση του ΟΟΣΑ τονίζεται το πρόβλημα της μεγάλης ψαλίδας τιμών, που είναι κατά 35% υψηλότερη στη χώρα μας σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Όμως ο ΟΟΣΑ παραδέχεται ότι το πρόβλημα δεν οφείλεται στην υψηλή τιμή παραγωγού, δεδομένου ότι η τιμή που πληρώνει τελικά ο καταναλωτής είναι υπερδιπλάσια, αλλά και η υψηλή τιμή παραγωγού οφείλεται σε όλα αυτά τα στοιχεία που αυξάνουν το κόστος παραγωγής, όπως είναι η ενέργεια και ο υψηλός ΦΠΑ στα γεωργικά εφόδια, για τα οποία δεν έχετε τηρήσει τις προηγούμενες δεσμεύσεις σας, κύριε Υπουργέ.

Από ό,τι διαβάζουμε, την περίφημη «κόκκινη γραμμή» του γάλακτος είστε έτοιμοι να την πάρετε πίσω, αν χρειαστεί. Παρακαλούμε να μας ξεκαθαρίσετε τώρα ποια στάση τηρείτε και αν σκοπεύετε να προχωρήσετε σε πολιτικές που μπορεί να οδηγήσουν στον αφανισμό ενός ολόκληρου κλάδου της κτηνοτροφίας, για μια μείωση που θα μπορούσε να επιτευχθεί και με άλλους τρόπους, όπως η μείωση του ΦΠΑ ή και η συμπίεση των κερδών των βιομηχανιών.

Η Δημοκρατική Αριστερά είναι κάθετα αντίθετη σε μεμονωμένες ενέργειες οι οποίες δεν έχουν καμμία επιστημονική τεκμη-

ρίωση, αλλά βασίζονται σε ιδεολογικές εμμονές. Αυτό που χρειάζεται –και περιμένουμε από εσάς- είναι διαρθρωτικές, εξυγιαντικές παρεμβάσεις στο κύκλωμα εμπορίας, μείωση του ΦΠΑ στις ζωοτροφές, πολιτική παραγωγής εγχώριων ζωοτροφών, δημιουργία οικονομικών κλίμακας μέσω κινήτρων για συλλογικές μορφές οικονομικής δραστηριοποίησης των παραγωγών.

Υπάρχουν κτηνοτρόφοι με όραμα και διάθεση. Αυτοί πρέπει να στηριχτούν από το κράτος και όχι να τους βάζετε συνεχώς εμπόδια.

Σας έθεσα κάποια από τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η ελληνική κτηνοτροφία. Περιμένουμε συγκεκριμένες απαντήσεις και δεσμεύσεις.

Οφείλετε να προασπίσετε και να ενισχύσετε την ελληνική κτηνοτροφία και να ελέγξετε και να δώσετε κατευθύνσεις για την παραγωγή ποιοτικών ελληνικών προϊόντων με εξαγωγικό προσανατολισμό. Διαφορετικά, θα είστε συμμετοχος στην αποδιάρθρωση της πραγματικής παραγωγής, που είναι η μοναδική ελπίδα για να βγούμε επιτέλους από την κρίση.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της ΔΗΜΑΡ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Ευχαριστούμε κι εμείς, κυρία Μάρκου.

Τον λόγο έχει η κ. Ασημίνα Ξηροτύρη-Αικατερινάρη.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Κυρία Πρόεδρε, κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα επαναλάβω και εγώ ότι ο αγροτικός τομέας αποτελεί μία μεγάλη ελπίδα για την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας, για την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας και για την τόνωση των εξαγωγών. Αυτό είναι το βασικό ζητούμενο σήμερα.

Αν θέλουμε η χώρα μας να ξεπεράσει την κρίση και να βγει από το αδιέξοδο στο οποίο βρίσκεται, πρέπει να δώσουμε βάρος στον πρωτογενή τομέα. Είναι προφανές ότι η ελληνική γεωργία, οι Έλληνες αγρότες, δεν μπορούν να επιβιώσουν στο παγκόσμιο περιβάλλον –ούτε και η ευρωπαϊκή γεωργία μπορεί, βέβαια- χωρίς ουσιαστική στήριξη.

Η στήριξη αυτή, εκτός από οικονομική –όπως είναι η χρηματοδότηση από τον κοινοτικό κυρίως προϋπολογισμό, γιατί ο εθνικός προϋπολογισμός δεν διαθέτει τους αναγκαίους πόρους,- πρέπει να είναι και ουσιαστική, να υπάρχει δηλαδή ανταπόκριση της πολιτείας σε πολλά από τα δίκαια αιτήματα και τις διεκδικήσεις του αγροτικού κόσμου.

Τα είπαν αναλυτικά οι συνάδελφοί μου. Πρέπει να μειωθεί το κόστος παραγωγής του παραγόμενου προϊόντος. Πρέπει να μειωθεί ο ΦΠΑ στα αγροτικά εφόδια, στα οποία η χώρα μας έχει το υψηλότερο κόστος. Πρέπει να μειωθεί το ενεργειακό κόστος και να υπάρξει αγροτικό τιμολόγιο για το πετρέλαιο.

Ταυτόχρονα, χωρίς να ζητούν και οι ίδιοι οι αγρότες προνομιακές ρυθμίσεις και φοροαπαλλαγές, πρέπει να αναγνωριστεί η ιδιαιτερότητά τους ως προς τον τρόπο φορολόγησης και την ασφαλιστική τους κάλυψη. Οι πρόσφατες κινητοποιήσεις των αγροτών είχαν ως αιχμή του δόρατος τη μείωση του κόστους παραγωγής και τα φορολογικά τους ζητήματα.

Σε σχέση με τον νέο νόμο φορολόγησης, που θα ισχύσει από το 2015, ως ΔΗΜΑΡ είχαμε επισημάνει από την πρώτη στιγμή ότι συνιστά αδικία και στρέβλωση η φορολογική αντιμετώπιση φυσικών προσώπων σαν να είναι νομικά πρόσωπα.

Η φορολόγηση του αγροτικού εισοδήματος με το σύστημα «έσοδα μείον έξοδα» και με φορολογικό συντελεστή 13% παραβιάζει τη θεμελιώδη αρχή της φορολογικής ισότητας όλων των πολιτών. Επιπλέον, ο ενιαίος φορολογικός συντελεστής του 13% παραβιάζει τη θεμελιώδη αρχή της προοδευτικής φορολόγησης. Δεν είναι το ίδιο ο μικρός αγρότης των τριάντα στρεμμάτων και ο αγρότης των οκτακοσίων στρεμμάτων.

Η εμμονή της Κυβέρνησης σε αυτό το άδικο σύστημα φορολόγησης έχει ως συνέπεια τη δημιουργία του εξής αδιεξόδου: ή θα φορολογηθούν άδικα οι αγρότες ή θα εξαιρεθούν ουσιαστικά από τη φορολογία.

Το φορολογητέο αγροτικό εισόδημα δεν πρέπει να προσδιορίζεται τεκμαρτά. Εμείς λέμε ότι οι αγρότες, όπως και όλοι οι επαγγελματίες, πρέπει να τηρούν βιβλία εσόδων-εξόδων. Οι αγρότες, όμως, ζητούν τώρα με τις κινητοποιήσεις τους –και

η Κυβέρνηση εξετάζει αυτά τα θέματα- να τηρούν αυτά τα βιβλία για πάνω από 20.000 ευρώ εισόδημα.

Επίσης, οι αγρότες θα μπορούσαν για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, αντί να κρατούν τα βιβλία, να μπορούν να έχουν συγκεντρωτικές καταστάσεις εσόδων-εξόδων. Γιατί δεν τους είναι εύκολο να έχουν λογιστή. Δεν μπορεί κάθε αγρότης και κυρίως ο μικρομεσαίος αγρότης να έχει και από έναν λογιστή.

Επίσης, θα πρέπει να δοθεί, κύριοι Υπουργοί, μεγάλη προσοχή στο τέλος επιτηδεύματος, ιδιαίτερα των νέων αγροτών και των υπό συνταξιοδότηση αγροτών. Δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν σε αυτό το υψηλό τέλος.

Βέβαια θα πρέπει -και νομίζω ότι το συζητάτε αυτό- να μειωθεί η προκαταβολή φόρου και να γίνει ετήσια η υποβολή του ΦΠΑ, όπως και να υπάρξει ρύθμιση των θεμάτων για τον ΦΠΑ όσων αγροτών διαθέτουν τα προϊόντα τους μέσω τρίτων συνεταιρισμών κ.λπ..

Η ολοκληρωμένη, λοιπόν, ανάπτυξη της υπαίθρου καθώς και η ανάδειξη των ποιοτικών χαρακτηριστικών και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της ελληνικής γεωργίας πρέπει να αποτελέσουν βασικό ζήτημα.

Αναφορικά, λοιπόν, με τη νέα ΚΑΠ χρειάζεται άμεσα μια μεγάλη εθνική συνεννόηση. Η νέα προγραμματική περίοδος αποτελεί για την Ελλάδα σημαντική ευκαιρία, ώστε να καταστεί η ελληνική αγροτική οικονομία βιώσιμη, ανταγωνιστική, μοχλός εξόδου της χώρας από την οικονομική κρίση.

Από την άλλη πλευρά όμως, θα πρέπει να γίνεται διαχείριση των πόρων με σύνεση και με τρόπο που να αυξάνεται η ανταγωνιστικότητα και η εγχώρια προστιθέμενη αξία.

Ιδιαίτερα θετικό στοιχείο είναι ότι στη νέα ΚΑΠ θα στηρίζονται σημαντικά οι νέοι αγρότες, γιατί υπάρχει σημαντικό πρόβλημα στην ηλικιακή πυραμίδα του αγροτικού πληθυσμού, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η νέα ΚΑΠ δίνει μεγάλη έμφαση στα περιβαλλοντικά μέτρα, στοιχείο το οποίο μάς βρίσκει σύμφωνους. Ωστόσο, στη νέα ΚΑΠ εντοπίζονται μια σειρά από προβλήματα, κίνδυνοι και ελλείψεις. Απαιτείται δικαιότερη κατανομή των πόρων της ΚΑΠ βάσει κοινωνικά δίκαιων κριτηρίων, όπως το μερίδιο του αγροτικού εισοδήματος στο ΑΕΠ και το ποσοστό απασχόλησης στον αγροτικό τομέα. Τις ενισχύσεις πρέπει να τις λαμβάνουν όσοι ασχολούνται πραγματικά με τη γεωργία.

Ορθή, λοιπόν, ήταν η έννοια του ενεργού αγρότη, αλλά ο ορισμός που δόθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι απαράδεκτος. Το μέτρο οροφής του ανώτατου ορίου ενισχύσεων είναι μεν σε σωστή κατεύθυνση, τα όρια όμως που τίθενται στην πρόταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι σε πολύ υψηλά επίπεδα, με αποτέλεσμα η κατανομή των πόρων να μη γίνεται βάσει των πραγματικά κοινωνικών κριτηρίων και να μην εξασφαλίζουν σε καμία περίπτωση κοινωνική δικαιοσύνη.

Ένα πολύ σημαντικό, αλλά αρνητικό, για τη χώρα μας -και πρέπει να παλέψουμε γι' αυτό- είναι η πρόβλεψη ότι τα εξοικονομούμενα χρήματα από το μέτρο οροφής στο πλαίσιο του παρόντος μηχανισμού θα παραμένουν στο εκάστοτε κράτος-μέλος. Αυτό συνιστά ιδιαίτερα αρνητική εξέλιξη, όχι μόνο για τη χώρα μας, αλλά και για την κοινωνική συνοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Είναι επιτακτική ανάγκη στις τρέχουσες συνθήκες οικονομικής κρίσης να επιδιωχθεί η μεταφορά των εξοικονομούμενων πόρων μεταξύ των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με κριτήρια σύγκλισης.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα να κάνω χρήση και των τριών λεπτών της δευτερολογίας μου, γιατί έχει συνέχεια η εισήγησή μου και θέλω να αναφερθώ με λεπτομέρειες στη νέα Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, για την οποία έχουν εξασφαλιστεί ικανοποιητικοί πόροι για τη νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική.

Είναι περίπου οι πόροι στο ίδιο επίπεδο με την προηγούμενη προγραμματική περίοδο. Οι πόροι αυτοί θα πρέπει να αξιοποιηθούν, λαμβάνοντας υπ' όψιν τις προτεραιότητες όπως έχουν καθοριστεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο: προώθηση της μεταφοράς γνώσεων και της καινοτομίας στη γεωργία, ενίσχυση της αντα-

γωνιστικότητας όλων των τύπων της γεωργίας, προώθηση της οργάνωσης της αλυσίδας τροφίμων, αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση των οικοσυστημάτων που εξαρτώνται από τη γεωργία, κοινωνική ένταξη, μείωση της φτώχειας και οικονομική ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών.

Επιπλέον, δίνονται κίνητρα για τη στήριξη των νεοεισερχόμενων στον αγροτικό τομέα, για την ενίσχυση της απασχόλησης στον αγροτικό τομέα και την ηλικιακή ανανέωση της γεωργίας.

Μικροκαλλιεργητές καθώς και παραγωγοί σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές, ομάδες που έχουν και περισσότερη ανάγκη από στήριξη πρέπει να επωφεληθούν από τη στήριξη του δεύτερου πυλώνα της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής. Αυτό θα πρέπει να γίνει με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στη χώρα μας. Προωθείται η καινοτομία, η συνεργασία, η παροχή συμβουλών και φυσικά η στροφή των παραγωγών σε ασφαλή και ποιοτικά αγροτικά προϊόντα.

Πόση άραγε προετοιμασία έχουμε κάνει γι' αυτού του τύπου την αξιοποίηση των πόρων; Λυπάμαι, κύριοι Υπουργοί, αλλά νομίζω ότι ακόμη είμαστε πάρα πολύ πίσω. Πόροι, όπως είπαν κι άλλοι, υπάρχουν, ίσως βέβαια όχι σε τόσο μεγάλο βαθμό. Υπάρχουν επίσης και κατευθυντήριες γραμμές για την αγροτική ανάπτυξη.

Λαμβάνοντας, όμως, υπ' όψιν ότι η χώρα μας έχει ιδιαίτερες ανάγκες -έχει και ιδιαιτερότητα ως προς τα θέματα της γεωργίας της αλλά και ανάγκες για μεταποίηση και εξαγωγές των αγροτικών προϊόντων, ανάγκες να έχει έναν άλλο τύπο αγροτικής ανάπτυξης- θα πρέπει, για να αξιοποιήσει αυτούς τους πόρους, να έχει ένα εθνικό σχέδιο, ανασυγκρότησης. Θα πρέπει να έχει ένα εθνικό σχέδιο ώστε όντως αυτό που λέμε όλοι, ότι ο πρωτογενής τομέας θα παίξει σημαντική σημασία, να είναι ορατό. Πρέπει, λοιπόν να δούμε πώς θα βάλουμε σε μια σειρά όλα αυτά τα πράγματα.

Η διαμόρφωση μίας αποτελεσματικής στρατηγικής για την ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα, σε σχέση και με αυτό το πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τους πόρους και τη νέα ΚΑΠ, είναι αναγκαία όσο ποτέ. Είναι πολύ σημαντικό να λάβετε υπ' όψιν τα λάθη και τις δυσλειτουργίες του παρελθόντος. Ανέφεραν οι συνάδελφοί μου όλα τα θέματα.

Βέβαια, τέλος θα ήθελα να πω ότι είναι πάρα πολύ σημαντικό για τη χώρα μας να λύσουμε το θέμα της έλλειψης ρευστότητας στην αγορά γενικότερα και ειδικότερα στις οικονομικές συναλλαγές στον αγροτικό τομέα. Αποτελεί ένα μείζον πρόβλημα, το οποίο χρήζει άμεσης επίλυσης. Το πρόβλημα φυσικά πρέπει να λυθεί, για να παράγονται τελικά στη χώρα μας ανταγωνιστικά, ασφαλή και ποιοτικά αγροτικά προϊόντα. Δεν πρέπει πλέον να αδυνατούν οι αγρότες μας να υλοποιήσουν ιδιωτικές επενδύσεις λόγω της αδυναμίας δανεισμού για την κάλυψη των ίδιων κεφαλαίων. Αυτή η δυνατότητα, αυτή η στήριξη των αγροτών και κυρίως των μικρών και μεσαίων αγροτών, θα δώσει αυτήν τη διάσταση που θέλουμε εμείς ως Δημοκρατική Αριστερά στον πρωτογενή τομέα, στην ελληνική γεωργία και ουσιαστικά στην παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της ΔΗΜΑΡ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά): Και εμείς ευχαριστούμε, κυρία Αικατερινάρη.

Τον λόγο έχει η κ. Μαρία Γιαννακάκη.

ΜΑΡΙΑ ΓΙΑΝΝΑΚΑΚΗ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Θα ήθελα και εγώ, και με την άδεια του Σώματος φυσικά, να κάνω χρήση και της δευτερολογίας μου. Ευχαριστώ πολύ.

Κύριε Υπουργέ, γνωρίζετε πολύ καλύτερα από εμένα, λόγω της ακαδημαϊκής σας καριέρας, ότι η Κοινή Αγροτική Πολιτική υπήρξε η πρώτη ενωσιακή πολιτική σε ολοκληρωμένο επίπεδο από εποχής ακόμα ΕΟΚ. Μάλιστα, οι εμπνευστές της, αυτοί οι οποίοι την είχαν συλλάβει και την υλοποίησαν, θεωρούσαν ότι πρέπει να χρησιμοποιηθεί πιλοτικά και για όλες τις άλλες ενωσιακές πολιτικές. Βέβαια, στην πορεία των χρόνων και από το τέλος της δεκαετίας του '80 και μετά, η αγροτική πολιτική άρχισε να βγαίνει από το κάδρο των ενδιαφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δόθηκε περισσότερη έμφαση στις επιδοτήσεις και θεωρήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση ότι θα ήταν καλύτερα τα προϊόντα μας να τα αγοράζουμε από τις τρίτες χώρες.

Όμως ξέρετε, οι καιροί έχουν γυρίσματα και μια σειρά από παράγοντες οι οποίοι ήταν ανεξέλεγκτοι, όπως είναι η οικονομική κρίση, οι κλιματολογικές αλλαγές, όπως είναι άλλα γεγονότα, πόλεμοι, εμφύλιες συρράξεις σε αυτές τις περιοχές, έβαλαν πάλι την αγροτική πολιτική στο κέντρο της ευρωπαϊκής πολιτικής. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την Ελλάδα, όπου, αν το 10% του ελληνικού λαού δηλώνει επαγγελματίες αγρότες, υπάρχει ένα 30% με 40% του ελληνικού πληθυσμού που αντλεί ένα μέρος, μικρότερο ή μεγαλύτερο, των εσόδων του από την αγροτική παραγωγή.

Η αναθεωρημένη Κοινή Αγροτική Πολιτική έχει έρθει, λοιπόν, πάλι στο προσκήνιο της ευρωπαϊκής πολιτικής. Χώρες με μεγάλη αγροτική παραγωγή, όπως είναι η Γαλλία, για παράδειγμα, έχουν εκπονήσει μία σειρά αναπτυξιακών στρατηγικών, οι οποίες βασίζονται στην καινοτομία, στην έρευνα, στην ποιότητα, στην προστασία του περιβάλλοντος, σε μια ολόπλευρη, πολύπλευρη και σε όλα τα επίπεδα συνεργασία των αγροτών με ειδικούς της παραγωγής αλλά και επιχειρηματίες.

Είναι σαφές -και με τον πιο εύγλωττο τρόπο μπορούμε να το δούμε από τους στόχους της αναθεωρημένης Κοινής Αγροτικής Πολιτικής- ότι αυτήν τη στιγμή αυτό που έχει ανάγκη η Ευρώπη και αυτό που έχει ανάγκη η Ελλάδα είναι ένα νέο αγροτικό πρότυπο παραγωγής, το οποίο θα στηρίζεται κυρίως στην ποιότητα και όχι τόσο στο κόστος της εργασίας. Δυστυχώς, μέχρι τώρα η Ελλάδα στερείται αυτού του στρατηγικού σχεδιασμού. Δεν βλέπουμε ένα σχέδιο το οποίο να έχει συνοχή, να έχει όραμα, το οποίο να δείχνει πού πραγματικά θέλουμε να πάμε την αγροτική μας παραγωγή.

Αδήριτη, λοιπόν, προβάλλει η ανάγκη να υπάρξει εκμετάλλευση του καθεστώτος που φέρνει μία προσιθέμενη αξία στα αγροτικά προϊόντα. Εδώ κορυφαίο ρόλο έχουν να παίξουν τα προϊόντα ονομασίας προέλευσης και τα προϊόντα γεωγραφικής ένταξης, τα οποία είναι ένα κατ' εξοχήν μέσο προβολής και δείχνουν μία ποιότητα πολύ εξειδικευμένη και πολύ υψηλού επιπέδου στα μάτια του καταναλωτή.

Γιατί αυτά, λοιπόν, τα προϊόντα αποτελούν εγγυήσεις ποιότητας; Γιατί, πέρα από την αξιοπιστία την οποία έχουν, εκμεταλλεύονται αυτό το ιδιαίτερο καθεστώς, οδηγούν και συμβάλλουν στην ανάπτυξη των τοπικών οικονομιών και προσθέτουν και βελτιώνουν το επίπεδο των εξαγωγών.

Ας πάρουμε μία σειρά από τέτοια προϊόντα που υπάρχουν στην Ελλάδα. Θα αναφέρω ενδεικτικά τη γραβιέρα Νάξου, το μαστέλο Χίου, διάφορα προϊόντα της Σαντορίνης, όπως είναι η φάβα, τα τοματάκια, το κρασί ή από τη Μυτιλήνη και θα αναφερθώ μόνο στο ούζο και στο λάδι.

Όμως, από την άλλη μεριά, ενώ βλέπουμε ότι υπάρχουν πολύ μεγάλες δυνατότητες, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δείχνει μία παθητική στάση και καμμία διάθεση να εκμεταλλευθεί όλες αυτές τις δυνατότητες και να δώσει αυτήν την ώθηση, που τόσο χρειάζεται, ειδικά στον καιρό της κρίσης, η αγροτική οικονομία.

Επίσης, θέλω να πω ότι πρόσφατα καταχωρήθηκαν εκατό ελληνικά αγροτικά προϊόντα ονομασίας προέλευσης και γεωγραφικής ένδειξης και αυτό, μάλιστα, το χαιρέτησε σε πρόσφατη συνέντευξη τύπου και ο Ευρωπαίος Επίτροπος Γεωργίας και Τόνισε, μάλιστα -και αυτό το είχε κάνει πολύ σαφές και όταν ήλθε να μας ενημερώσει εδώ στην αρμόδια επιτροπή του Ελληνικού Κοινοβουλίου- ότι ενώ η Ελλάδα είναι μία χώρα με τεράστια δυνατότητες, δεν εκμεταλλεύεται παρά μόνο ένα πολύ μικρό ποσοστό των προϊόντων που παράγει.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ**)

Θεωρούμε, λοιπόν, ως Δημοκρατική Αριστερά ότι η εκμετάλλευση αυτών των δυνατοτήτων και η αξιοποίηση αυτών των προϊόντων πρέπει να αποτελεί έναν πρωταρχικό στόχο του Υπουργείου, στο οποίο προέβασθε, καθώς αποφέρει σημαντικά οφέλη, όχι μόνο σε επίπεδο παραγωγής, όσο και σε επίπεδο τόνωσης των εξαγωγών και αύξησης της απασχόλησης. Κάτι τέτοιο, όμως, δεν μπορεί να γίνει αποσπασματικά ούτε μόνο μεμονωμένα. Πρέπει να γίνει μέσα από ένα συνεκτικό σχέδιο και μέσα από μία ολοκληρωμένη στρατηγική.

Η Ελλάδα κατατάσσεται πρώτη ανάμεσα στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην κατανάλωση νερού για άρδευση, με τη γεωργία να είναι ο κυριότερος χρήστης νερού. Αποτέλεσμα αυτού είναι η υποβάθμιση των υδροφορέων λόγω της υπερκατανάλωσης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Ολοκληρώστε, κυρία συνάδελφε.

ΜΑΡΙΑ ΓΙΑΝΝΑΚΑΚΗ: Σας ενημερώνω ότι έχω πάρει και τον χρόνο από τη δευτερολογία μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Έχετε περάσει και τον χρόνο της δευτερολογίας σας.

ΜΑΡΙΑ ΓΙΑΝΝΑΚΑΚΗ: Ζητώ συγγνώμη.

Ωστόσο, η διαχείριση του νερού είναι πάρα πολύ σημαντική, καθώς στην Ελλάδα είναι ένα από τα βασικά στοιχεία που οδηγούν σε μία στρεβλή ανάπτυξη και χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο τρόπος με τον οποίο έχουμε διαχειριστεί την περίπτωση της εκτροπής του Αχελώου.

Αντί, λοιπόν, να ασχολούμεθα με φαραωνικά και ακριβά έργα, που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποκλείει και ως λογική, αλλά και ως υλοποίηση, θα πρέπει να δούμε πρακτικές και βιώσιμες λύσεις, οι οποίες να εντάσσονται μέσα στη λογική και το πλαίσιο της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της ΔΗΜΑΡ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Ευχαριστούμε.

Τον λόγο έχει ο κ. Αναγνωστάκης για τρία λεπτά.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κύριε Υφυπουργέ, η σημερινή επίκαιρη επερώτηση της Δημοκρατικής Αριστεράς για τα αγροτικά ζητήματα είναι απόρροια ενός ουσιαστικού, γόνιμου, θέλω να πιστεύω και εποικοδομητικού διαλόγου που ανοίξαμε με τους εκπροσώπους και τους φορείς του αγροτικού κόσμου.

Σ' αυτήν την επικοινωνία μας, σ' αυτόν τον διάλογο μας συμμετείχαν εκπρόσωποι της ΠΑΣΕΓΕΣ, εκπρόσωποι από ομάδες παραγωγών, κτηνοτρόφων, πτηνοτρόφων, συνεταιριστές. Όμως, αυτό που μας έκανε ιδιαίτερα αισιόδοξους είναι ότι συμμετείχαν εκπρόσωποι των νέων αγροτών.

Αυτή η συνάντηση εμπλούτισε την επίκαιρη επερώτηση και τα ερωτήματα που τέθηκαν από τις κυρίες και κυρίους συναδέλφους. Είναι -αν θέλετε- η ζεύξη, το μείγμα των δικών μας θέσεων, προτάσεων και αγωνιών, αλλά και των άμεσα εμπλεκόμενων στον αγροτικό κόσμο.

Δεν είναι όμως, μόνο αυτό, που μας ώθησε να έλθουμε σε έναν κοινοβουλευτικό έλεγχο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Υπάρχουν δυστυχώς, κύριοι Υπουργοί, αναπάντητες ερωτήσεις συναδέλφων Βουλευτών, μελών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Δημοκρατικής Αριστεράς και γι' αυτό επανερχόμαστε με αυξημένη ένταση, γιατί από τον Ιούλιο του 2013 περιμένουμε εναγωνίως δύο πράγματα: απαντήσεις στις ερωτήσεις μας και υλοποίηση των δεσμεύσεων σας.

Κύριοι Υπουργοί, εσείς οι ίδιοι έχετε αναλάβει δεσμεύσεις από το βήμα της Βουλής για θεσμούς, οι οποίοι θα βοηθούσαν την εκκίνηση της αγροτικής οικονομίας και άρα και της συνολικής οικονομίας της χώρας. Μιλώ για ζητήματα που έχετε -εάν θέλετε- μια καθοριστική συμβολή στη θεομοθέτησή τους. Ωστόσο, έχετε αρνητική κυριαρχία στην αδυναμία και στην καθυστέρηση υλοποίησής τους. Μιλώ για τις αγορές παραγωγών, για τα δημοπρατήρια αγροτικών προϊόντων, για το Ενιαίο Μητρώο Αγροτικών Προϊόντων, Εφοδίων και Εισροών.

Επειδή τα παραπάνω είναι γνωστά σε εσάς, αλλά και στους αγρότες που μας ακούν και συνολικότερα στην ελληνική κοινωνία, δεν θα εξαντληθώ σε αυτά στον ελάχιστο χρόνο που μου απομένει.

Θέλω να σας πω, κύριοι Υπουργοί, ότι η Δημοκρατική Αριστερά σήμερα ανοίγει τα φτερά της μαζί με την Προοδευτική Συνεργασία, καταθέτοντας συνολικά την εναλλακτική πρόταση διακυβέρνησης της χώρας. Σήμερα στο «CARAVEL» σε μια μεγάλη, άνευ προηγουμένου και πέρα από τις δικές μας προσδοκίες συνάντηση και συγκέντρωση, καταθέτουμε επίσημα το πρόγραμμα και την εκκίνηση αυτής της προσπάθειας. Πυλώνες

σε αυτή μας την προσπάθεια είναι η τομή και η παρέμβαση στον αγροτικό κόσμο, στην αγροτική οικονομία.

Κύριοι Υπουργοί, θα είμαστε εδώ, ελέγχοντας καθημερινά εάν υλοποιήθηκαν ή όχι οι δεσμεύσεις σας, εάν στηρίζεται ή όχι η προσπάθεια που κάνουν ιδιαίτερα οι νέοι αγρότες.

Επιφυλάσσομαι για τα υπόλοιπα στη δευτερολογία μου.
Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της ΔΗΜΑΡ)

ΠΡΟΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Και εμείς ευχαριστούμε.

Τον λόγο έχει ο κύριος Υπουργός, για είκοσι λεπτά.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, κύριε Πρόεδρε, η σημερινή ερώτηση των Βουλευτών της ΔΗΜΑΡ, δίνει ίσως την εντύπωση ότι τίποτα δεν πάει καλά στην ελληνική γεωργία. Ότι όλα είναι μελανά και άσχημα.

Μου κάνει εντύπωση πώς είναι δυνατόν, τόσο λίγοι άνθρωποι –έστω και εκκολλαπτόμενοι, όπως λέτε, από το αυγό σας, που ανοίγετε τώρα τα φτερά σας- μπορούν να πουν τόσες ανακρίβειες, τόσα λάθη και τόσα ψέματα. Γιατί όλα αυτά είναι ψέματα!

Ποιες χώρες έχουν, κύριε Ψύρρα ανακοινώσει τι θα κάνουν στη νέα ΚΑΠ; Είπατε «όλες οι χώρες της Ευρώπης». Οι χώρες είναι είκοσι οκτώ μαζί με την Ελλάδα και το έχουν ανακοινώσει μόνο τρεις μικρές χώρες, η Λιθουανία και κάποιες άλλες. Μόλις προχθές η Γερμανία ανακοίνωσε τις θέσεις της για τρία τέσσερα σημαντικά θέματα, αλλά δεν ανακοίνωσε τι θα κάνει για τα κρίσιμα θέματα. Επομένως, πώς λέτε από αυτό το βήμα μια τόσο χονδρή ανακρίβεια;

Λέτε ότι είδατε τους φορείς για πρώτη φορά ύστερα από είκοσι χρόνια. Όλους αυτούς τους φορείς που αναφέρατε, κύριε Αναγνωστάκη, τους έχω δει δεκάδες φορές στο Υπουργείο και επιτόπου.

Σ' αυτήν την αίθουσα και στην Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου κάναμε επτά συνεδριάσεις με τους Βουλευτές σας, για να μιλάμε για τη θεσμοθέτηση των farmers market, που έγιναν και λειτουργούν, για το Μητρώο Εμπόρων Αγροτικών Προϊόντων κ.λπ..

Μα, πού ζείτε; Δεν ζείτε στην ελληνική πραγματικότητα; Δεν έχετε ότι έγινε το μητρώο, ότι συνδέθηκε με το ΓΕΜΗ; Προχθές δημοσιεύθηκε μάλιστα και η υπουργική απόφαση που προβλέπει ποια θα είναι η εγγυητική επιστολή και των υπαρχόντων εμπόρων και των νέων εμπόρων. Δεν παρακολουθείτε αυτές τις εξελίξεις; Με τόση άγνοια λέτε τόσες ανακρίβειες;

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Προσέξτε λίγο τον λόγο σας...

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Μιλήσατε για ομάδες παραγωγών.

(Θόρυβος στην Αίθουσα από την πλευρά της ΔΗΜΑΡ)

Σας παρακαλώ, δεν είναι ευγενικό αυτό που κάνετε. Άκουσα επτά ανθρώπους επί μία ώρα. Πώς είναι δυνατόν σε ένα λεπτό να με διακόπτετε;

ΠΡΟΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Ηρεμία, σας παρακαλώ.

Συνεχίστε, κύριε Υπουργέ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Λέω ότι αναφερθήκατε στις ομάδες παραγωγών. Δεν γνωρίζετε ότι κάναμε ήδη πάνω από εκατόν εξήντα πέντε; Αυτήν τη στιγμή λειτουργούν εκατόν εξήντα πέντε ομάδες παραγωγών, έξι, επτά μόνο για το ροδάκινο.

Εμείς αγωνιστήκαμε στο πλαίσιο της νέας ΚΑΠ. Όσον αφορά τον κανονισμό της ΚΟΑ για τον οποίο μιλήσατε, εμείς προσπαθήσαμε να επιτραπεί για πρώτη φορά να δημιουργούνται ομάδες των ομάδων και τριτοβάθμιες οργανώσεις κατά κατηγορία προϊόντων, όπως υπαινιχθήκατε.

Δεν γνωρίζετε ότι οι κανονισμοί της νέας ΚΑΠ δεν έχουν τεθεί σε ισχύ και θα τεθούν σε ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου του 2015; Δεν γνωρίζετε ότι υπάρχει αναβολή στη νέα ΚΑΠ, γιατί δεν υπήρχε συμφωνία μέχρι πρόσφατα; Πώς θα το εφαρμόζαμε εμείς σήμερα; Μόνοι μας;

Μιλήσατε για τους συνεταιρισμούς. Επανειλημμένα σας εξήγησα σε αυτήν την Αίθουσα τι πρέπει να κάνουμε για να διορθώ-

σουμε τα προβλήματα του συνεταιριστικού κινήματος.

Δεν συμφωνείτε ότι πρέπει να καθαρίσουμε πρώτα το αρχείο των πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών; Πιστεύετε ότι η χώρα μας μπορούσε και πρέπει να έχει έξι χιλιάδες πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς;

Σας εξήγησα ότι -από τον έλεγχο που κάναμε- πάνω από τους μισούς είναι «σφραγίδες» και εξετάζοντας αυτούς που δήλωσαν ότι είναι κανονικοί βλέπουμε ότι η βιωσιμότητα περισσότερων εξ αυτών δεν υπάρχει. Θα υπάρξουν γύρω στους χίλιους, χίλιους πεντακόσιους πραγματικά υγιείς συνεταιρισμοί που έχουν τζίρο, θετικά υπόλοιπα και μπορούν να γίνουν κύτταρα δευτεροβάθμιων και άλλων οργανώσεων.

Στην πορεία, όμως, μαζί με τις ομάδες μέσα σε ένα χρόνο δημιουργήθηκαν διακόσιοι νέοι υγιείς συνεταιρισμοί που έχουν πολύ καλή δραστηριότητα. Μόνον έτσι μπορούμε να πάμε μπροστά. Δεν μπορούμε να πάμε μπροστά με τις «σφραγίδες».

Χύνετε κροκοδείλια δάκρυα, λέγοντας τι πρέπει να κάνουμε με τις έξι χιλιάδες συνεταιρισμούς και γιατί δεν κάναμε τόσα πολλά πράγματα νωρίτερα.

Αντιπαρέρχομαι τα θέματα της καινοτομίας, της έρευνας γιατί θα μιλήσουμε επ' αυτών παρακάτω εκτεταμένα. Σας εξήγησα, όμως -πάλι σε εσάς μιλώντας- γιατί δεν μπορούσε να προχωρήσει και έπρεπε να περάσει ο νόμος. Χρειάζεται επιστημονικό συμβούλιο, για να γίνουν κρίσεις επιστημόνων. Κανείς δεν μπορεί να προσλάβει ερευνητές χωρίς την κρίση των επιστημόνων. Γι' αυτό κάναμε το επιστημονικό συμβούλιο με το νομοθέτημα που περάσαμε εδώ. Σας το εξήγησα έξι φορές στην επιτροπή και σε τρεις συνεδριάσεις της Ολομέλειας και επιμένετε να λέτε το ίδιο, γιατί δεν θέλετε να ακούσετε την αλήθεια!

Εγώ έφερα τον κ. Τσιόλο, κυρία Βουλευτά, εδώ μαζί με τον Πρόεδρο της Επιτροπής Γεωργίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ο Ντι Κάστρο δεν είναι κομισάριος. Κάνετε λάθος. Εγώ τους έφερα και γιορτάσαμε εδώ το εκατοστό ΠΟΠ που πήρε η χώρα μας, το λάδι της Μεσσαράς. Ο Τσιόλος είναι Επίτροπος, ο Ντι Κάστρο είναι Ευρωβουλευτής, Πρόεδρος της Επιτροπής Γεωργίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Αφού δεν αναφέρθηκε...

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Τι είπε ο Τσιόλος; Δεν είπε αυτό που είπατε, ίσα-ίσα παίνεσε τη χώρα μας και είπε πως μία μικρή σχετικά χώρα με πλούσια βιοποικιλότητα και παράδοση στα προϊόντα είχε πράγματι τόσο πολύ μεγάλο αριθμό ΠΟΠ. Πρέπει να πάρουμε περισσότερα. Είπε, όμως, ότι έχουμε μικρό αριθμό ΠΟΠ σε ό,τι αφορά τα προϊόντα της θάλασσας, των ψαριών. Έχουμε μόνο ένα ΠΟΠ και αυτό είναι το χαβιάρι του Μεσολογγίου.

Αγωνιζόμαστε τώρα -ήδη είναι σε εξέλιξη τρεις, τέσσερις φάκελοι- και σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση θα πάρουμε ακόμα περισσότερα ΠΟΠ σε αυτόν τον τομέα.

Θα ήθελα, όμως, στο λίγο χρόνο που έχω στη διάθεσή μου να δώσω σαφείς απαντήσεις στα ερωτήματα που θέσατε.

Αναφέρομαι, για παράδειγμα, στο πιο σημαντικό θέμα που τέθηκε και έχει να κάνει με το κόστος παραγωγής, που είναι ένα σημαντικό πρόβλημα που προσπαθούμε να αντιμετωπίσουμε. Έχει να κάνει με εισροές, όπως η ενέργεια, το πετρέλαιο, το ρεύμα, ο σπόρος κ.λπ., για τις οποίες θα ήθελα να απαντήσω εξειδικευμένα.

Δεν αγανακτούμε εμείς ότι είναι ακριβό το πετρέλαιο στη γεωργία και στους υπόλοιπους καταναλωτές; Σαφέστατα. Αλλιώς γιατί θα δίναμε την επιστροφή του ειδικού φόρου κατανάλωσης πετρελαιοειδών; Φέτος δώσαμε 160 εκατομμύρια για να απαλύνουμε αυτό το σημαντικό πρόβλημα. Γι' αυτό δεν δίνουμε την επιστροφή του ειδικού φόρου κατανάλωσης;

Θα σας πω ότι με την επεξεργασία των στοιχείων που κάναμε, θα φτάσουμε σε ένα σημείο -και θα ανακοινώσουμε σύντομα τις λεπτομέρειες- για να δώσουμε την επιστροφή του ειδικού φόρου κατανάλωσης, χωρίς καμμία επιβάρυνση, κατευθείαν στο λογαριασμό των δικαιούχων, αξιοποιώντας αφ' ενός μεν το σύστημα των δηλώσεων ΟΣΔΕ, όπως επίσης και το μηχανισμό επιστροφής φόρου για το πετρέλαιο θέρμανσης, που είναι ακόμη καλύτερο σύστημα από το σύστημα με την κάρτα που ζητούν οι γεωργοί. Το σύστημα των δηλώσεων ΟΣΔΕ δεν χρειάζε-

ται την κάρτα, μας απαλλάσσει από το πρόβλημα της τυχόν απώλειας της κάρτας ή του σπασίματός της κ.ά. Δεν θα χρειαστεί δηλαδή καν η καθιέρωση κάρτας.

Θα σας πω ένα, δυο παραδείγματα συγκεκριμένα για να δείτε με στοιχεία πλέον ότι αυτό που περιγράφετε δεν είναι ακριβές. Ας πάρουμε μία καλλιέργεια για να δούμε εάν πραγματικά υποστηρίζουμε αυτήν την καλλιέργεια, για παράδειγμα την πιο σημαντική καλλιέργεια του τόπου μας, που είναι σε δύο με δύομισι εκατομμύρια στρέμματα, το βαμβάκι.

Σήμερα καταθέσαμε στο λογαριασμό των γεωργών την ειδική ενίσχυση για το βαμβάκι, που είναι γύρω στα 200 εκατομμύρια ευρώ. Σε κάθε καλλιεργητή αναλογούν ογδόντα και μισό περίπου ευρώ ανά στρέμμα. Σε μία χρονιά σαν τη φετινή, που η μέση παραγωγή του βάμβακος ήταν τριακόσια είκοσι δύο κιλά, σημαίνει ότι, με μισό ευρώ το στρέμμα, οι γεωργοί πήραν 166 μόνο ευρώ από το βαμβάκι τους. Σε αυτούς δώσαμε ενιαία ενίσχυση 90 ευρώ, πέραν της ειδικής ενίσχυσης που μόλις καταθέσαμε σήμερα, και φυσικά 11,2 ευρώ ανά στρέμμα ως επιστροφή του ειδικού φόρου κατανάλωσης πετρελαιοειδών. Μαζί με την επιστροφή του ΦΠΑ 10 ευρώ ανά στρέμμα, ο άνθρωπος που καλλιεργήσει ένα στρέμμα βαμβάκι πήγε στο σπίτι του, στη μέση τιμή, 358 ευρώ το στρέμμα.

Πιστεύετε ότι δεν υποστηρίζουμε αυτήν τη σημαντική καλλιέργεια; Οι γεωργοί εγκαταλείπουν τα χωράφια τους; Αν είναι τόσο μαύρα, γιατί καλλιεργούν τόσα εκατομμύρια στρέμματα γης; Δεν προβαίνουμε σε ενέργειες υποστήριξής τους; Δεν είναι αυτές προσπάθειες για να τους ανακουφίσουμε από το κόστος παραγωγής; Γιατί τότε δίνουμε αυτήν την ειδική ενίσχυση και την ενιαία ενίσχυση;

Σε αυτά τα χρήματα δεν προσθέτω και αυτά που δίνουμε για την απονιτροποίηση. Θέλετε να ανεβάσουμε τις επιδοτήσεις και να επιδοτούμε και το λίπασμα; Δεν είναι καλύτερο και σοφότερο να κάνουμε αυτό που επιβάλει τώρα η νέα ΚΑΠ που λέει: αντί να σου επιδοτούμε το λίπασμα και στη συνέχεια να έχουμε τόση νιτροποίηση, ώστε να χρειαζόμαστε άλλα 50 ευρώ το στρέμμα - σαν να κυνηγάμε την ουρά μας από τη μια μεριά - για να απονιτροποιήσουμε το έδαφος, δεν είναι καλύτερο να σε βοηθήσουμε και να πρασινίσουμε την παραγωγή, να οδηγηθούμε σε συστήματα αμειψισποράς; Τι λέει, δηλαδή, στο γεωργό; Μη βάζεις μόνιμως σε ένα χωράφι βαμβάκι. Κάνε τουλάχιστον μία φορά την τριετία εναλλαγή των καλλιεργειών. Εάν δεν το κάνεις -την αμειψισπορά- θα γεμίσεις με έντομα του βάμβακος, με ζιζάνια της βαμβακοκαλλιέργειας, με υποβάθμιση των εδαφών κ.λπ. Αυτό θα κάνουμε με τη νέα ΚΑΠ μόλις αρχίσει η εφαρμογή της. Αυτό είναι το σωστό και πιστεύω ότι αυτό είναι το αειφόρο που βοηθάει στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα.

Ακόμη-ακόμη υπάρχουν πιο ριζικές λύσεις. Ποιος μίλησε σ' αυτή την Αίθουσα για ψυχανθή; Τώρα θυμηθήκατε ξαφνικά ότι όλες οι ζωοτροφές της Ευρώπης είναι όλες από αμερικάνικη σόγια; Ποιος μίλησε σ' αυτήν την Αίθουσα για ελληνικές ή ευρωπαϊκές ζωοτροφές;

Ποιος μίλησε στην Ευρώπη για ευρωπαϊκές ζωοτροφές πρώτη φορά, με αφορμή τότε τη συζήτηση του κόστους ζωοτροφών και το δικαίωμα της Ελλάδας να δώσει de minimis για να απαλύνει έστω και με αυτά τα λίγα χρήματα το κόστος των ζωοτροφών;

Χάρis σε εκείνη τη συζήτηση μπήκαν τα ψυχανθή στη νέα ΚΑΠ, και για να δικαιολογήσουν ως συστατικό της αμειψισποράς και του πρασινίσματος, αλλά και δημιουργώντας ένα αυξημένο - όπως σας είπα- εργαλείο, όπως είναι οι συνδεδεμένες ενισχύσεις, να έχουν τη δυνατότητα να δοθεί στα ψυχανθή ακόμα 2% επιπλέον συνδεδεμένη ενίσχυση, μόνο με την προϋπόθεση ότι θα αξιοποιηθεί για την καλλιέργεια ψυχανθών.

Όσον αφορά το ρεύμα, έτσι είναι όπως το είπατε. Εμείς θέλουμε να βοηθήσουμε και στο ρεύμα. Θα σας πω τι κάνουμε. Τα πράγματα δεν είναι αυτόματα. Είπαμε ότι υπάρχουν γύρω στις διακόσιες επτά χιλιάδες πελάτες της ΔΕΗ που είναι χρήστες του ρεύματος.

Απ' αυτούς γίνεται η αρχή από τους πρώτους πεντακόσιους που είναι της μέσης τάσης, οι οποίοι έχουν βάλει ήδη τηλεμετρούμενο μετρητή και μπορούν να καταναλώσουν νυχτερινό τιμολόγιο. Οι άλλες δεκαοκτώ χιλιάδες είναι επίσης χαμηλής

τάσης, αλλά είναι μεγάλης ισχύος. Σας θυμίζω ότι αυτές οι δύο κατηγορίες μπορεί να φαίνονται μικρές, ολιγάριθμες, αλλά καταναλώνουν το 43% του ρεύματος στη γεωργία. Επομένως, δεν είναι λίγο το ποσό που καταναλώνουν, γι' αυτό και δόθηκε προτεραιότητα σ' αυτές τις δύο κατηγορίες.

Τι κάνουμε για τους υπόλοιπους εκατόν είκοσι χιλιάδες; Όπως μας πληροφορεί το αρμόδιο Υπουργείο, ήδη και σ' αυτούς έχει εκδοθεί υπουργική απόφαση που θα αναθέσει στη ΔΕΔΔΗΕ την αγορά άλλων εκατό χιλιάδων κατ' αρχήν τριφασικών πολυζωνικών μετρητών.

Τον Απρίλιο του 2014 θα αρχίσει η υποβολή αιτήσεων των αγροτών για αλλαγή στους μετρητές τους. Χρειάζεται αλλαγή στα ρολόγια τους για να κάνουν χρήση αυτού του πράγματος. Οι πρώτοι μετρητές θα αρχίσουν να εγκαθίστανται τον Ιούνιο του 2014 και με τον τρόπο αυτόν πιστεύουμε ότι το δέκατο μήνα του 2014, δηλαδή από τον Οκτώβριο θα έχουν ξεπεράσει ήδη τους είκοσι χιλιάδες μετρητές και μέσα στο 2015 ευελπιστούμε ότι θα ολοκληρωθεί κι αυτή η διαδικασία.

Μακάρι να ήταν τα πράγματα τόσο εύκολα και πατώντας ένα κουμπί διακόσιες χιλιάδες άνθρωποι να είχαν το βράδυ νυχτερινό ρεύμα και να μπορούσαμε να τους βοηθήσουμε. Δεν είναι έτσι όμως.

Δεν έχω χρόνο να αναφερθώ και στις άλλες εισροές. Να μου επιτρέψετε μόνο να πω κάτι για τον σπόρο. Γιατί αυτή είναι μία από τις πιο σημαντικές εισροές που μπορεί πραγματικά να βοηθήσει τη γεωργία μας. Ποιος έσβησε τα ινστιτούτα του ΕΘΙΑΓΕ; Ποιος έκανε μη επιλέξιμη δαπάνη, στην προηγούμενη περίοδο, την έρευνα και την καινοτομία, έχοντας σαν συνέπεια να μην μπορούμε να ξεδεύσουμε ούτε 1 ευρώ; Ο Τσαυτάρης ήταν τότε Υπουργός; Ποιος πέρασε αυτούς τους κανονισμούς και τους νόμους;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ: Ποιος; Πείτε μας.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Αυτό λέω...

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ: Εσείς είστε ο Υπουργός, πείτε μας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Πείτε μας.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Όχι, δεν τα πέρασα εγώ. Λέω ότι τότε έγιναν οι επιλογές και δεν ήταν επιλέξιμες οι δαπάνες στις έρευνες.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ: Έχετε απαγορευτικό; Δεν μπορείτε να μας πείτε;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Όχι, επαναλαμβάνω...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Μην διακόπτετε, κύριοι συνάδελφοι. Ερωτήσεις όταν θα πάρετε τον λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ: Επειδή κάνει ερωτήσεις.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Θα σας πω, δεν αποποιούμαι. Πολλοί από εσάς ήσασταν και Ευρωβουλευτές, όταν πέρασαν οι επιδοτήσεις στα ξερικά χωράφια μόνο των σιτηρών και όχι των ψυχανθών.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ: Εγώ φταίω;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Όχι, δεν φταίτε εσείς. Λέω ότι κάποιοι τα έκαναν όμως αυτά...

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ: Τα έκαναν...

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): ...είτε εδώ είτε στο Ευρωκοινοβούλιο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ: Καλά!

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Προχωρώ παρακάτω.

Εμείς δεν προσπαθήσαμε να λύσουμε τα προβλήματα της υπεραποθκευμένης γης, που είναι επίσης μία άλλη σημαντική εισροή ως έδαφος στη γεωργία; Εδώ σ' αυτήν την Αίθουσα δεν κάναμε εκτεταμένες συζητήσεις πώς, λύνοντας τα προβλήματα της υπεραποθκευμένης γης, η οποία αφορά πεντακόσιες χιλιάδες στρέμματα, θα γλιτώσουν οι γεωργοί αυτές τις μεγάλες εκτάσεις;

Και θα μπορούσα να σας αναφέρω κι άλλα παραδείγματα.

Μιλήσατε για δράσεις που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν την εξωστρέφεια, τα προβλήματα των τιμολογίων, των ελληνο-

ποιήσεων κ.λπ.. Ρωτάτε: «Τι προτίθεστε να κάνετε γι' αυτά τα θέματα;». Όχι, δεν προτιθέμεθα να κάνουμε. Μπορώ να σας πω δέκα πράγματα που κάναμε για να βοηθήσουμε σε αυτήν την κατεύθυνση.

Εσείς πιστεύετε ότι τυχαία ανέβηκαν οι εξαγωγές των αγροτικών προϊόντων; Πώς ανέβηκαν οι εξαγωγές 40% στο λάδι και 23% στα φρούτα; Και θα μπορούσα να σας αναφέρω κι άλλα, όπως τα τυροκομικά. Εσείς πιστεύετε ότι έγιναν τυχαία;

Ποιος καθιέρωσε το πρόγραμμα «Single Window» για πρώτη φορά, ώστε με τον ίδιο τρόπο που προσπαθήσαμε να βοηθήσουμε ως τώρα τους ξένους επενδυτές να έρθουν ή τον Έλληνα επιχειρηματία να επενδύσει στον τόπο, να βοηθήσουμε αυτόν που προσπαθεί να εξαγάγει τα ελληνικά προϊόντα στο εξωτερικό;

Ποιος καθιέρωσε το σήμα του εγκεκριμένου εμπόρου ελληνικών προϊόντων και ιδιαίτερα στα φρούτα και τα λαχανικά; Μέσα σε ένα μήνα από μία αίτηση περάσαμε στις είκοσι τρεις. Πρώτη φορά περνάμε την πιστοποίηση από το προϊόν στο πρόσωπο, γιατί υπάρχουν εξαιρετικοί επιχειρηματίες έμποροι που χρόνια δραστηριοποιούνται στο εξαγωγικό εμπόριο και τους εμπιστεύεται το εμπόριο του εξωτερικού. Γιατί κάποιος να έχει περιορίσει την πιστοποίηση μόνον στο ακτινίδιο; Μπορεί να πουλά ακτινίδιο, αλλά μόλις αυτό τελειώσει, αυτός ο έμπορος πουλάει ροδάκινο, κεράσι ή τιδήποτε άλλο. Γιατί να μην αξιοποιήσουμε αυτήν του τη δυνατότητα;

Μια σειρά άλλων στοιχείων θα λύσουν και τα προβλήματα των παρατησιών με τα τιμολόγια το οποίο θέσατε και τα θέματα του κόστους των ελληνοποιήσεων κ.λπ.. Δεν θα λυθούν τα προβλήματα αυτά με το μητρώο των εμπόρων; Δεν θα λυθούν αυτά τα προβλήματα με τα στοιχεία εσόδων-εξόδων για το οποίο τόσο συζητήθηκε έγινε τις προηγούμενες ημέρες; Πώς είναι δυνατόν, αφού τηρούνται στοιχεία εσόδων-εξόδων, κάποιος να δώσει ένα πλαστό ή εικονικό τιμολόγιο με δεκαπλάσιες τιμές; Πώς θα το δικαιολογήσει;

Εμείς δεν μιλήσαμε εδώ για διασταυρωτικούς ελέγχους; Πρώτη φορά χάρη στην ψηφιοποίηση του ΥΠΑΑΤ γίνονται τέτοιοι διασταυρωτικοί έλεγχοι και βλέπετε πόσο περιορίστηκαν τα φαινόμενα αυτά.

Δεν περιορίζει η συμβολαιακή γεωργία τα φαινόμενα αυτά; Δείτε πόσα συμβόλαια γίνονται. Δεν περιορίζουν οι εκατόν εξήντα πέντε ομάδες των παραγωγών αυτά τα φαινόμενα; Μπορεί μέσα στην ομάδα ένας παραγωγός, όταν όλοι οι άλλοι θα δώσουν το ροδάκινο για 1 ευρώ, να πει ότι το δίνει 10 ευρώ και θα ελληνοποιήσει άλλα εννιά ή θα δώσει αυτό το πράγμα τόσο εύκολα την ώρα που θα το δουν όλοι από τους υπόλοιπους τετρακοσίους συνεργάτες του στην ίδια ομάδα;

Δεν κάναμε εμείς σημαία την ποιότητα των αγροτικών προϊόντων; Από αυτό το βήμα, την πρώτη ημέρα που ανέλαβα το Υπουργείο είπα ότι εάν φύγουμε από μία γεωργία χαμηλού κόστους -αυτό που αναφέρεται ως «commodities» και «low cost» γεωργία- και στρέψουμε την προσοχή μας προς μία ποιοτική γεωργία, αξιοποιώντας τα χαρακτηριστικά του τόπου μας, αυτό πραγματικά μπορεί να γίνει διαβατήριο για τις εξαγωγές των αγροτικών προϊόντων.

Γι' αυτό αγωνιστήκαμε και να υποστηρίξουμε τα τρία σήματα ποιότητας -είτε αυτά είναι ΠΟΠ είτε ΠΓΕ και τα βιολογικά- και αγωνιστήκαμε να έρθουν τρία ακόμη σήματα ποιότητας στην Ευρώπη με τα παραδοσιακά προϊόντα, με τα προϊόντα της ορεινής οικονομίας κ.λπ..

Εμείς δεν βοηθήσαμε τα κομμάτια της μεταποίησης να γίνουν όσο το δυνατόν γρηγορότερα; Δεν φώναζαν όλοι οι επενδυτές, όπως επίσης και με τα σχέδια βελτίωσης και τους νέους αγρότες, να προχωρήσουν γρήγορα οι διαδικασίες, γιατί με τον τρόπο που γινόταν περνούσαν ένα-δύο χρόνια προκειμένου οι άνθρωποι να πάρουν τις επιδοτήσεις;

Δείτε το πρόγραμμα της μεταποίησης με το μέτρο 113^Α. Η προκήρυξη έγινε τον Δεκέμβριο του 2013 και μέσα σε ένα μήνα ο πρώτος επενδυτής πήρε την ενίσχυσή του. Πότε ξανάγινε μία πραγματική διαδικασία «fast track»; Προχθές πήρε και ο δεύτερος και την άλλη εβδομάδα θα πάρουν άλλοι τρεις.

Αυτό βοηθάει πραγματικά τον επενδυτικό τομέα. Διότι, αλλιώς, αν περιμένεις δυο-τρία χρόνια, θα αλλάξουν είτε τα τεχνολογικά

είτε τα οικονομικά είτε τα τραπεζικά δεδομένα και δεν θα μπορείς να προχωρήσεις. Το ίδιο πράγμα ανακοινώσαμε σήμερα και με το πρόγραμμα των νέων αγροτών. Θα δείτε ότι από την επόμενη εβδομάδα θα ανοίξει, μαζί με τις δηλώσεις του ΟΣΔΕ. Είναι 140 εκατομμύρια ευρώ. Δείτε τις τροποποιήσεις που κάναμε προκειμένου και αυτό το πρόγραμμα να απλοποιηθεί και στην υποβολή των δικαιολογητικών και στην επιτάχυνση της αξιολόγησης και στην επιτάχυνση των ελέγχων.

Λυπάμαι ειλικρινά που δεν έχω χρόνο να μπω και στα άλλα θέματα που θίξατε. Θέλω, όμως, να πω δυο-τρία πράγματα για την κτηνοτροφία και να επανέλθω στη δευτερολογία μου, εφόσον χρειαστεί. Συμφωνώ απολύτως. Από αυτό το βήμα την πρώτη μέρα είπα ότι υπάρχει ανισόρροπη ανάπτυξη και μάλιστα, αυτό αποτελεί διαρθρωτική αδυναμία του τόπου μας υπέρ της φυτικής παραγωγής και σε βάρος της ζωικής παραγωγής. Εξήγησα τι και πώς μπορεί να γίνει και θα γίνει.

Εμείς θα υποστηρίξουμε την κτηνοτροφία και θα την υποστηρίξουμε ποικιλότροπα και στο θεσμικό πλαίσιο, γι' αυτό δώσαμε μάχη στην Ευρώπη να υποστηριχθεί η εκτατική, δηλαδή, η κοπαδιάρικη αιγοπροβατοτροφία κυρίως, αλλάζοντας τον ορισμό των βοσκοτόπων στον τόπο μας. Διότι τα δικά μας λιβάδια δεν είναι τα λιβάδια με τα ετήσια ποώδη φυτά της Ευρώπης. Έχουμε και φρυγανώδη και ξυλώδη βλάστηση. Και θα το κάνουμε και θα βοηθήσουμε την κτηνοτροφία με αυτόν τον σκοπό. Εμείς είπαμε ότι, αν δεν παραγάγουμε δικές μας, φτηνότερες και πιο καλές ζωτροφές για την ενσταβλισμένη κτηνοτροφία, δεν μπορούμε να μειώσουμε το κόστος παραγωγής της και γι' αυτό μιλήσαμε για ψυχανθή και ντόπια παραγωγή ζωοτροφών.

Εμείς στον νόμο που περάσαμε πρόσφατα κοιτάξαμε να λύσουμε τα προβλήματα των υποδομών, είτε των νομιμοποιήσεων που πέρασαν με τον νόμο του ΥΠΕΚΑ είτε των καινούργιων αδειοδοτήσεων με πολύ απλό τρόπο που πέρασε με το δικό μας νομοσχέδιο. Γίνεται και μία σειρά άλλων βοηθειών που προσπαθήσαμε να κάνουμε εις ό,τι αφορά τα κομμάτια της κτηνοτροφίας.

Αν θα δείτε τα αποτελέσματα των προκαταρκτικών εργασιών που κάναμε για την αναχλόωση των βοσκοτόπων, τότε θα δείτε πώς πραγματικά μπορεί να βοηθηθεί η κτηνοτροφία στον τόπο μας. Φυσικά, σας θυμίζω το 2% της συνδεδεμένης ενίσχυσης και μία σειρά άλλων νέων θεσμών που θα αρχίσουμε να τους δείχνουμε τώρα και θα τους υλοποιούμε, όπως είναι ο θεσμός των κτηνοτροφικών πάρκων για την ενσταβλισμένη κτηνοτροφία και των κτηνοτροφικών ζωνών για την εκτατική. Μάλιστα, σε λίγες ημέρες θα ενσπεφθούμε και θα δείτε τις πρώτες τέτοιες στη βόρεια Ελλάδα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Κύριε Υπουργέ, στη δευτερολογία σας τα υπόλοιπα.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Δεν έχω χρόνο να σας μιλήσω για τις προσπάθειες βελτίωσης του ζωικού κεφαλαίου, της αξιοποίησης των παραδοσιακών φυλών, αλλά πιστεύω ότι στη δευτερολογία μου θα έχω τον χρόνο να το κάνω.

Κύριε Πρόεδρε, σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Να είστε καλά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Βουλευτής κ. Ιωάννης Καράμπελας ζητεί άδεια ολιγόμηρης απουσίας στο εξωτερικό για προσωπικούς λόγους κατά το διάστημα από Δευτέρα 17 Μαρτίου έως και Πέμπτη 20 Μαρτίου. Η Βουλή εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο σημείο αυτό θα ήθελα να κάνω μερικές ανακοινώσεις προς το Σώμα.

Πρώτον, ο Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού, ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών και οι Υπουργοί Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων κατέθεσαν σχέδιο νόμου: «Κύρωση της Συμφωνίας Πολιτιστικής Συνεργασίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης του Κράτους του Κατάρ».

Δεύτερον, ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών και οι Υπουργοί Οικονομικών, Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Υγείας, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, Τουρισμού, Ναυτιλίας και Αιγαίου, Μακεδονίας και Θράκης και Επικρατείας κατέθεσαν σχέδιο νόμου: «Κύρωση της Συμφωνίας για την Τροποποίηση για δεύτερη φορά της Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης μεταξύ των μελών της Ομάδας Κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, αφ' ενός και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των μελών της, αφ' ετέρου, η οποία υπεγράφη στο Κοτόνου στις 23 Ιουνίου 2000, όπως τροποποιήθηκε για πρώτη φορά στο Λουξεμβούργο στις 25 Ιουνίου 2005, με τη συνημμένη σ' αυτή Τελική Πράξη».

Τρίτον, οι Υπουργοί Εξωτερικών, Οικονομικών, Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Υγείας, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, Τουρισμού, Ναυτιλίας και Αιγαίου, Μακεδονίας και Θράκης και Επικρατείας κατέθεσαν σχέδιο νόμου: «Κύρωση της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και της Δημοκρατίας της Κορέας, αφετέρου, μετά των Παραρτημάτων, Πρωτοκόλλων, Δηλώσεων και Μνημονίων Συμφωνίας».

Παραπέμπονται στις αρμόδιες Διαρκείς Επιτροπές.

Τον λόγο τώρα έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Δημοκρατικής Αριστεράς κ. Νικόλαος Τσοούκαλης για δώδεκα λεπτά.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, είναι προφανές ότι δεν συμμερίζεστε την αγωνία της Δημοκρατικής Αριστεράς για την πορεία και την εξέλιξη της ανασυγκρότησης του πρωτογενούς τομέα. Μαζί με την αγωνία της Δημοκρατικής Αριστεράς είναι προφανές ότι δεν συμμερίζεστε ούτε την αγωνία σύσσωμης της αγροτικής τάξης, των φορέων και –πιστέψτε με– ενός μεγάλου αριθμού Βουλευτών της Συμπολίτευσης.

Σε καμμία περίπτωση δεν θέλαμε να προσωποποιήσουμε την ερώτηση. Τα ερωτήματα τα οποία θέσαμε είναι υπαρκτά. Αποτελούν ερωτήματα όλης της Ελλάδας, όλου του αγροτικού κόσμου και τα θέσαμε προκειμένου να πάρουμε συγκεκριμένες απαντήσεις.

Κύριε Υπουργέ, ξέρετε, ο πρωτογενής τομέας της χώρας –το είπαμε και την προηγούμενη φορά σε συζήτηση νομοσχεδίου– έχει προσληφθεί τουλάχιστον από το σύνολο σχεδόν του ελληνικού λαού και όλων των παραγωγικών φορέων ως η ατμομηχανή, η οποία θα ρυμουλκήσει τη χώρα έξω από την κρίση, γιατί αναδεικνύει μία χώρα, είναι στοιχείο ταυτότητας μίας χώρας. Ουσιαστικά, προσδιορίζει τα στοιχεία της επάρκειας μιας χώρας να διατραφεί, αλλά και να επιβιώσει οικονομικά. Κυρίως αυτήν την περίοδο είναι ένας από τους πυλώνες εκείνους που μπορεί να μας υποσχεθεί καταπολέμηση και άρση της τεράστιας ανεργίας ως ένας χώρος εντάσεως εργασίας. Βεβαίως, είναι ένας χώρος ο οποίος μπορεί να μας υποσχεθεί ότι αυτή εδώ η χώρα μπορεί να αναπτυχθεί ισόρροπα σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της.

Θα ήθελα, λοιπόν, να θυμίσω ότι εσείς, κύριε Υπουργέ, κάνατε έναν απολογισμό δεκαοκταμήνου. Εάν εσείς πιστεύετε ότι αυτός ο απολογισμός που κάνατε εν όψει και των προκλήσεων της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής είναι επαρκής, εμάς δεν μας πέφτει λόγος. Οι πολίτες και οι αγρότες παρακολουθούν και κρίνουν.

Όμως, αυτό το οποίο προσπαθήσατε να κάνετε, να προσωποποιήσετε δηλαδή την ομιλία σας και να στοχοποιήσετε τους ερωτώντες, σας διαβεβαιώ ότι δεν είναι καθόλου παραγωγικό και επιφέρει τα εντελώς αντίθετα αποτελέσματα απ' αυτά τα οποία

θέλετε. Αυτό το λέω, διότι κάνατε ένα σφάλμα. Επωμιστήκατε αμαρτίες δεκαετιών. Κάποια στιγμή το υπονοήσατε, αλλά τις επωμιστήκατε. Υποστηρίξατε παθογένειες όλων των προηγούμενων ετών.

Θέλω, λοιπόν, να σας ρωτήσω κάτι ευθέως. Αυτή εδώ η χώρα διαχειρίστηκε 18,5 δισεκατομμύρια ευρώ από το Δ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης για τον πρωτογενή τομέα. Η ερώτηση είναι σαφής και χρήζει τεκμηριωμένης επιστημονικής απάντησης: Η χώρα εισέρχεται στην Ε' Προγραμματική Περίοδο και διαπραγματεύεται το νέο πλαίσιο από καλύτερο επίπεδο ή τουλάχιστον στάσιμο σε σχέση με την προηγούμενη φορά; Η ερώτηση είναι σαφής.

Γνωρίζουμε, κύριε Υπουργέ, ότι η νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική θα αρχίσει να ισχύει από 1-1-2015. Γνωρίζουμε πάρα πολύ καλά ότι αυτήν την περίοδο υπάρχει μία απίστευτη διελευστικότητα, προκειμένου να διατυπωθούν, να συγκεκριμενοποιηθούν σε κανονιστικές πράξεις, διατάγματα ή εξουσιοδοτικές διατάξεις. Γνωρίζουμε ότι αυτήν τη στιγμή διαμορφώνονται λόμπι, προκειμένου να επιβάλλουν ένθεν κακείθεν συμφέροντά τους.

Αυτό, όμως, το οποίο παραβλέπατε είναι ότι τα ερωτήματα τα οποία θέσαμε εμείς δεν αναφέρονται σε αυτές τις εξειδικευμένες διατάξεις και τα διατάγματα τα οποία αναφέρετε. Η αγωνία μας εντοπίζεται με συγκεκριμένο τρόπο στο πλαίσιο, το οποίο διαμορφώνει η Ελλάδα βάσει των δεδομένων που έχουμε αυτήν τη στιγμή.

Θέλω να σας θέσω ένα απλό ερώτημα για να γίνουμε πιο συγκεκριμένοι. Ένας από τους στόχους της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής είναι η προστασία του περιβάλλοντος και οι ολοκληρωμένες διαχειριστικές πρακτικές για την προστασία του περιβάλλοντος. Και στις εισηγητικές-αιτιολογικές εκθέσεις των κανονισμών γίνεται ειδική αναφορά, κύριε Υπουργέ, στη βιοποικιλότητα –το αναφέρατε κι εσείς– ως συγκριτικό στοιχείο.

Μπορείτε να μου πείτε, σας παρακαλώ, ο ν.3937/2011 για τη βιοποικιλότητα κατά πόσο έχει συγκεκριμενοποιηθεί για τη χώρα μας, κατά πόσο έχουμε αποκτήσει τα διαχειριστικά σχέδια, ούτως ώστε να μπορέσουμε με επάρκεια να κινηθούμε στην επόμενη περίοδο και να μπορέσουμε να εκμεταλλευτούμε την πρόβλεψη της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής για το 30% επιπλέον όλων όσων τηρούν αυτές τις ορθές πρακτικές;

Μπορείτε να μου πείτε, σας παρακαλώ, αν έχουμε τα διαχειριστικά σχέδια σε επίπεδο σχεδίων δράσης για τις προστατευόμενες περιοχές –που επίσης είναι κρίσιμο ζήτημα;

Μπορείτε να μου πείτε, σας παρακαλώ, αν έχουμε πλαίσιο για τις συμβουλευτικές υπηρεσίες; Γνωρίζετε ότι ένα από τα μέσα υλοποίησης της νέας ΚΑΠ είναι η μεταφορά γνώσεων. Μπορείτε να μου πείτε, σας παρακαλώ, σε τι επίπεδο ετοιμότητας είμαστε να παράσχουμε τις σωστές ολοκληρωμένες επαρκείς γνώσεις και να μεταφέρουμε τις γνώσεις στους αγρότες; Και μη μου πείτε ότι και σε αυτό ευθύνεται ότι δεν έχουν εξειδικευτεί τα διατάγματα. Αυτό το ξέρουμε. Δεν έχουν εξειδικευτεί. Το ξέρουμε ότι πρέπει να έχουμε μεταφορά γνώσης. Αυτός είναι ο στόχος.

Επίσης, στόχος είναι, κύριε Υπουργέ, η έρευνα. Το είπατε προηγουμένως. Και μη μας αναφέρετε και μας εγκαλείτε ότι δεν ξέρουμε αν έχουν εκδοθεί και τι έχουμε κάνει. Αυτήν τη στιγμή είμαστε έτοιμοι; Είμαστε έτοιμοι και σε ποιο σημείο βρισκόμαστε; Στο θέμα της διαχείρισης των υδάτων έχουμε ολοκληρωμένο πλαίσιο ή ακόμα βρισκόμαστε σε τεράστια εκκρεμότητα;

Σας αναφέραμε τους συνεταιρισμούς. Κι εσείς δεν μας απαντήσατε αν θα πρέπει να γίνει εκκαθάριση. Σας είπα, μη φορτώστε αμαρτίες του παρελθόντος. Βεβαίως, πρέπει να γίνει εκκαθάριση. Όμως, τί σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι θα πρέπει μέχρι το 2020 να πηγαίνουμε σε εκκαθάριση; Μέχρι το 2020 θα έχει ολοκληρωθεί η στρατηγική, όπως τη λένε, «Ευρώπη 2020», το κρίσιμο ορόσημο που θα το έχουμε μπροστά μας, καθώς κι άλλες συλλογικότητες. Είμαστε έτοιμοι να εμπλακούμε στις ευρωπαϊκές συλλογικότητες, απαραίτητη προϋπόθεση προκειμένου να υπάρχει συντονισμένη λειτουργία της χώρας;

Όσον αφορά τον ορισμό του ενεργού αγρότη, είναι μία εκκρεμότητα. Πρέπει να την ορίσουμε. Πώς θα οριστεί;

Θα σας αναφέρω ένα άλλο θέμα που δεν έχει σχέση με την εξειδίκευση, κύριε Υπουργέ. Από τον Πυλώνα II γνωρίζετε πάρα

πολύ καλά ότι θα διατεθούν κονδύλια για την αγροτική ανάπτυξη και μάλιστα συγχρηματοδοτούμενα. Όμως, βασική προϋπόθεση για να μπορέσουμε να ενταχθούμε και να απορροφήσουμε παραγωγικά και με προστιθέμενη αξία αυτά τα κονδύλια είναι να υπάρχουν σχέδια –και κεντρικό σχέδιο και περιφερειακό σχέδιο. Πρέπει να έχουμε το συγκεκριμένο κανονισμό για να μπορέσουμε να τα προχωρήσουμε;

Τα περιφερειακά σχέδια είναι ζητούμενα εδώ και δέκα χρόνια. Δεν χρειάζεται να έχουμε την εξειδίκευση. Γνωρίζετε πάρα πολύ καλά ότι θα έπρεπε ήδη να έχουμε αυτά τα θεσμικά στοιχεία. Άλλωστε, γι' αυτόν τον λόγο σας είπα ότι ο απολογισμός δεκαοκταμήνου θα μας επιτρέψει να σας πούμε ότι δεν είναι επαρκής. Εμείς θα εξακολουθήσουμε να θέτουμε τις αγωνίες μας για όλα αυτά τα ζητήματα.

Τώρα όσον αφορά τις περιφέρειες, μιλήσαμε. Το κρίσιμο ερώτημα που προκύπτει είναι το εξής. Από τη νέα προγραμματική περίοδο, από το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της Ευρώπης και με προοπτική την υλοποίηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», η Ελλάδα πρόκειται να αξιοποιήσει περίπου 20 δισεκατομμύρια ευρώ για τον πρωτογενή τομέα.

Το ποσό αυτό, κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αντιστοιχεί στο 40% της συνολικής χρηματοδότησης. Πρόκειται για ένα τεράστιο ποσό, όπως τεράστιο είναι και το συνολικό ποσό από το πανευρωπαϊκό πρόγραμμα το οποίο είναι 380 εκατομμύρια σε σύνολο 960 δισεκατομμυρίων. Το ερώτημα, λοιπόν, που τίθεται είναι το εξής. Ποιος σχεδιάζει, ποιος διαχειρίζεται, ποιος παρακολουθεί και ποιος αξιολογεί αυτό το πρόγραμμα; Διότι δεν το αξιολογεί το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης.

Και στο σημείο αυτό, θα ήθελα να είμαι συγκεκριμένος. Βασική αρχή της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής είναι ότι θα πρέπει όλα τα κονδύλια και οι πολιτικές για τον πρωτογενή τομέα να συνδέονται απολύτως και με κονδύλια άλλων κοινοτικών ταμείων. Αυτό, δηλαδή, σημαίνει ότι θα πρέπει να υπάρχουν ολοκληρωμένα προγράμματα ανάπτυξης περιοχών. Δεν αναφέρεται μόνο σε αυτά που λέγατε εσείς, δηλαδή στην ενίσχυση των αγροτών για να τους κρατάμε σε ένα επίπεδο. Αυτές είναι παλιές αντιλήψεις. Οι νέες πολιτικές πρέπει να είναι ολοκληρωμένες πολιτικές ανάπτυξης περιοχών με σκοπό τη σύγκληση, γεγονός που σημαίνει ότι στα 20 δισεκατομμύρια τα οποία θα κληθείτε να διαχειριστείτε, θα προστεθούν κι άλλα ποσά από τα άλλα ταμεία. Ποιος διαχειρίζεται λοιπόν αυτά τα ποσά; Πάντως όχι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης.

Η διαχείριση, όμως, ενός τόσο μεγάλου ποσού προϋποθέτει, κύριε Υπουργέ, ένα Υπουργείο στρατηγικής σημασίας, ένα Υπουργείο επιτελικό το οποίο να μπορεί ουσιαστικά να καθοδηγεί τις αντίστοιχες δράσεις άλλων Υπουργείων.

Κοιτάξτε, λοιπόν, να δείτε τι συμβαίνει αυτήν τη στιγμή. Όσον αφορά το θέμα της βιοποικιλότητας, αρμόδιο είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Λάθος κάνετε!

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Όσον αφορά τη διαχείριση των νερών, αρμόδιο είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος. Για τη χρηματοδότηση, για τα χρηματοδοτικά πλαίσια, αρμόδιο είναι το Υπουργείο Οικονομικών, χωρίς εσείς να έχετε καμμία δυνατότητα να παρέμβετε. Για τα θέματα αγροτών και γης, αρμοδιότητα έχουν όλα τα άλλα Υπουργεία εκτός από εσάς. Θα μπορούσα να αναφέρω και άλλη μια σειρά τέτοιων στοιχείων, για να μη σας αναφέρω για το προσωπικό, για τις δομές, για το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης κ.ο.κ..

Το αγωνιώδες, λοιπόν, ερώτημα είναι πάρα, μα πάρα πολύ απλό και έχει να κάνει με τη μεγάλη ατζέντα και όχι με τη διαχείριση της καθημερινότητας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Όσον αφορά την επόμενη προγραμματική περίοδο και στο Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης, ποιος θα κάνει τη διαχείριση όλου αυτού του προγράμματος και όλου αυτού του τεράστιου ποσού των 20 δισεκατομμυρίων συν τα επιπλέον, όταν το Υπουργείο Περιβάλλοντος έχει αρμοδιότητα στο κατά πόσο πρέπει να καλλιεργηθεί στη χώρα μεταλλαγμένο καλαμπόκι, ενώ εσείς δεν έχετε

λόγο; Μπορούμε άραγε να συνεχίσουμε με αυτόν τον τρόπο; Μπορούμε να συνεχίσουμε έχοντας το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης δέκατο τη τάξει Υπουργείο, τη στιγμή που διαχειρίζεται αυτά τα κολοσσιαία κονδύλια και ουσιαστικά έχουμε να κάνουμε με έναν τομέα ο οποίος έχει να μας δώσει μοναδική προοπτική ανάπτυξης για τη χώρα; Τα ερωτήματα λοιπόν, κύριε Υπουργέ, είναι σαφή.

Μην επαναλάβετε στη δευτερολογία σας τι έχετε κάνει απλώς και μόνο με το ΓΕΜΗ ή τι έχετε κάνει με το Παρατηρητήριο τιμών λιανικής, αγροφοδίων κι όλα αυτά.

Αυτό το οποίο θέλαμε να τονίσουμε, να αναφέρουμε στην ερώτησή μας είναι στο κατά πόσο το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, η ελληνική Κυβέρνηση, το ελληνικό δημόσιο είναι θεσμικά και οικονομικά έτοιμο να διαχειριστεί τις προκλήσεις της επόμενης δεκαετίας.

Σας παρακαλούμε πολύ στη δευτερολογία σας θα θέλαμε να μας απαντήσετε συγκεκριμένα σε αυτό το ερώτημα κι όχι στο κατά πόσο πετύχαμε ένα σήμα για το ένα προϊόν ή ένα σήμα για το άλλο προϊόν. Σας παρακαλούμε πολύ. Γιατί, ξέρετε, για την επόμενη προγραμματική περίοδο δεν είναι σίγουρο ότι θα είναι η ίδια κυβέρνηση ή θα είναι ο ίδιος Υπουργός. Ο σχεδιασμός που γίνεται αυτήν τη στιγμή γίνεται χάριν του δημοσίου συμφέροντος και της προοπτικής της χώρας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Και δεν είμαστε σε μία περίοδο, κύριε Υπουργέ, που θα μπορούσαμε να διαχειριστούμε ή να τάξουμε κάποια πράγματα. Είμαστε στην πιο κρίσιμη περίοδο της μεταπολεμικής ιστορίας, που στιδήποτε υποσχόμαστε και προτείνουμε σήμερα αξιολογείται και επιβεβαιώνεται την επόμενη μέρα.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της ΔΗΜΑΡ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Ευχαριστούμε τον κύριο συνάδελφο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, είκοσι εννέα μαθητές και μαθήτριες και δύο εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το 1^ο Γυμνάσιο Αργοστολίου.

Θα θέλαμε να σας εκφράσουμε για μια ακόμη φορά τη συμπάθειά μας και τη συμπαράστασή μας στη δοκιμασία σας. Να είστε βέβαιοι ότι και η Κυβέρνηση και η Βουλή είναι κοντά στην προσπάθειά σας. Χαϊρόμαστε που μπαίνετε σε έναν κανονικό τρόπο ζωής και είστε σήμερα κοντά μας.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Τον λόγο έχει ο κ. Βορίδης, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, για έξι λεπτά.

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Το θέμα το οποίο θέτει η συγκεκριμένη επερώτηση βεβαίως είναι ενδιαφέρον, αλλά φοβάμαι ότι η συγκεκριμένη επερώτηση αστοχεί κατά τα λοιπά. Και αστοχεί, διότι πάντοτε υπάρχει μία δυσκολία όταν ρωτάς τεχνοκράτες Υπουργούς. Κάθε φορά, λοιπόν, που ο συγκεκριμένος Υπουργός έρχεται στην Αίθουσα, προφανώς ανοίγει μία δύσκολη συζήτηση για την Αντιπολίτευση. Και ανοίγει μία δύσκολη συζήτηση για την Αντιπολίτευση, γιατί όταν πηγαίνει στο συγκεκριμένο και φεύγουμε από τις γενικές κατευθύνσεις, πάντοτε εκεί υπάρχουν συγκεκριμένες δυσκολίες.

Διέκρινα δε έναν τόνο –ο οποίος δεν είναι συνήθης στην αντιπολίτευση που ασκεί η Δημοκρατική Αριστερά– σε αυτήν την επερώτηση, έναν τόνο ο οποίος έδειχνε να παραγνωρίζει το έργο το οποίο έχει συντελεστεί στο συγκεκριμένο Υπουργείο και στον συγκεκριμένο τομέα κυβερνητικής πολιτικής το τελευταίο δεκαετάμηνο.

Εδώ πρέπει να σας πω ότι κανείς στις τοποθετήσεις του, κατά τη γνώμη μου, ειδικώς όταν έχει ασκήσει κυβερνητικά καθήκοντα, όταν έχει συμμετάσχει δηλαδή στη διακυβέρνηση, πρέπει να έχει μία επιφύλαξη. Γιατί αν δεκαοκτώ μήνες δεν έγινε τίποτα,

τότε να υποθέσω ότι και αυτούς τους δώδεκα μήνες που ήταν ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου κ. Θεοχαρόπουλος, ο οποίος προέρχεται από τη ΔΗΜΑΡ –και τον οποίο εμείς τιμούμε για το έργο του και λέμε ότι συνέβαλε θετικά- δεν έγινε τίποτα και ο κ. Θεοχαρόπουλος και αυτός δεν συνέβαλε;

Άρα, να μην να θέσουμε τα ζητήματα της επόμενης εξαετίας ή και της επόμενης δεκαετίας ή και όποιες δεκαετίας θέλετε, αλλά να αναγνωρίσουμε κιόλας ότι η συγκεκριμένη Κυβέρνηση έχει κάνει συγκεκριμένα πράγματα, τα οποία επίσης έχουν μετρήσιμα αποτελέσματα. Αν ξεκινάγαμε από αυτήν τη βάση, ενδεχομένως η όλη προσέγγιση θα ήταν διαφορετική.

Έπειτα, θέσατε συγκεκριμένα οκτώ ερωτήματα στην επερώτησή σας. Είναι σαφή τα ερωτήματά σας. Δεν έχουν μέσα, παραδείγματος χάριν, τα θέματα της ΚΑΠ, τα οποία ανοίξατε. Τα ανοίξατε εδώ. Δεν έχουν τα ζητήματα της επόμενης εξαετίας. Τα θέσατε εδώ.

Εγώ δεν λέω ότι είναι κακό να τα θέσετε. Λέω, όμως, ότι στα συγκεκριμένα και σαφή ερωτήματά σας, λάβατε συγκεκριμένες και σαφείς απαντήσεις και στην ανταπάντηση που έκανε ο Κοινοβουλευτικός σας Εκπρόσωπος δεν άκουσα επ' αυτών σχολιασμό, εάν δηλαδή καλύφθηκε επί των ερωτημάτων που θέσατε.

Όταν για παράδειγμα ρωτάτε: «Τι είναι εκείνο, το οποίο έχετε κάνει με τον ειδικό φόρο που αφορά στο αγροτικό πετρέλαιο;» και σας απαντάνε «Δώσαμε 160 εκατομμύρια ευρώ επιστροφή», σας καλύπτει ή όχι; Διότι εδώ πρέπει να τοποθετηθείτε, γιατί έχει γίνει κάτι συγκεκριμένο γι' αυτόν τον φόρο. Εκτός κι αν εννοείτε ότι πρέπει να φύγουμε από αυτό το σύστημα των επιστροφών και να επιστρέψουμε στο προηγούμενο σύστημα, το οποίο ξέρετε ότι το βασικό του πρόβλημα ήταν ότι ενίσχυε τη λαθρεμπορία. Όταν λέμε ότι υπάρχουν συγκεκριμένες ενέργειες που θα οδηγήσουν στο ειδικό τιμολόγιο για το ρεύμα των αγροτών, πρέπει να τοποθετηθείτε. Έχετε καλυφθεί σε αυτό ή μένει κάποια εκκρεμότητα;

Όταν, επίσης, λέμε ότι αυτό έχει συγκεκριμένα μετρήσιμα αποτελέσματα, πρέπει επίσης να πείτε πώς ξαφνικά έχουμε αύξηση των αγροτικών εξαγωγών. Γιατί βελτιώνεται –και βελτιώνεται σημαντικά- το αγροτικό μας ισοζύγιο; Πρέπει να απαντήσετε επίσης και σε αυτό. Γιατί έγινε; Τι συνέβη; Αυτόν, δηλαδή, τον ενάμιση χρόνο συνέβη κάτι μαγικό και μέσα σε αυτές τις δύσκολες συνθήκες έχουμε μία συγκεκριμένη αναδιάταξη που αποτυπώνεται σε συγκεκριμένα οικονομικά μεγέθη; Διότι είναι συγκεκριμένα τα οικονομικά μεγέθη και πρέπει να εξηγήσετε.

Για παράδειγμα, στην κατάσταση των εξαγωγικών μας προϊόντων –συνολικά στην κατάσταση των εξαγωγικών μας προϊόντων- τα πρώτα έξι εξαγωγίματα προϊόντα μας είναι αγροτικά. Αυτό έγινε τώρα, δεν είναι παλιό. Γιατί συμβαίνει αυτό; Τι είναι εκείνο, λοιπόν, το οποίο αλλάζει; Αναγνωρίζουμε κάποια βήματα; Διότι, ακούστε, το να κάνουμε μία παράθεση των διαφόρων δραστηριοτήτων που έχει το Υπουργείο και που προφανώς εκκρεμούν και που βρίσκονται σε εξέλιξη, με συγχωρείτε, αλλά σε όλα τα Υπουργεία υπάρχει προφανώς ένας πολύ μακρύς κατάλογος, δραστηριοτήτων, δράσεων, απαιτήσεων που μένουν να εκτελεστούν. Το θέμα είναι αν εκτελούνται, αν γίνονται, αν υπάρχει δράση-έργο, αν είμαστε σε θετική κατεύθυνση, αν αντιμετωπίζουμε προβλήματα ή όχι. Αυτό είναι που πρέπει να απαντηθεί.

Δεν σας άκουσα, παραδείγματος χάριν, καθόλου να θέτετε το ζήτημα, το οποίο για εμάς είναι πολύ κεντρικό, του fast track στο μέτρο 123Α που αφορά τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων. Γιατί δεν έχουμε να πούμε μία καλή κουβέντα γι' αυτό; Το γεγονός ότι ξαφνικά απλοποιούνται οι διαδικασίες, ότι μέσα σε έναν μήνα εντάσσονται επενδύσεις στη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Μα, δεν έχει γίνει ακόμα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Ούτε μία δεν έχει γίνει!

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΑΔΗΣ: Ορίστε;

ΠΡΟΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Μην απαντάτε σας παρακαλώ.

Κύριοι συνάδελφοι, μη διακόπτετε!

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΑΔΗΣ: Δεν έχετε δίκιο. Η σχετική κοινή υπουργική απόφαση υπογράφηκε τον Δεκέμβριο του 2013 και η

πρώτη ένταξη εν τω μεταξύ έχει ήδη γίνει μέσα στους τρεις μήνες για επένδυση 100 εκατομμυρίων στην Αργολίδα, ενώ η δεύτερη ένταξη έχει ήδη γίνει στη Λακωνία που αφορά τη χυμοποίηση. Δεν ξέρω αν αυτά μας φαίνονται ασημαντα. Δεν ξέρω αν τα υποτιμούμε, δεν ξέρω αν θεωρούμε ότι δεν έχουν σημασία. Για εμάς αυτά ειδικά και περισσότερο από καθετί άλλο έχουν πολύ κεντρική σημασία.

Όπως, παραδείγματος χάριν, δεν άκουσα κάτι για το μέτρο 112 όσον αφορά στην εγκατάσταση νέων γεωργών. Πρόκειται για ένα ολόκληρο πρόγραμμα, το οποίο ουσιαστικά θα αφιερώσει και θα δεσμεύσει 140 εκατομμύρια ευρώ για περισσότερα από οκτώ χιλιάδες άτομα, για νέα αγροτική εγκατάσταση.

Αυτά, λοιπόν, δεν πιστώνονται κύριε Πρόεδρε, στο ενεργητικό της Κυβερνήσεως; Αυτά δεν πρέπει να τα πούμε; Ή απλώς θα κάνουμε μία παράθεση εκκρεμοτήτων που προφανώς υπάρχουν σε κάθε Υπουργείο και προφανώς είναι δράσεις που εξελίσσονται και προφανώς είναι πράγματα τα οποία πρόκειται να αντιμετωπίσει η Κυβέρνηση;

Εγώ, συνοψίζοντας, πιστεύω ότι σε αυτό αστοχεί η συγκεκριμένη επερώτηση, όχι στο ότι αναδεικνύει ζητήματα –διότι αυτό προφανώς μπορεί να γίνει- αλλά κυρίως στο ότι δεν αναγνωρίζει πολύ σημαντικά βήματα και πολύ σημαντικές προόδους που έχουν γίνει στο συγκεκριμένο Υπουργείο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Ευχαριστούμε τον κ. Βορίδη.

Ο κ. Παπαδημούλης έχει τον λόγο για έξι λεπτά.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ: Ευχαριστώ κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η επερώτηση των συναδέλφων της Δημοκρατικής Αριστεράς μάς δίνει τη δυνατότητα να συζητήσουμε τα μεγάλα προβλήματα όχι μόνο της ελληνικής γεωργίας αλλά και των Ελλήνων γεωργών και κτηνοτρόφων και να τα συζητήσουμε με στοιχεία, αριθμούς, με πραγματικότητες –αν θέλετε- και τεχνοκρατικά.

Για μένα η ομιλία του Υπουργού ήταν μία δυσάρεστη έκπληξη για την επιθετικότητα της απέναντι στην Αντιπολίτευση, για την περιπτώσιολογία της και κυρίως, κύριε Τσαυτάρη, για την κομπορημοσύνη της. Με συγχωρείτε, αλλά από την ομιλία σας εγώ κατάλαβα ότι νιώθετε πως η ελληνική γεωργία και κτηνοτροφία χωρίζονται σε δύο περιόδους, π.Τ. και μ.Τ., προ Τσαυτάρη και μετά Τσαυτάρη. Για προσγειωθείτε! Είστε Υπουργός μιας Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑΣΟΚ επειδή αυτά τα δύο κόμματα που κυβέρνησαν επί σαράντα χρόνια σας έδωσαν αυτήν την εντολή. Όταν, λοιπόν, λέτε ποιος ψήφισε αυτόν τον κανονισμό, ποιος έκανε αυτή την πολιτική, να απαντάτε κιόλας και να μην παραπλανάτε τους πολίτες λέγοντας ότι αυτό το έκαναν κάποιοι Ευρωβουλευτές.

Επειδή αναφερθήκατε και σε κανονισμούς, σας προκαλώ να πείτε ποια κόμματα, ποιες πολιτικές δυνάμεις στο Ευρωκοινοβούλιο υπερψήφισαν αυτά που επικρίνεται και ποιο τα καταψήφισαν, γιατί η Ευρωπαϊκή Αριστερά, την οποία εκπροσωπούσα εκείνη την περίοδο, τα καταψήφισε, ενώ τα κόμματα που σας στηρίζουν –και των οποίων είστε εντολοδόχος- τα υπερψήφισαν. Αυτοί που τώρα κάνετε καμπάνια για να ξαναβγούν, ο Γιούνκερ και ο Σουλτς, ήταν μ' αυτή την πολιτική.

Ας πάμε στους αριθμούς, στα τελευταία χρόνια. Από το 2006 έως το 2011 αύξηση του αγροτικού εισοδήματος στην Ευρώπη των «27» κατά 19%, αύξηση στην Ευρωζώνη κατά 5%, στην Ελλάδα μείωση κατά 16%. Θα μου πείτε ότι δεν ήσασταν Υπουργός τότε. Ναι, αλλά τα κόμματά σας κυβερνούσαν αυτήν την περίοδο, αυτά που είναι τώρα στην Κυβέρνηση, χωρίς τα οποία δεν θα ήσασταν Υπουργός αλλά θα ήσασταν καθηγητής στο πανεπιστήμιο.

Αυξήθηκε το κόστος παραγωγής και παραμένει αυξημένο, όπως τα αγροεφόδια και η ενέργεια; Έχουμε μείωση εισοδήματος; Έχουμε τη μεγαλύτερη «ψαλίδα» τιμών ανάμεσα στο ράφι και στο χωράφι, με βάση τα επίσημα στοιχεία, επειδή υπάρχει η κυριαρχία των μεσαζόντων κι επειδή έχουν αποσθαρθεί οι συνεταιρισμοί; Για τους συνεταιρισμούς ποιος φταίει; Πάλι η Αντιπολίτευση; Για τα πελαταιακά δίκτυα, για την κακοδιαχείριση, για τους ρουσφετολογικούς διορισμούς, για τα σκάνδαλα ποιος φταίει;

Είστε ικανοποιημένοι από τον μέσο όρο ηλικίας των Ελλήνων αγροτών; Δεν υπάρχει γήρας; Είναι επαρκή τα μέτρα, είναι επαρκής η βοήθεια που δίνει το κράτος, όχι μόνο τώρα αλλά και όλα αυτά τα χρόνια, στους νέους ανθρώπους που θέλουν να ασκηθούν, να δοκιμάσουν την τύχη τους και να εκπαιδευτούν στη γεωργία και στην κτηνοτροφία;

Πόσους ανθρώπους έχετε για να ενημερώνουν τους αγρότες σ' όλη την Ελλάδα απλά, κατανοητά, στη γλώσσα που καταλαβαίνει ο αγρότης για το τι σημαίνει νέα ΚΑΠ; Αυτή η νέα ΚΑΠ – σημειωτέον- θα σημαίνει για την Ελλάδα μείον 12% σε άμεσες ενισχύσεις, μείον 6% στα κονδύλια για την αγροτική ανάπτυξη. Άρα να ένας παραπάνω λόγος για να υπάρχει σωστός σχεδιασμός.

Όσο για το εμπορικό ισοζύγιο, κύριε Βορίδη, μπήκαν μπροστά στην εξαγωγική λίστα τα αγροτικά προϊόντα όχι τόσο και όχι μόνο γιατί σε κάποια προϊόντα όντως αυξήθηκαν οι εξαγωγές, όπως στο λάδι, αλλά γιατί κατέρρευσε η ελληνική βιομηχανία εξαιτίας της ύφεσης που προκάλεσε το μνημόνιο και επομένως κατέρρευσαν και οι εξαγωγές. Εκεί κυρίως οφείλεται αυτό, αλλά κατά τα άλλα το εμπορικό ισοζύγιο και στα αγροτοκτηνοτροφικά προϊόντα παραμένει αρνητικό.

Επιπλέον, κύριε Τσαυτάρη, για πείτε μας λίγο για το σύστημα διαχείρισης και ελέγχων των επιδοτήσεων, γιατί εγώ και με την τεχνοκρατική μου εμπειρία σημειώνω εδώ ότι από το 2007 μέχρι τώρα έχουν επιβληθεί πρόστιμα στην Ελλάδα για κακή διαχείριση των αγροτικών επιδοτήσεων ύψους 1,7 δισεκατομμυρίων. Ποιοι τα έκαναν αυτά; Ο ΣΥΡΙΖΑ, η ΔΗΜΑΡ ή Υπουργοί της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑΣΟΚ;

Αυτή η αποεπένδυση, αυτό το έλλειμμα υποδομών στην ελληνική γεωργία και κτηνοτροφία και αυτό το έλλειμμα αναπτυξιακών υποδομών που είναι απαραίτητες για να καλλιεργήσουν οι άνθρωποι, για να παράγουν, αλλά και κοινωνικών υποδομών για να μπορούν να ζουν με αξιοπρέπεια, δεν έχει καμμία σχέση με τη διαρκή συρρίκνωση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και με το ότι από το συρρικνωμένο κατά 40% Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων πάνε «ψίχουλα» για την περιφέρεια και για την υποστήριξη των αγροτών και των κτηνοτρόφων;

Τον Φεβρουάριο του 2013 –δεν μιλάω για τις προγραμματικές δηλώσεις- ήρθε εδώ ο κ. Σαμαράς και ανέλαβε ορισμένες δεσμεύσεις. Τις θυμόμαστε; Στη δευτερολογία σας να μην ξεχάσετε -και μη μας πείτε «δεν έχω χρόνο»- να μας πείτε από αυτές τις δεσμεύσεις του Πρωθυπουργού ποιες υλοποιήθηκαν, ποια ήταν τα αποτελέσματά τους, πόσο κόστισαν κ.λπ. ή εάν κάποιες δεν υλοποιήθηκαν δεκατέσσερις μήνες μετά, γιατί δεν υλοποιήθηκαν, και όχι να μας κουνάτε το δάχτυλο.

Ήταν μια ευκαιρία να συζητήσουμε εδώ γι' αυτό που λείπει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Και λείπει ένα ελληνικό σχέδιο που θα αξιοποιήσει την ελληνική γεωργία και κτηνοτροφία και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που έχουμε ως χώρα, ως τμήμα ενός σχεδίου ανασυγκρότησης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Διότι όντως επισημάθηκε από πολλούς –δεν μονοπωλώ την επισήμανση- ότι αυτός ο τόπος έχει συγκριτικά πλεονεκτήματα που έχουν σχέση με το κλίμα, με το έδαφος, με την παράδοση, με την παραγωγή συγκεκριμένων προϊόντων που μπορούν να συνδυαστούν και με μία ανάπτυξη της βιομηχανίας τροφίμων και με μια ανάπτυξη ενός είδους τουρισμού που να μη στηρίζεται μόνο στο «ήλιος, θάλασσα και μνημεία», αλλά να συνδέεται και με την ανάδειξη του τοπικού πολιτισμού. Πού είναι αυτό το ελληνικό σχέδιο; Πού εκπέμπεται; Πώς κοινοποιείται;

Και επειδή μας είπατε για τη νέα ΚΑΠ, εγώ ξέρω ότι σε πολλές χώρες στο αντίστοιχο Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης –πείτε το όπως θέλετε- υπάρχει μια ομάδα εκατοντάδων ανθρώπων, γεωπόνων, οικονομολόγων, κοινωνιολόγων, ειδικών στην επικοινωνία, που πηγαίνουν και τα λένε απλά σε κάθε χωριό, σε κάθε περιοχή, σε κάθε περιφέρεια της χώρας και το κράτος είναι παρόν, για να ενημερώσει, να στηρίξει ή να βοηθήσει. Πείτε μας, εσείς πόσους έχετε για να κάνουν αυτήν τη δουλειά και ποια είναι τα αποτελέσματα;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Ολοκληρώστε, κυρίες

συνάδελφε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ: Ολοκληρώνω.

Υπάρχει και ένα τεράστιο θέμα με τη διαχείριση των υδάτινων πόρων. Η Ελλάδα είναι φάουλ -και το έχει επισημάνει ο Επίτροπος Περιβάλλοντος Δήμας από την εποχή που ήταν αυτός- στην οδηγία-πλαίσιο για το νερό. Έχετε ξοδέψει, τα κόμματα που σας στηρίζουν, κύριε Τσαυτάρη, το ΠΑΣΟΚ και η Νέα Δημοκρατία, του κόσμου τα λεφτά για φαραωνικά έργα, όπως ο Αχελώος, ενώ με αυτά τα λεφτά θα μπορούσε και η Θεσσαλία να φτιάξει άρδευση και να μειωθούν οι απώλειες και να γίνει επένδυση σε δεξαμενές και εξοικονόμηση νερού κ.λπ.. Θα μιλήσουμε γι' αυτά;

Δυστυχώς, αυτή η συζήτηση είναι μια χαμένη ευκαιρία. Το μόνο που εύχομαι είναι να ήταν αρκετοί οι αγρότες που παρακολούθησαν την ομιλία του Υπουργού, γιατί η σύγκριση αυτής της κομπορρημοσύνης και αυτού του εξωραϊσμού με το τι ζουν, πώς τα βγάζουν πέρα και τι συζητάνε μεταξύ τους -και οι νεοδημοκράτες και οι εναπομείναντες πασόκοι αγρότες- στα καφενεία, δεν έχει καμμία σχέση.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Τον λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ κ. Κουκουλόπουλος για έξι λεπτά.

ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να ξεκινήσω, για να κάνουμε έναν καλό-πιστο διάλογο, επισημαίνοντας μία αντίφαση που ακολουθεί τον ΣΥΡΙΖΑ από τότε που είναι Αξιωματική Αντιπολίτευση τουλάχιστον και έχει σχέση με τη στάση του στα ευρωπαϊκά δρώμενα.

Από τη μια κατήγγειλε το ΠΑΣΟΚ –εγώ για το ΠΑΣΟΚ θα μιλήσω- ότι ψήφισε κάποιους κανονισμούς στην Ευρωπαϊκή Ένωση και από την άλλη μας είπε πως στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης το αγροτικό εισόδημα αυξήθηκε, ως αποτέλεσμα προφανώς και των κανονισμών που το Ευρωπαϊκό Σοσιαλιστικό Κόμμα ψήφισε.

Το πρόβλημα της χώρας, λοιπόν, αγαπητέ συνάδελφε, όπως έχουμε πει επανειλημμένα, είναι η απόκλιση της από την ευρωπαϊκή κανονικότητα.

Δεν μπορείς να είσαι και με τον αστυφύλαξ και τον χωροφύλαξ! Ή ακολουθείς μια έντιμη και καθαρή στάση σαν αυτή που έχει το Κομμουνιστικό Κόμμα που λέει ότι η Κοινή Αγροτική Πολιτική οδηγεί εκεί που οδηγεί και με συνέπεια λες αυτό που λες, ή έχεις έναν ευρωπαϊκό προσανατολισμό σταθερό και παλεύεις με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Υπάρχουν προβλήματα με την ΚΑΠ. Όσοι ασχολούνται ξέρουν. Προφανώς δεν είναι όλα ευχάριστα για τον Έλληνα παραγωγό. Προφανώς υπάρχουν πολλά ζητήματα που η Ελλάδα κάθε φορά πρέπει να θέτει στο τραπέζι. Προφανώς υπάρχουν ευθύνες των κυβερνήσεων. Όλα αυτά είναι προφανή. Όμως σημασία έχει η μεγάλη εικόνα, ο κεντρικός προσανατολισμός.

Ξεκίνησα έτσι γιατί πρέπει να προσεγγίσουμε με ιδιαίτερη υπευθυνότητα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το θέμα μιας και μιλάμε για το υπ' αριθμόν ένα ζήτημα της χώρας. Το αγροτικό ζήτημα είναι το υπ' αριθμόν ένα πρόβλημα της χώρας, για δύο απλούς λόγους. Διότι στο αγροτικό ζήτημα, στο θέμα του πρωτογενούς τομέα, αν θέλετε, κατ' εξοχήν αναδεικνύονται οι αιτίες της κρίσης που μας οδήγησαν στα μνημόνια: Η εγκατάλειψη, δηλαδή, της υπαίθρου, η γιγάντωση των αστικών περιοχών και ιδιαίτερα του Λεκανοπεδίου, η νοοτροπία που επικράτησε καθολικά: «όλα τα κιλά, όλα τα λεφτά». Άλλοι μιλούσαν για αναπτυξιακό πυλώνα και άλλοι ζητούσαν όλα τα λεφτά στο χέρι, στη λογική «όλα τα κιλά, όλα τα λεφτά» που είπα.

Ο καθένας ας δει σε ποια μεριά της πλάστιγγας έβαζε το δικό του βάρος, η κάθε πολιτική δύναμη, αν θέλουμε να κάνουμε έναν ειλικρινή διάλογο.

Η ζήτηση τροφίμων ολοένα και μεγαλώνει στην ανθρωπότητα γιατί εκεί οδήγησε η παγκοσμιοποίηση και όχι εκεί που επεδίωκαν αυτοί που την εμπνεύστηκαν και αυτοί που την πολεμούσαν. Έδωσε όμως ένα πιάτο φαγητό περισσότερο στο μισό πληθυσμό της γης.

Άρα η αγορά ολοένα μεγαλώνει, ολοένα διευρύνεται και η Ελλάδα με τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και πλεονεκτήματα –

και άλλοι αναφέρθηκαν, δεν χρειάζεται να τα επαναλάβω- μπορεί εύκολα να βρει τον δικό της τόπο, τον δικό της χώρο σ' αυτήν την παγκόσμια αγορά που ολοένα διευρύνεται. Επομένως είναι μια μεγάλη πρόκληση ο ίδιος ο πρωτογενής τομέας να δούμε ότι μπορούμε μια ώρα αρχύτερα να βγούμε από την κρίση, αντιλαμβάνόμενοι τι είναι αυτό που αφήσαμε και τι είναι αυτό που πρέπει να κάνουμε.

Αυτή τη στιγμή σημασία έχει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι αυτές δεν είναι μόνο δικές μας διαπιστώσεις εδώ στη Βουλή. Έχει τεράστια σημασία ότι είναι μια από τις φορές εκείνες που έρχεται η κοινωνία και είναι μπροστά από εμάς.

Θα σας ξαναπώ κάτι που έχω πει όταν συζητούσαμε το νομοσχέδιο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης πριν από λίγες εβδομάδες. Πριν από δυο μήνες περίπου ήμουν σε ένα ορεινό κτηνοτροφικό χωριό στον τόπο μου. Αυτό το χωριό έχει δυο-τρεις χιλιάδες κατοίκους. Είναι ένα μεγάλο χωριό με μεγάλη κτηνοτροφική παραγωγή που συρρικνωνόταν τα προηγούμενα χρόνια. Τα τελευταία δύο-τρία χρόνια ως αποτέλεσμα και της κρίσης είχαμε στροφή ξανά στην κτηνοτροφία και ξαφνικά διαπίστωσαν οι κτηνοτρόφοι ότι έφερναν το τριφύλλι από διακόσια χιλιόμετρα μακριά. Αρχισαν να ψάχνουν, λοιπόν, ενταγμένους νερό. Υπάρχουν μελέτες από το ΙΓΜΕ από παλιά που δεν αξιοποιήθηκαν. Ψάχνουν τώρα κονδύλια. Είμαι στο καφενείο και λέω «Δεν υπάρχει υπερεπάρκεια χρημάτων. Το δρόμο που συνδέει την εθνική οδό με το χωριό» που ήταν το υπ' αριθμόν ένα αίτημα του χωριού επί είκοσι χρόνια «ή το νερό;». «Το νερό» είπε όλο το καφενείο με ένα στόμα.

Αυτό είναι τομή στην νοοτροπία. Δεν περιπτώσιολογώ. Σε όποιο σημείο της υπαίθρου κι αν πάμε αυτό θα συναντήσουμε. Είναι τομή στη νοοτροπία, στον τρόπο που σκέφτονται σήμερα οι άνθρωποι στην ύπαιθρο και ιδιαίτερα οι νέοι άνθρωποι. Ιεραρχούν αλλιώς τις προτεραιότητες. Άρα όσα συζητάμε εδώ ιδιαίτερα, τον πρωτογενή τομέα, έχουν μια ευθεία αντανάκλαση και επιρροή στους ανθρώπους που είναι σήμερα στην ύπαιθρο. Μας καλούν να ιεραρχήσουμε και μερικές διαφοροτικά αυτά τα πράγματα.

Με αυτήν την οπτική πιστεύω ότι η επερώτηση της ΔΗΜΑΡ, όπως είναι διατυπωμένη και στο γραπτό κείμενο και όπως αναπτύχθηκε, αδικεί και τη ΔΗΜΑΡ και το ζήτημα, γιατί είναι μια παράθεση, δίκην απαρίθμησης υπαρκτών προβλημάτων. Δεν λέω ότι δεν είναι υπαρκτά τα προβλήματα που θέτει η επερώτηση. Θυμίζει όμως την παλιά λογική, με την οποία προσεγγίζαμε διαρκώς το αγροτικό ζήτημα.

Δεν είναι αυτό το ζητούμενο, άλλα είναι τα ζητούμενα σήμερα, νομίζω. Άλλα είναι τα ζητούμενα σήμερα, στον πρωτογενή τομέα. Θα μείνω σε δύο ζητήματα και με αυτά, κυρίες Πρόεδρε, θα ολοκληρώσω.

Γίνεται αναφορά στους μεσάζοντες και στις ελληνοποιήσεις. Για να δείτε, οι συνάδελφοι που υπογράφετε την επερώτηση, ποια είναι η δικιά σας αντίφαση, γιατί γενικώς με ευκολία μιλάτε, δεν κυβερνήσατε πολύ παρά μόνο έναν χρόνο μαζί μας και ούτω καθεξής. Όσον αφορά τους μεσάζοντες και τις ελληνοποιήσεις, πώς αλλιώς αντιμετωπίζονται αυτά τα ζητήματα, παρά μόνον με τις ομάδες παραγωγών, με την καθολική κυριαρχία της συνεταιριστικής ιδέας, με τα έσοδα-έξοδα; Έχετε κανέναν άλλον τρόπο να μας πείτε;

Τα καταψηφίσατε όλα αυτά -και προσφάτως- στη Βουλή, αλλά πώς αλλιώς θα γίνουν αυτά τα πράγματα; Ξέρετε, σας το έχω ξαναπει στη Βουλή και το επαναλαμβάνω για πολλοστή φορά, είναι κεντρικό ζήτημα: Όταν έγιναν ατυχείς συλλήψεις που αποτυπώθηκαν και στο χαρτί και τα ψηφίσαμε και πήγαμε να τα διορθώσουμε, αναφορικά με τη φορολογία των αγροτών, σε επανειλημμένες συναντήσεις με το Υπουργείο Οικονομικών -με τη βοήθεια και του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης- πείσαμε σε μερικά λεπτά το Υπουργείο Οικονομικών και τον κ. Στουρνάρα ότι θα πρέπει να απαλλάξει από τη βάση της κάθε μήνα υποβολής δηλώσεων κ.λπ., τους αποκλειστικά συνεταιρισμένους αγρότες, γιατί μπορούν να το κάνουν με μία εκκαθαριστική στο τέλος του χρόνου, από τον Συνεταιρισμό, αυτοί που διακινούν τα πάντα μόνο μέσα από τον Συνεταιρισμό ή την ομάδα παραγωγών. Προσέξτε, αυτό το πετύχαμε μέσα σε λίγα λεπτά της ώρας, εμείς η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ, και είχαμε και τη

συνδρομή του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης.

Ειλικρινά μιλώντας, ξέρετε τι με έχει προβληματίσει πάρα πολύ; Το γεγονός ότι στις επτά, οκτώ, δέκα αντιπροσωπείες αγροτών που έχουμε δεχτεί, όπως και όλα τα κόμματα εδώ μέσα στο Κοινοβούλιο, τώρα με τις κινητοποιήσεις -γιατί είναι άλλο θέμα η πολυδιάσπαση, κύριε Υπουργέ, και πρέπει να προχωρήσει γρήγορα η εφαρμογή του νόμου και για τους συνεταιρισμούς και για τους συλλόγους...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Κι εσείς πρέπει σιγά-σιγά να ολοκληρώνετε.

ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

Με έχει προβληματίσει, λοιπόν, το γεγονός ότι αυτό το ζήτημα, που το λέγαμε, αντιμετωπιζόταν σχεδόν με αδιαφορία.

Ελληνοποιήσεις και μεσάζοντες θα έχουμε όσο επιμένουμε σε μία λογική επικαλούμενοι ποια ιδιαιτερότητα; Η κατ' εξοχήν χώρα που έχει αγροτικό εισόδημα, που είναι η Δανία, έχει τα πάντα οργανωμένα σε επίπεδο συνεταιρισμών και ομάδων παραγωγών και το Υπουργείο Γεωργίας έχει γίνει μία απλή επιτελική υπηρεσία.

Κατά συνέπεια, λοιπόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν κάτι πρέπει να γίνει, είναι να δούμε συντεταγμένα βελτιώσεις στο πετρέλαιο κίνησης για τους αγρότες -υπάρχουν ζητήματα υπαρκτά- να δούμε ζητήματα για τη φορολογία, γιατί υπάρχουν δαπάνες πραγματικές που δεν αναγνωρίζονται, να δούμε τα ζητήματα των συλλογικών μορφών οργάνωσης γρήγορα και να επιταχύνουμε την υλοποίηση αυτών στα οποία αναφέρθηκε ο κύριος Υπουργός, να διευρύνουμε το μέτωπο συναίνεσης και να ενισχύσουμε αυτήν την προσπάθεια του Υπουργείου Γεωργίας. Γιατί γίνονται πάρα πολλά και υπάρχει ένα πρόβλημα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει επανειλημμένα το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Ολοκληρώστε, κυρίες συνάδελφε. Ξεπεράσατε τον χρόνο.

ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

Ένα πρόβλημα υπάρχει: Πρέπει να βοηθήσουμε από δω να αλλάξει η νοοτροπία. Γι' αυτό και κλείνω με την κεντρική πρόταση -που επαναλαμβάνω για πολλοστή φορά από το Βήμα της Βουλής- ότι καθώς έρχεται η ώρα να γίνει κατανομή του πλεονάσματος, πρέπει όλες οι πτέρυγες της Βουλής να απαιτήσουμε να υπάρξει αναπτυξιακό μέρισμα, το οποίο θα κατευθυνθεί αποκλειστικά στον πρωτογενή τομέα. Θα είναι ένα μήνυμα με ισχυρή σηματοδότηση σε όλους τους αγρότες, τους γεωργούς και κτηνοτρόφους και τα μηνύματα αυτά έχουν πολύ μεγαλύτερη αξία από τη λογιστική αξία που μπορεί να αποτυπώνεται σε εκατό ή διακόσια ή τριακόσια εκατομμύρια ευρώ.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Τον λόγο έχει ο κ. Μαρίας για έξι λεπτά.

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ (ΝΟΤΗΣ) ΜΑΡΙΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Υπουργοί, κύριοι Βουλευτές, νομίζω ότι οι αγρότες που μας ακούν σε όλη την Ελλάδα μπορούν, πλέον, να είναι ήρεμοι και ικανοποιημένοι.

Το πρωτογενές πλεόνασμα, που θα μοιραστεί σε λίγο, θα λύσει τα προβλήματά τους, θα γίνει μεγάλη ανάπτυξη, οπότε όσον αφορά και όλες τις κινητοποιήσεις που έκαναν και όπου διαμαρτύρονταν για τα τεράστια προβλήματα που υπάρχουν, για τη φτωχοποίηση, για την απώλεια τουλάχιστον ενάμισι δισεκατομμυρίου ευρώ σε επίπεδο αγροτικού εισοδήματος, για το γεγονός ότι πάνω από το 50% των αγροτών -μικρομεσαίων αγροτών- δεν μπορούν να πληρώσουν πλέον τον ΟΓΑ, θα πρέπει πλέον να μην ανησυχούν! Πρωτογενές πλεόνασμα και ξερό ψωμί!

Τα πράγματα όμως δεν είναι έτσι, διότι συνεχίζει να είναι αρνητικό το ισοζύγιο εισαγωγών-εξαγωγών των αγροτικών προϊόντων και διότι συνεχίζουν τα τεράστια προβλήματα.

Ο αγροτικός τομέας, ο πρωτογενής τομέας θεωρείται - και πρέπει να είναι - η ατμομηχανή για την οικονομική ανάπτυξη και συμβάλλει σημαντικά και στη στήριξη και του δευτερογενούς τομέα, ιδίως του τομέα τροφίμων. Συμβάλλει, επίσης, και στη στήριξη του ποιοτικού τουρισμού και έτσι και ο τριτογενής τομέας παίρνει ευκαιρίες από την προσπάθεια που πρέπει να γίνει σε επίπεδο πρωτογενούς τομέα.

Η παρατήρηση, λοιπόν, είναι η εξής: ότι πρέπει πρώτα απ' όλα να αλλάξει το μοντέλο ανάπτυξης. Γιατί αν δεν αλλάξει το μοντέλο ανάπτυξης, αν δεν πάμε στη στήριξη της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων, στην τυποποίηση, είναι βέβαιο ότι τα προβλήματα θα συνεχιστούν και θα ενταθούν, φυσικά, λόγω μνημονίου.

Να υπενθυμίσουμε ότι η Κοινή Αγροτική Πολιτική, η οποία μέχρι πριν από τη Συνθήκη της Λισαβόνας ανήκε στις αποκλειστικές αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τώρα έπαψε να είναι στις αποκλειστικές αρμοδιότητες, που σημαίνει ότι υπάρχουν πολύ συγκεκριμένες ευκαιρίες και προσπάθειες, στο πλαίσιο και της αρχής της επικουρικότητας, να διαμορφωθεί μια σημαντική στρατηγική σε επίπεδο κρατών μελών.

Αλλά για να πάμε στην ποιότητα, να πάμε στην τυποποίηση, πρώτα απ' όλα χρειαζόμαστε εργαλεία, εργαλεία πιστωτικά, δηλαδή μια τράπεζα, όπως ήταν η Αγροτική Τράπεζα, η οποία να μπορεί να χρηματοδοτήσει αυτές τις προσπάθειες, να δώσει την ευκαιρία να ενισχυθεί η ρευστότητα στον αγροτικό τομέα, να μπορέσουν οι αγρότες να έχουν χρηματοδότηση, για να αγοράσουν τα εφόδια, γεγονός το οποίο σήμερα δεν υφίσταται, μιας και η Αγροτική Τράπεζα καταργήθηκε και έχει δοθεί προίκα πλέον σε άλλη τράπεζα.

Το δεύτερο θέμα είναι να υπάρξει έρευνα, δηλαδή να στηριχθεί η εκπαίδευση, η τεχνολογία. Αλλά πώς θα γίνει αυτό, όταν μειώνονται τα ποσά για την έρευνα, μειώνονται τα ποσά για την εκπαίδευση και καταρρέει και ο τομέας αυτός. Και εκεί, μάλιστα, που υπάρχουν και συγκεκριμένοι θεσμοί – φέρνω ένα παράδειγμα, το Ινστιτούτο Προστασίας Φυτών Ηρακλείου και το Ινστιτούτο Αμπέλου, Λαχανοκομίας και Ανθοκομίας Ηρακλείου – συγχωνεύονται, αντί να έχουμε πολύ περισσότερα εργαλεία.

Τρίτον, πρέπει να μειωθεί το κόστος παραγωγής, που σημαίνει να μειωθεί η τιμή του αγροτικού ρεύματος, να υπάρξει μείωση στην τιμή του πετρελαίου κίνησης, να έχουμε μείωση στο κόστος των εφοδίων. Αλλά για να γίνει αυτό χρειάζεται ανταγωνισμός. Και για να υπάρξει και ανταγωνισμός στο πεδίο αυτό, πέραν των άλλων, πρέπει να σταματήσουν να υπάρχουν τα καρτέλ, τα οποία λειτουργούν στον τομέα αυτό. Και φυσικά, στον τομέα της μείωσης του κόστους παραγωγής πρέπει να γίνουν και παρεμβάσεις από την πλευρά του κράτους.

Η επόμενη παρέμβαση είναι το χτύπημα της ελληνοποίησης των προϊόντων. Είχαμε την ευκαιρία με τον κύριο Υπουργό να συζητήσουμε μια επίκαιρη ερώτηση πρόσφατα για την παράνομη ελληνοποίηση του λαδιού σε όλη την Ελλάδα και στην Κρήτη. Και είχαμε πει ότι υπάρχει και η αρχή της ιχνηλασιμότητας, υπάρχουν δυνατότητες σήμερα στο κράτος να ελέγξει και τις παράνομες ελληνοποιήσεις. Επομένως και εδώ πρέπει να γίνει παρέμβαση.

Τέλος, πρέπει να υπάρχει ένα σύστημα στήριξης των ζημιών που υφίσταται κάθε φορά ο αγρότης, γεγονός που σημαίνει όχι μόνο τη λειτουργία του ΕΛΓΑ, όχι μόνο τα ΠΣΕΑ, αλλά ότι πρέπει να δούμε τρόπον στήριξης. Ξέρετε, κύριε Υπουργέ, υπάρχει αυτό το τεράστιο πρόβλημα της ακαρπίας με το ελαιόλαδο στην Κρήτη και σε άλλες περιοχές και είναι προφανές ότι με τους ρυθμούς που πάμε, οι όποιες αποζημιώσεις θα δοθούν την επόμενη χρονιά.

Επομένως έχουμε ένα σύστημα μπροστά μας το οποίο πρέπει να αντιμετωπίσουμε με συγκεκριμένο τρόπο. Και σε αυτήν την κατάσταση βεβαίως πρέπει να προσθέσετε και τη φορομνημονιακή πολιτική που έχει αναπτύξει η Κυβέρνηση απέναντι στον αγροτικό κόσμο. Είναι μια φορομνημονιακή πολιτική που είδαμε, τη συζητήσαμε αναλυτικά με αφορμή το νομοσχέδιο που είχε έρθει, τις παρατηρήσεις που κάναμε και που δεν ακούγατε τότε, το γεγονός ότι είπαμε ότι θα δημιουργηθεί ακόμη στην αγροτική παραγωγή και στους αγρότες μας με αυτό το νομοσχέδιο. Και έρχεστε εκ των υστέρων, να προσπαθήσετε να μπλώσετε μια κατάσταση και στον τομέα αυτό και στους τομείς της υπερφορολόγησης.

Επομένως συνδυάστε αυτά τα προβλήματα μαζί και με το πρόβλημα των υδάτινων πόρων και μαζί με το ότι πάμε σε μία νέα περίοδο σε σχέση με την Κοινή Αγροτική Πολιτική με άλλες αρχές, με άλλες αντιλήψεις που στηρίζεται στην αντίληψη της

ποιότητας, της επένδυσης, της έρευνας, του ανταγωνισμού και της ανταγωνιστικότητας των αγροτικών προϊόντων με βάση την ποιότητα και όχι την ποσότητα. Νομίζω ότι σε όλους αυτούς τους τομείς δεν είναι προετοιμασμένη η χώρα μας, πέραν του γεγονότος ότι λόγω του μνημονίου υπάρχει αυτή η συνεχής επιβάρυνση των ιδίων των αγροτών.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κλείνω με αυτές τις παρατηρήσεις, κύριε Πρόεδρε.

Προσθέστε τώρα σε αυτά και τη νέα κατάσταση, η οποία διαμορφώνεται στην παγκόσμια σκηνή. Διότι έχουμε τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, οι οποίες λειτουργούν ιδίως στο θέμα των σπόρων. Το συζητήσαμε αυτό με αφορμή την επίκαιρη επερώτηση που σας έκανα.

Όταν, λοιπόν, επί της ουσίας είναι τέσσερις μεγάλες πολυεθνικές που ελέγχουν την παραγωγή σπόρων, ελέγχουν την έρευνα και που σύμφωνα με τις δικές τους αντιλήψεις, δήθεν υφίστανται και υπάρχουν υπέρ αυτών πνευματικά δικαιώματα και δεν μπορούν πλέον οι αγρότες παρά μόνο να αγοράζουν κάθε φορά σπόρους απ' αυτές τις εταιρείες κι αν κάνουν δική τους πολιτική αντιμετωπίζουν προβλήματα δήθεν παραβίασης των διατάξεων περί πνευματικών δικαιωμάτων, καταλαβαίνετε ότι όλος ο τομέας στον οποίο βρισκόμαστε και όσο περνάει ο καιρός με τη συνεχή εμπορευματοποίηση, τον συνεχή έλεγχο, αν θέλετε, από την πλευρά των τεσσάρων μεγάλων πολυεθνικών επιχειρήσεων -αυτές έχουν το παιχνίδι- πάμε σε μία χειροτέρευση της κατάστασης. Διότι, επαναλαμβάνω, στο μονοπώλιο των σπόρων έχουμε το 61,9% των αγροτοχημικών να το ελέγχουν αυτές οι εταιρείες, το 24% των λιπασμάτων, το 75% της έρευνας, το 60% της εμπορίας σπόρων.

Καταλαβαίνετε, λοιπόν, ότι απέναντί μας έχουμε μία κατάσταση στην οποία ο Έλληνας αγρότης δεν βρίσκεται μόνο αντιμετώπιος με τις μνημονιακές πολιτικές, με τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά με μία τεράστια επίθεση που γίνεται στο παγκόσμιο επίπεδο από την πλευρά αυτών των μεγάλων πολυεθνικών επιχειρήσεων. Έχουμε δει φυσικά την εμπορευματοποίηση των ιδίων των προϊόντων. Έχουμε, πλέον, ένα σύγχρονο χρηματιστήριο στον τομέα αυτόν.

Επομένως θεωρούμε ότι η επερώτηση της ΔΗΜΑΡ έδωσε μία ευκαιρία σε όλες τις πολιτικές δυνάμεις και σε εσάς, κύριε Υπουργέ, να αναπτύξετε τις απόψεις σας.

Θεωρούμε ότι η πολιτική που ακολουθείτε στον τομέα αυτόν, δεν μας οδηγεί στο να ξεπεράσουμε την κρίση. Εμείς παραθέσαμε τις απόψεις μας, τις προτάσεις μας και νομίζω ότι στο μέλλον θα έχουμε πάλι μία ευκαιρία να συζητήσουμε για τον καθοριστικό αυτό τομέα, διότι οι αγρότες μας αυτή τη στιγμή πραγματικά πένονται, υποφέρουν και δεν βλέπουν μία διέξοδο όσο θα συνεχίσει η δική σας μνημονιακή πολιτική.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Λαϊκού Συνδέσμου Χρυσή Αυγή κ. Νικόλαος Μίχος για έξι λεπτά.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΙΧΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, συζητάμε ξανά για τα αγροτικά και τα κτηνοτροφικά. Έχετε πει ότι οι αγρότες και οι κτηνοτρόφοι δεν πληρώνουν ΦΠΑ. Καθημερινά ακούμε πολλά παράπονα για τα λόγια που ακούγονται. Πληρώνουν ΦΠΑ και το ξέρετε πολύ καλά και οι αγρότες στα λιπάσματα και οι κτηνοτρόφοι όταν πουλάνε το γάλα, όταν πουλάνε το κρέας. Το ΦΠΑ είναι ΦΠΑ.

Για τις αποζημιώσεις δεν θα πω κάτι, γιατί δεν υφίστανται.

Πριν από λίγο ο κ. Μαριάς ανέφερε κάποιες εταιρείες που ελέγχουν τα πάντα. Έχω αναφέρει πάρα πολλές φορές ποιες εταιρείες είναι αυτές.

Πρωτοστάτης είναι η «MONSANTO» που ελέγχει τα πάντα παγκοσμίως αυτή τη στιγμή. Είναι και η «BAYER» στο παιχνίδι, αλλά αυτά που κάνει η «MONSANTO» δεν τα κάνει άλλη εταιρεία. Έχει κυριαρχήσει στη Νότιο Αμερική. Όταν λέμε «κυριαρχήσει» το λέμε κυριολεκτικά. Έχει κάνει τα πάντα, ελέγχει τα πάντα, ελέγχει τους φόρους, ελέγχει τα χρηματιστήρια. Το ίδιο θα κάνει και στην Ευρώπη και στην πατρίδα μας. Σιγά-σιγά απ' αυτήν την εταιρεία, όπως πάμε, θα χάσουμε και τη γη μας.

Από κει και πέρα, μιλάμε για πρωτογενή τομέα που σήμερα είναι αφημένος τελειώς στην τύχη του, χωρίς την κρατική συνδρομή και αρωγή και συνεχίζει να λειτουργεί βασιζόμενος πού; Μόνο στο φιλότιμο και την αγάπη του Έλληνα αγρότη για τη γη, γι' αυτά που του άφησε ο πατέρας, ο παππούς του και ούτω καθ' εξής.

Τα προβλήματα του αγροτικού κόσμου διογκώνονται.

Οι Έλληνες αγρότες βλέπουν το εισόδημά τους να συρρικνώνεται και αυτό συνεχίζεται κάθε χρόνο και περισσότερο.

Εδώ και σαράντα χρόνια τα προβλήματα παραμένουν τα ίδια. Γίνονται μεγαλύτερα χρόνο με τον χρόνο, αλλά οι δεσμεύσεις των πολιτικών και των κυβερνήσεων παραμένουν όνειρα θερινής νυκτός. Ο αγρότης συνεχίζει να πουλά το προϊόν του σε εξευτελιστικές τιμές, ενώ οι μεσάζοντες θησαυρίζουν. Οι μεσάζοντες παρεμβαίνουν σε όλα: Σε λιπάσματα, σε κρέατα, σε γάλατα, στα πάντα. Έλεγχος μηδέν!

Το κόστος των γεωργικών εφοδίων φυσικά είναι δυσβάσταχτο. Οι σπόροι, τα φάρμακα, τα λιπάσματα, οι ζωοτροφές πωλούνται σε υπέρογκες τιμές, ακόμα και σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες ανταγωνιστικές της χώρας μας.

Έχετε υπ' όψιν σας ότι αυτήν τη στιγμή ένα τσουβάλι καλαμπόκι σαράντα κλών πόσο φτάνει στην Κρήτη; Έχετε υπ' όψιν σας πόσο πουλά ο κτηνοτρόφος το γίδινο ή το πρόβειο γάλα; Έχετε υπ' όψιν σας ότι πάρα πολλοί κτηνοτρόφοι δεν έχουν πληρωθεί από τους αγοραστές του γάλακτος που φτιάχνουν τυριά, γιαούρτια και άλλα προϊόντα;

Δεν υπάρχει η παραμικρή βοήθεια ούτε προς τους αγρότες ούτε προς τους κτηνοτρόφους, κύριε Υπουργέ. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι άφαντη. Το πετρέλαιο κίνησης είναι ένα πρόβλημα που ταλανίζει την αγροτιά μας εδώ και δεκαετίες. Πού είναι η δεσμευση της παρούσας Κυβέρνησης για την καθιέρωση ειδικού τιμολογίου για τους αγρότες όσον αφορά το ρεύμα; Εκτός αυτών, ξέρετε πολύ καλά τι έχει γίνει στους κάμπους με τους Ρομά που κλέβουν τους μετασχηματιστές τις εποχές που ποτίζουν τα καλαμπόκια, τα τριφύλλια, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει νερό και να παθαίνουν άλλες ζημιές οι αγρότες εκεί. Οπότε, η ζημιά είναι διπλή, μία στο κράτος και μία στους αγρότες.

Μήπως δεν γνωρίζουμε όλοι τι συμβαίνει σήμερα στην ύπαιθρο και ειδικότερα στην ορεινή και ημιορεινή χώρα; Η εικόνα των χωριών μας σήμερα είναι τραγική. Ο πληθυσμός που έχει μείνει πλέον στα χωριά είναι γερασμένος. Αν έχετε κάνει μια βόλτα στην επαρχία, θα δείτε ότι πάρα πολλοί νέοι είναι αλκοολικοί, δεν έχουν τι να κάνουν. Κάθονται μόνο και μόνο γιατί έχουν ένα σπίτι εκεί και την «φιλοβιάζουν», όπως λέμε στα χωριά, κύριε Υπουργέ. Δεν κάθονται για κανέναν άλλο λόγο και δεν έχουν να πάνε πουθενά αλλού και να κάνουν κάτι άλλο.

Κάποτε ο ΕΛΓΑ πρέπει να λειτουργήσει πιο δίκαια, χωρίς παρεμβάσεις και κυρίως χωρίς ναιώθει ο αγρότης ότι απέναντί του έχει κάποιον που αντιστρατεύεται τα συμφέροντά του.

Όσον αφορά στην αντιμετώπιση του φαινομένου των παράνομων ελληνοποιήσεων, τα πράγματα είναι απλά. Ελληνοποιήσεις σε όλα, κύριε Υπουργέ! Προχθές, ήμουν στο χωριό μου στην Εύβοια, όπου πέρασαν δύο νταλίκες με κατσίκια από τη Βουλγαρία. Κάποιος κτηνοτρόφος πήγε σε κάποιους χασάπηδες και είπε: «Έχω τόσα κατσίκια για σφάξιμο. Σε τι τιμή θα μου τα πάρεις;». Του απάντησαν: «Εναντι 4 ευρώ το κιλό. Αν θέλεις. Ειδεμή, απ' έξω είναι πιο φθηνά». Η εκμετάλλευση συνεχίζεται.

Επειδή εμείς λέμε τα πράγματα με το όνομά τους, κρίνουμε ότι τα κυκλώματα αυτά -τρεις είναι οι μεγάλες εταιρείες που διακινούν το 80% του κρέατος στη χώρα μας- είναι πανεύκολο να παταχθούν. Δεν λείπουν οι τρόποι και οι μέθοδοι αλλά η πολιτική βούληση.

Θα κλείσω με τις θέσεις της Χρυσής Αυγής σε σχέση με την αγροτική παραγωγή, θέσεις που έχουν καταγραφεί εδώ και χρόνια και παραμένουν επίκαιρες. Οι βασικές προτάσεις του κινήματός μας για αναδιάρθρωση του αγροτικού τομέα είναι οι εξής: Επιδότηση της αγροτικής παραγωγής από το ειδικό ταμείο που θα προκύψει από την εκμετάλλευση των ελληνικών υδρογονανθράκων. Έμφαση σε ακριτικές περιοχές και κυρίως στη Θράκη και τις νήσους του ανατολικού Αιγαίου, όπου εκεί έχουμε πολύ σημαντικό πρόβλημα με τους Τούρκους και συγκεκριμένα με τις τουρκικές τράπεζες.

Θα χάσουμε και τη Θράκη σε λίγο, αφού εκεί προμηνύεται ένα νέο Κόσοβο. Ξέρετε πάρα πολύ καλά ποια κυβέρνηση σε μια νύχτα υπέγραψε τη συμφωνία με τις τουρκικές τράπεζες, για να δίνονται δάνεια στους Μουσουλμάνους της Θράκης με πάρα πολύ χαμηλό επιτόκιο, ενώ για τους Έλληνες που πάνε να πάρουν δάνεια από εκεί είναι πολύ υψηλότερο.

Στις προτάσεις μας επίσης περιλαμβάνονται: Διαγραφή χρεών των Ελλήνων αγροτών, κίνηση ανάλογη με αυτή που έπραξε το στρατιωτικό καθεστώς του 1967 και έδωσε νέα ώθηση στην ελληνική αγροτική οικονομία. Άμεση σύνδεση αγροτικής παραγωγής και κατανάλωσης. Οριστικό τέλος στην ασυδοσία των μεσαζόντων-αεριτζήδων. Οργάνωση της παραγωγής σε τοπικό επίπεδο, με υποχρεωτική θέσπιση ομάδων παραγωγών, οι οποίοι θα παράγουν προϊόντα που ευδοκίμούν στην περιοχή χωρίς την απαίτηση πολλών εισροών.

Λόγω του μικρού γεωργικού κλήρου αξιοποιούνται καλύτερα μικρές εκτάσεις σε παραγωγή προϊόντων με προστιθέμενη αξία, δίνοντας έτσι εργασία σε περισσότερους αγρότες. Μετά μητρώα αγροτών, ώστε να προμηθεύονται αφορολόγητο πετρέλαιο ελληνικής παραγωγής καθώς και εφόδια, λιπάσματα και εδαφοβελτιωτικά από το πλούσιο υπέδαφος της πατρίδας μας χωρίς μεσάζοντες, ώστε να μειωθεί το κόστος παραγωγής. Αξιοποίηση των ορυκτών μας για την παραγωγή βιολογικών λιπασμάτων και εδαφολογική χαρτογράφηση από τα ελληνικά πανεπιστήμια των γεωργικών περιοχών για την καλύτερη προγραμματίων λιπανσης και εφοδίων για φυτοπροστασία. Προστασία του ελληνικού περιβάλλοντος από τα φυτοφάρμακα των πολυεθνικών κολοσσών, όπως είναι αυτές που ανέφερα πριν, η «MONSANTO», η «DOW», η «BAYER» κ.λπ.. Μεθοδευμένη στροφή στη βιολογική γεωργία με σκοπό την προστασία του ιερού περιβάλλοντος της πατρίδας μας από τα χημικά λιπάσματα των ξένων κολοσσών και την άμεση διακοπή απώλειας συναλλάγματος. Υποχρεωτική καθιέρωση της ανακύκλωσης των υπολειμμάτων της αγροτικής παραγωγής για την παραγωγή βιολογικών λιπασμάτων με στόχο την αειφορία σε εθνικό επίπεδο δρώντας σε τοπικό επίπεδο.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Τον λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Μωραϊτής, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος, για έξι λεπτά.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΩΡΑΪΤΗΣ: Ξεκινώντας, κύριε Πρόεδρε, το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας απευθύνει αγωνιστικό χαιρετισμό στη φτωχομεσαία αγροτιά της χώρας που χθες τίμησε αγωνιστικά στον χώρο θυσίας στο Κιλελέρ τη μεγάλη εξέγερση των Θεσσαλών κολίγων, εξέγερση που έβαλε ανεξίτηλη τη σφραγίδα της στην ιστορία του αγροτικού και γενικότερα του λαϊκού κινήματος στη νεότερη ιστορία της Ελλάδας.

Τα αιτήματα, τα μηνύματα της εξέγερσης των κολίγων του Θεσσαλικού Κάμπου είναι και σήμερα επίκαιρα. Τότε το κράτος τσιφλικάδων, οι αστικές κυβερνήσεις όχι μόνο αρνήθηκαν να ικανοποιήσουν τα αιτήματά τους αλλά χρησιμοποίησαν κατασταλτικά μέτρα, αστυνομία και στρατό για να πνίξουν στο αίμα το δίκιο τους.

Εκατόν τέσσερα χρόνια μετά την εξέγερση η Κυβέρνηση απαντά στους δίκαιους αγώνες της φτωχομεσαίας αγροτιάς της χώρας μας με την ίδια δοκιμασμένη μέθοδο, την άγρια καταστολή των ΜΑΤ, την τρομοκρατία των αγροτοδικείων, την ποινικοποίηση των αγώνων. Ούτε τότε τα κατάφεραν ούτε τώρα θα τα καταφέρετε να εκφοβίσετε, να ανακόψετε τις αγωνιστικές διεκδικήσεις της αγροτιάς. Η πολιτική σας, η Κοινή Αγροτική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης γεννά αδιέξοδα, οδηγεί τους αγρότες στην εξαθλίωση και τον αφανισμό. Είναι μονόδρομος η αντίσταση και η διεκδίκηση των δίκαιων αιτημάτων της αγροτιάς.

Πέρασε πάνω από ένας αιώνας και όμως η γη συγκεντρώνεται ξανά στα χέρια λίγων μεγαλοαγροτών, των επιχειρηματιών που επενδύουν στην αγροτική οικονομία και εκμεταλλεύονται τη φτωχή αγροτιά. Έτσι δημιουργούνται τα σύγχρονα τσιφλίκια του 21ου αιώνα.

Η νέα ΚΑΠ, κύριε Υπουργέ, του 2015-2020 αποτελεί τη συνέχεια των προηγούμενων που οδήγησαν χιλιάδες φτωχούς αγρότες στην καταστροφή και το περιθώριο. Κάθε φορά που αναθεωρείται η Κοινή Αγροτική Πολιτική –και αυτό συμβαίνει πε-

ρίπου κάθε επτά χρόνια- λαμβάνει νέα μέτρα ενισχυτικά στον στρατηγικό στόχο της. Δηλαδή εξυπηρετεί την ανάπτυξη, την κερδοφορία των μεγάλων καπιταλιστικών αγροτικών επιχειρήσεων για να συγκεντρώσουν γη, παραγωγή και εμπορία των αγροτικών προϊόντων μέσα από την καταστροφή, τη συρρίκνωση των μικρών και μεσαίων εκμεταλλεύσεων.

Γι' αυτό σήμερα οι φτωχομεσαίοι αγρότες και κτηνοτρόφοι έχουν αρκετή πείρα. Μπορούν και πρέπει να βγάλουν συμπεράσματα. Δεν πρέπει να έχουν αυταπάτες για το μέλλον που τους επιφυλάσσουν η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι ελληνικές κυβερνήσεις που συναποφασίζουν και εφαρμόζουν αυτήν τη βάρβαρη πολιτική, όπως και τα κόμματα του ευρωμονόδρομου, της ευρωποταγής, που τη στηρίζουν με νύχια και δόντια. Εάν δεν παλέψουν για την ανατροπή αυτής της αγροκτόνας πολιτικής, το ξεκλήρισμα και η χρεοκοπία των φτωχομεσαίων αγροτών είναι αναπόφευκτα και δεδομένα και αυτό γίνεται όλο και πιο κατανοητό απ' όλο και μεγαλύτερα τμήματα της φτωχομεσαίας αγροτιάς.

Γίνεται κατανοητό ότι ο μόνος δρόμος είναι η ανατροπή αυτής της βάρβαρης πολιτικής και η πάλη για μια άλλη πολιτική που θα ωφελήσει τους μικρομεσαίους αγροτοκτηνοτρόφους, τους εργαζόμενους, τα πλατιά λαϊκά στρώματα και όχι τους μεγαλοεπιχειρηματίες, τους μεγαλοεισαγωγείς, τα καρτέλ.

Επίσης αυτή η πολιτική θα πρέπει να στηριχθεί στις μεγάλες κοινωνικοποιημένες μονάδες, τους παραγωγικούς συνεταιρισμούς, που δεν έχουν καμμία σχέση με αυτούς του συνεταιρισμούς, που χρεοκόπησαν -πάνω απ' όλα στις συνειδήσεις των αγροτών- τη συνεταιριστική ιδέα. Θα είναι παραγωγικοί συνεταιρισμοί των μικρομεσαίων αγροτοκτηνοτρόφων που θα μπορούν να λύσουν τα μεγάλα και διαθρωτικά προβλήματα του μικρού, πολυτεμαχισμένου κλήρου, των μικρών διάσπαρτων κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

Να συνδεθεί η φυτική με τη ζωική παραγωγή, με στόχο τη μείωση του κόστους της παραγωγής και έτσι θα μπορούν να διασφαλίσουν από τη μία μεριά βιώσιμο εισόδημα στους μικρομεσαίους αγροτοκτηνοτρόφους, θα αναβαθμίσουν κοινωνικά και πολιτιστικά την ύπαιθρο, ειδικότερα ορεινές περιοχές που μέρα με τη μέρα ερημώνουν.

Οι παραγωγικοί συνεταιρισμοί, όμως, δεν μπορούν να επιβιώσουν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των ανταγωνιστικών πολιτικών των ελληνικών κυβερνήσεων. Μπορούν να αναπτυχθούν μόνο στο πλαίσιο της λαϊκής εξουσίας και της λαϊκής οικονομίας, όπου τα βασικά μέσα παραγωγής, η γη, θα αποτελούν λαϊκή περιουσία και οι μικρομεσαίοι αγρότες, μαζί με τα άλλα λαϊκά στρώματα, θα συμμετέχουν ουσιαστικά στο σχεδιασμό της οικονομίας, της παραγωγής, με κριτήριο τις λαϊκές ανάγκες.

Σε αυτήν την κατεύθυνση, το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας καλεί τη φτωχομεσαία αγροτιά να παλέψει. Τους καλούμε, όμως, να δώσουν και τη μάχη για το σήμερα, μάχη ενάντια στην ανταγωνιστική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των ελληνικών κυβερνήσεων, των μονοπωλίων.

Οι μικροί και μεσαίοι αγρότες, οι κτηνοτρόφοι μάχονται για την επιβίωσή τους και ταυτόχρονα για να δουν -όσο το δυνατόν γίνεται σήμερα- καλύτερες μέρες. Αντιστέκονται στη φορολογική επιδρομή που εξαπέλυσε εναντίον τους η συγκυβέρνηση Νέας Δημοκρατίας και ΠΑΣΟΚ, η οποία τους οδηγεί γρηγορότερα στο ξεκλήρισμα. Παλεύουν να κρατήσουν τα σπίτια τους, τα χωράφια τους, το βιος τους, που επιχειρούν να τους αρπάξουν η εφορία και η τράπεζα. Αντιδρούν στην επίθεση χαρατσώματος που αποδεκατίζει το πενιχρό εισόδημά τους. Αγωνίζονται για να μπορούν να καλλιεργούν τη γη τους και να εκτρέφουν τα ζώα τους, εξασφαλίζοντας εισόδημα για αξιοπρεπή ζωή και ταυτόχρονα φθηνά και ποιοτικά προϊόντα για τη διατροφή και την ένδυση του λαού.

Απέναντι και αυτήν τη φορά, η αγωνιζόμενη μικρομεσαία αγροτιά έχει τη μονοπωλιακά συμφέροντα, ντόπια και ξένα, την Κοινή Αγροτική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που υπηρετεί με ζήλο και συνέπεια η συγκυβέρνηση Νέας Δημοκρατίας και ΠΑΣΟΚ και στηρίζουν η Αξιωματική Αντιπολίτευση του ΣΥΡΙΖΑ και τα άλλα κόμματα του ευρωμονόδρομου. Η Κοινή Αγροτική Πολιτική και γενικότερα η αντιλαϊκή πολιτική τους ξεκλήριζει για να περάσουν ολοκληρωτικά τη γη και την παραγωγή στα χέρια μεγαλοαγροτών, νέων καπιταλιστικών εκμεταλλεύσεων.

Και αν αυτό επιτραπεί να γίνει, τότε η διατροφή του ελληνικού λαού, θα περάσει εξολοκλήρου στα χέρια της μονοπωλιακής καπιταλιστικής εκμετάλλευσης και κερδοσκοπίας, με ό,τι αυτό συνεπάγεται και για την τσέπη των εργαζόμενων αλλά και για την ίδια την υγεία όλων των λαϊκών στρωμάτων.

Είναι η ίδια πολιτική που έχει προκαλέσει ενάμισι εκατομμύριο ανέργους, δεκάδες χιλιάδες άστεγους, εκατοντάδες χιλιάδες πεινασμένους, που εμπορευματοποιεί την υγεία, την παιδεία, που χαρατσώνει άγρια τους εργαζόμενους και τα άλλα λαϊκά στρώματα για να διασφαλίζει τα κέρδη των μονοπωλίων.

Να γιατί ο αγώνας επιβίωσης της μικρομεσαίας αγροτιάς αφορά άμεσα την εργατική τάξη και όλο το λαό. Να γιατί απαιτείται η κοινή πάλη, η συμμαχία εργατών αγροτών, μικροεπαγγελματιών, νεολαίας και γυναικών, όλων των λαϊκών οικογενειών, με στόχο την ανατροπή αυτής της ανταγωνιστικής, αντιλαϊκής πολιτικής και τη δημιουργία κοινωνικών και πολιτικών προϋποθέσεων για μια διαφορετική αγροτική ανάπτυξη, εκτός των τειχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προς το συμφέρον της μικρομεσαίας αγροτιάς και όφελος ολόκληρου του λαού.

Το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας στέκεται και τώρα, όπως και πάντα, στο πλευρό της αγωνιζόμενης μικρομεσαίας αγροτιάς, στηρίζει τα δίκαια, τα ζωτικά αιτήματα του αγώνα της. Η κοινή πάλη και η συμμαχία με την εργατική τάξη θα δώσει δύναμη και προοπτική σε αυτόν τον αγώνα.

Τους καλούμε να στείλουν και στις εκλογές του Μάη ένα μήνυμα καταδίκης, ένα σαφές μήνυμα που δεν θα επιδέχεται καμμία παρερμηνεία, ένα μήνυμα καταδίκης σε όλους αυτούς που στηρίξαν αυτήν την καταστροφική πολιτική που τους οδηγεί στο ξεκλήρισμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Μπαίνουμε στις δευτερολογίες.

Για να μην παρεξηγούμαστε, ορισμένοι έχουν εξαντλήσει. Ο κ. Ψύρρας έχει πέντε λεπτά, η κ. Φούντα για δύο, ο κ. Κυρίτσης έχει τα περισσότερα, δηλαδή τρίαμισι λεπτά -δεν εξήγησε το χρόνο- και ένα λεπτό έχει ο κ. Αναγνωστάκης.

Τον λόγο έχει ο κ. Ψύρρας για πέντε λεπτά.

ΘΩΜΑΣ ΨΥΡΡΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, εξαπολύσατε εναντίον μας πραγματική επίθεση. Τι δεν μας είπατε; Εκκολλαπτόμενους, αγνοούντες, ανακριβείς. Μόνο υπονομευτές δεν μας είπατε. Πρέπει να αντιληφθείτε, κύριε Υπουργέ, ότι είστε Υπουργός της Κυβέρνησης του ελληνικού λαού. Δεν είστε ο λυκαίρχης μας. Γιατί με τέτοιο τρόπο μας αντιμετωπίζετε, κουνώντας το χέρι.

Θα απαντήσουμε, λοιπόν, εμείς οι εκκολλαπτόμενοι, που μπορούμε να συζητάμε με άλλους εκκολλαπτόμενους αγρότες, νέους αγρότες και να μεταφέρουμε τον παλμό τους μέσα σε αυτήν την Αίθουσα.

Εκνευριστήκατε. Μας εγκατέλασε για άγνοια. Και το κάνατε, όχι επειδή αμφισβήτησα το έργο σας αλλά επειδή κατά πάσα πιθανότητα νόσασε ότι εσείς ήσασταν ο γνώστης και εμείς οι αγνοούντες. Δεν διαφωνούμε. Μόνο που η γνώση σας είναι μια γνώση ειδικού τύπου. Είναι διαπιστωτική.

Κύριε Υπουργέ, έχετε έναν καταπληκτικό τρόπο να διαπιστώνετε το πρόβλημα. Εν συνεχεία, αφού το διαπιστώσατε, γυρνάτε και μας λέτε: «Τι; Γιατί μιλάτε; Δεν το διαπίστωσα;». Λες και η διαπίστωση έλυσε το πρόβλημα. Διαπιστώσατε το πρόβλημα του κανονισμού του ΕΛΓΑ. Το λύσατε; Διαπιστώσατε ότι υπάρχει πρόβλημα με τους συνεταιρισμούς. Ε και; Αφού το διαπιστώσατε, είναι σαν να το λύσατε! Είναι σαν να έχουμε κίολας μπροστά μας ένα νέο πλαίσιο, σαν να πήρατε τον 4015 και να τον έχουμε στην τσέπη μας και να λειτουργούν όλα μια χαρά!

Διαπιστώσατε ότι δεν εκκαθαρίσατε τους πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς. Δώσατε παράταση λίγο πριν το τζόγο της πρωτοχρονιάς. Αρκεί η διαπίστωση. Από εκεί και πέρα τι κάνατε; Διαπιστώσατε ότι υπάρχουν κάποιες ομάδες αγροτών, αρκετές κατά τη γνώμη σας. Ναι, πώς λειτουργούν, με ποια βοήθεια, τι ανάγκες έχουν, ποιο είναι το μέλλον τους; Διαπιστώσατε την ανάγκη για εκατό προσλήψεις στον «ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ». Τους προσλάβατε; Μας λέτε «αρχίσαμε να το κάνουμε» αλλά δεν το κάνατε.

Είπατε ότι εσείς μιλήσατε πρώτος για το κόστος των ζωοτρο-

φών. Μάλιστα, και τι έγινε; Κατέβηκαν οι τιμές; Κατέβηκε ο ΦΠΑ; Διαπιστώσατε το υψηλό κόστος του πετρελαίου και της ενέργειας. Και μετά τη διαπίστωση τι έγινε; Μειώθηκε το κόστος; Κατέβασαν το κόστος που πληρώνει ο αγρότης; Διότι ο αγρότης ξέρει καθημερινά τι σημαίνει αυτό για την τσέπη του. Διαπιστώσατε –φαντάζομαι- και τα προβλήματα της φορολογίας. Ε, λοιπόν, προς τι η διαπίστωση; Διαπιστώσατε την ανάγκη για τα δημοπρατήρια. Υπογράφηκε η ΚΥΑ ή ακόμα βαλτώνει και περιμένουμε;

Και βεβαίως «κάνετε γαργάρα», κατά το κοινώς λεγόμενο, την περιφερειοποίηση. «Δεν την έκαναν όλες, την ανακοίνωσαν κάποιες χώρες». Δεν είπατε όμως εσείς τι κάνατε, ποιες είναι οι σκέψεις σας για την περιφερειοποίηση, πώς θα εφαρμοστεί, τότε θα εφαρμοστεί, τότε θα ανακοινωθεί. Και στο τέλος, αποποιηθήκατε και άλλου είδους ευθύνες σας, δηλαδή «δεν ήμουν εγώ αρμόδιος για κάποια πράγματα, δεν πήρα εγώ αυτές τις αποφάσεις, εσείς φταίτε, γιατί εγώ πάντα είμαι διατεθειμένος να τα συζητώ». Ναι, αλλά τα συζητάτε μονολογώντας.

Δηλαδή, θέλετε να έρθουμε, να κάνουμε μια επίκαιρη επερώτηση για να πλέξουμε έναν ύμνο και ένα εγκώμιο για το μεγάλο σας έργο; Και μάλιστα ένα έργο εν αδρανεΐα, ένα σύνολο εκκρεμοτήτων; Γιατί τα προβλήματα παραμένουν και περιμένουν.

Βέβαια ο κ. Βορίδης, υποβιβάζει αυτά τα προβλήματα σε έναν κατάλογο εκκρεμοτήτων. «Όλα τα Υπουργεία έχουν κάποιες εκκρεμότητες». Εκκρεμότητες όμως είναι τα ζητήματα που οι απαντήσεις θα καθορίσουν το μέλλον της αγροτικής οικονομίας;

Και ο κ. Κουκουλόπουλος είπε «μέσα στην ερώτησή σας υπάρχει μια απαρίθμηση προβλημάτων. Ναι, βεβαίως αυτά τα προβλήματα είναι υπαρκτά», δηλαδή δεν κάνουμε λάθος αλλά και οι δύο, και ο κ. Βορίδης και ο κ. Κουκουλόπουλος, δεν κατανοούν ότι οι απαντήσεις σε αυτά τα προβλήματα μπορούν να συγκροτήσουν μια ενιαία λογική, η οποία είναι απαραίτητη προϋπόθεση, αν θέλουμε να υπάρξει ένα εθνικό αγροτικό σχέδιο.

Εμείς, λοιπόν, με την ερώτησή μας -και το τόνο ευθύς εξ αρχής- είπαμε ότι δεν αναζητούμε γενικών και αορίστως κάποιες βελτιώσεις. Αντιστεκόμαστε στη λογική που λέει «λύσε το πρόβλημα αυτό που σκοντάφτει μπροστά σου, αν το λύσεις» γιατί έτσι δεν γίνεται προκοπή. Διαρκώς, όλοι στις τοποθετήσεις μας μιλήσαμε για την αναγκαιότητα ενός στρατηγικού σχεδίου και απ' ό,τι φαίνεται θα περιμένουμε πολύ, γιατί με τον τρόπο τον οποίο λειτουργείτε, μάλλον δεν θα το δούμε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της ΔΗΜΑΡ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Τον λόγο έχει η κ. Φούντα για δύο λεπτά.

ΝΙΚΗ ΦΟΥΝΤΑ: Κύριε Πρόεδρε, και εγώ ως εκκολαπτόμενη θα μιλήσω.

Θα μιλήσω ως εκκολαπτόμενη, γιατί ουσιαστικά μας είπατε ψεύτες, μας είπατε ότι έχουμε άγνοια, μας είπατε ότι λέμε ανακρίβειες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Όχι ο Πρόεδρος. Αναφερθήκατε σε μένα.

ΝΙΚΗ ΦΟΥΝΤΑ: Στον κύριο Υπουργό αναφέρομαι, κύριε Πρόεδρε.

Διαλέξατε λάθος Κοινοβουλευτική Ομάδα, κύριε Υπουργέ.

Θα μιλήσω ως εκκολαπτόμενη, γιατί θα καταφέρατε να μεταμορφώσετε και εμένα, που με πάρα πολύ σεβασμό πάντα σας έχουμε καταθέσει προτάσεις, σας έχουμε ζητήσει να φέρετε νομοσχέδια σε κάθε τόνο, σας έχουμε πει ότι θέλουμε να είστε εδώ να συζητάμε, να αναδεικνύουμε προβλήματα. Το μόνο που σας έχουμε ζητήσει δύο χρόνια τώρα, είναι να θέσετε τα πραγματικά προβλήματα του αγροτικού κόσμου μπροστά και όχι να θεωρείτε ότι με μικροπασαλέματα και μικροδιορθώσεις λύνονται τα προβλήματα των αγροτών. Πρέπει να το ξεπεράσουμε αυτό το μοντέλο.

Επειδή η μισή ομιλία σας ήταν «ποιος;», υπονοώντας ότι όλα τα καλά αυτού του τόπου τα τελευταία δύο χρόνια τα έχετε διορθώσει εσείς, και «ποιος;», υπονοώντας ότι όλα τα λάθη ως τώρα τα έκαναν κάποιοι άλλοι και εσείς έρχεστε να τα διορθώσετε, ποιος στην επιτροπή τότε είπε -για να φτάσουμε στο σήμερα- ότι θα έρθει νόμος μέχρι τον Ιούλιο για τους συνεταιρισμούς; Γιατί δεν αναφερθήκατε σε αυτό;

Είστε πολύ ικανοποιημένος βέβαια με τις εκατόν εξήντα πέντε

ομάδες παραγωγών που λειτουργούν με τον μοναδικό αυτόν κανονισμό που αναφέρθηκε και κανένα άλλο κανονιστικό πλαίσιο βοήθειας από εσάς, καμμία άλλη βοήθεια παραγωγής, τίποτα.

Ποιος έλεγε ότι έχει ένα νόμο στη νομοπαρασκευαστική από το Μάιο και κοροΐδευε τις Κοινοβουλευτικές Ομάδες στις επιτροπές; Εκτός αν θέλετε να διαψεύσετε και τον ίδιο τον κ. Μειμαράκη, ότι δεν υπήρχε τελικά σχέδιο νόμου.

Ποιος -και εδώ θα αναφερθώ στην ομιλία του κ. Βορίδη- δεν έδινε δικαίωμα υπογραφής στον κ. Θεοχαρόπουλο, για να πάρουμε κονδύλια από την Ευρωπαϊκή Ένωση για την αλιεία; Η κ. Δαμανάκη, Επίτροπος Αλιείας, είχε έρθει πάνω στην επιτροπή και έλεγε ότι είναι ανεπίτρεπτο για την Ελλάδα, να μην έχει κάποιον να υπογράφει για να μπορεί η Ελλάδα να πάρει κονδύλια. Στην Ελλάδα της κρίσης, 45% από τα κονδύλια του ΕΣΠΑ για την αλιεία. Τι έχετε να πείτε γι' αυτό;

Πρόσφατα βέβαια, χάσαμε και 5 εκατομμύρια ευρώ για τους άπορους με το ρύζι και τα φρούτα. Η δικογραφία εκκρεμεί στη Βουλή και αναμένουμε απάντηση από εσάς και γι' αυτό.

Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

Ο κ. Κουκουλόπουλος βέβαια έκανε τη φοβερή καινοτομία να αναφερθεί με περισσό θάρρος σε νομοσχέδιο που ψήφισε και μετά από ένα μήνα, ήρθε ο ίδιος να φέρει τροπολογία για να το διορθώσει. Και εγκალεί εμάς για το θάρρος μας να μην το ψηφίσουμε. Αυτά τα πράγματα που ειπώθηκαν σήμερα είναι άνω ποταμών.

Κλείνω με το θέμα το οποίο προσηπάθησα λίγο να αναδείξω, λέγοντας ότι προσπαθούμε να καταλάβουμε γιατί αναφερθήκατε στους συνεταιρισμούς λέγοντας ότι υπάρχουν εξήντα χιλιάδες σφραγίδες ανενεργών συνεταιρισμών. Ποιος το έκανε αυτό, η ΔΗΜΑΡ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Εξήντα χιλιάδες.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Ποιος ανέφερε για εξήντα χιλιάδες; Δεν είπα αυτό το πράγμα.

ΝΙΚΗ ΦΟΥΝΤΑ: Έξήντα χιλιάδες.

Η ΔΗΜΑΡ το έκανε αυτό;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Ολοκληρώστε, παρακαλώ, κυρία Φούντα. Υπερέβητε κατά πολύ το χρόνο.

ΝΙΚΗ ΦΟΥΝΤΑ: Είπατε ότι το πρόβλημα των συνεταιρισμών είναι ότι υπάρχουν εξήντα χιλιάδες ανενεργές σφραγίδες των συνεταιρισμών. Ποιος το έκανε αυτό; Θα αναλάβει κανένας σε αυτόν τον τόπο πολιτικές ευθύνες κάποια στιγμή;

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της ΔΗΜΑΡ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Και εμείς ευχαριστούμε.

Τον λόγο έχει ο κ. Κυρίτσης για τριάντα λεπτά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΥΡΙΤΣΗΣ: Κύριε Υπουργέ, ζούμε σε διαφορετικούς πλανήτες. Ούτε ακούσατε τι σας είπαμε ούτε καταλάβατε τι σας είπαμε. Είναι καταπληκτικό! Εμείς μιλάμε για όραμα και εσείς μιλάτε για διαχείριση, για τη διαχείριση που μας έφερε σήμερα μέχρι εδώ και κατέστρεψε τη χώρα! Όμως, σε δύο μήνες ο κάθε κατεργάρης θα πάει στον πάγκο του. Τελειώνουν τα ψέματα, δυστυχώς όμως η χώρα θα είναι εδώ.

Όταν μιλάμε για πρωτογενή τομέα, φυσικά εμείς εννοούμε φυτικό, ζωικό, την ενέργεια, τη διαχείριση των υδάτινων πόρων, τη μεταποίηση, την έρευνα, την τεχνολογία, την καινοτομία. Όλα αυτά είναι άρρηκτα συνδεδεμένα μεταξύ τους.

Βεβαίως, κύριε Υπουργέ, αν είχα το χρόνο, θα σας ανέλυα την εγκληματική πολιτική των φωτοβολταϊκών. Σας πέρασε ποτέ από το νου, για παράδειγμα, ότι στα δέκα στρέμματα μπορούν τα τρία στρέμματα να έχουν φωτοβολταϊκά, τα επτά να έχουν θερμοκήπια και να παίρνουν δωρεάν ρεύμα και να πέφτει η τιμή;

Θέλετε να μιλήσουμε για την απουσία οράματος για τα μικρά υδροηλεκτρικά, που θα έχουν και ρεύμα για να παίρνουν οι κοινότητες και διαχείριση νερού; Θέλετε να μιλήσουμε για τα κτηνοτροφικά πάρκα; Θέλετε να μιλήσουμε για την υποχρέωση που έχετε ως Υπουργείο, να ανακαλύπτετε εσείς τις αγορές των προϊόντων που πρέπει και να φτιαχτούν και πουληθούν;

Θέλουμε να διατηρήσουμε τη μοναδική ελληνική βιοποικιλότητα. Έχει δημιουργηθεί η τράπεζα γενετικού υλικού με κομβική

σημασία για τη μελλοντική αγροτική ανάπτυξη. Η λειτουργία της κινδυνεύει. Η τράπεζα υποχρηματοδοτείται και δεν διαθέτει το απαραίτητο προσωπικό. Αυτό συνιστά –ακούστε το και εσείς, κύριε Βορίδη– υπονόμευση του μέλλοντος και ανοίγει το δρόμο για την εισβολή των μεταλλαγμένων προϊόντων.

Ξέρω ότι σας βάζω δύσκολα, κύριε Υπουργέ. Είναι δύσκολα για εσάς αυτά. Οι συνάδελφοί μου, όμως, έχουν καταλάβει ότι ήρθε η ώρα να καθίσουμε γύρω από ένα τραπέζι, όχι όμως για εφήμερα και πελαταιακά σχέδια. Εμείς δεν διεκδικούμε το αλάθητο, εσείς το διεκδικείτε, ότι κάνετε σπουδαία πράγματα και έχετε και το αλάθητο!

Κλείνω, λέγοντας ότι όλοι μαζί μπορούμε να καταρτίσουμε ένα στρατηγικό σχέδιο που θα μπορούσε να βγάλει τη χώρα από την κρίση και να κάνει τον πρωτογενή τομέα τη βαριά ατμομηχανή που θα τη βγάλει από την κρίση. Όμως, όσα λέτε και όσα είπατε, κύριε Υπουργέ, είναι κοροϊδία προς τους Έλληνες αγρότες πολίτες και εμείς ως Δημοκρατική Αριστερά, δεν σκοπεύουμε ούτε να τους κοροϊδέσουμε ούτε να τους πούμε ψέματα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της ΔΗΜΑΡ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Ο κ. Αναγνωστάκης έχει τον λόγο για ένα λεπτό.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Έχει και ένα λεπτό ο κ. Κυρίτσης υπόλοιπο.

Κύριε καθηγητά, μας απογοητεύσατε. Δεν σας αποκαλώ με την ιδιότητά σας ως Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης, γιατί η συμπεριφορά σας σήμερα ήταν συμπεριφορά αμφιθεάτρου όχι Κοινοβουλίου.

Προφανώς, εκνευριστήκατε. Εκνευριστήκατε, γιατί δεν είχατε να δώσετε πειστικές απαντήσεις. Εκνευριστήκατε, γιατί η Δημοκρατική Αριστερά έκανε το αυτονόητο, σας έφερε προ των ευθυνών σας.

Κύριε Τσαυτάρη, ανεξάρτητα από τις εντυπώσεις εντός της Αιθούσης, σας πληροφορώ ότι οι αγρότες που κινητοποιήθηκαν το προηγούμενο διάστημα, εάν σας άκουσαν, μάλλον θα ετοιμάζονταν για επανάληψη αυτής της κινητοποίησης.

Κύριε Υπουργέ, πρέπει να αντιληφθείτε το συντομότερο δυνατό ότι η διαπίστωση από την πλευρά σας δεν είναι αρκετή για να απαντήσει στα μεγάλα, στα οξυμένα προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας. Όσο και εάν ενοχλείστε, η Δημοκρατική Αριστερά θα είναι εδώ, παρούσα, θα ελέγχει καθημερινά. Και μη σας τρομάζει, όσο και εάν σας φαίνεται δυσβάσταχτο αυτό το φορτίο, θα το κουβαλήσετε, γιατί εμείς είμαστε αποφασισμένοι να υπηρετήσουμε το δημόσιο συμφέρον και πάνω απ' όλα, της ελληνικής κοινωνίας.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της ΔΗΜΑΡ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Και εμείς σας ευχαριστούμε.

Εκ μέρους της Κυβέρνησης τον λόγο έχει ο Αναπληρωτής Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Χαρακόπουλος για δέκα λεπτά, για να δευτερολογήσει.

ΜΑΞΙΜΟΣ ΧΑΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Κύριε Πρόεδρε, ετέθησαν τόσα θέματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Είναι πολύς ο χρόνος.

ΜΑΞΙΜΟΣ ΧΑΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, από την πρώτη στιγμή που η Κυβέρνηση Σαμαρά ανέλαβε το δύσκολο έργο της διάσωσης της χώρας από το βυθό της μεγαλύτερης μεταπολεμικής οικονομικής κρίσης, εργαζόμαστε, στο πλαίσιο των δυνατοτήτων που μας επιτρέπει η δημοσιονομική στενότητα, για να δώσουμε λύσεις σε χρόνια προβλήματα των αγροτών και να ενισχύσουμε την ποιότητα και την εξωστρέφεια στην πρωτογενή μας παραγωγή.

Στα ερωτήματα που έχετε θέσει θα απαντήσω, όπως προσπαθώ πάντα να κάνω, χωρίς υπεκφυγές. Πράγματι υπάρχει ζήτημα με το κόστος παραγωγής. Ο ΦΠΑ για τα αγροτικά εφόδια, είναι υψηλός σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Άλλωστε, το γεγονός αυτό το αναγνώρισε η ίδια η Κυβέρνηση στην προγραμματική συμφωνία της τρικομματικής και έθεσε ως στόχο τη μείωσή του.

Το ίδιο συμβαίνει και με το αγροτικό πετρέλαιο, για το οποίο πιστεύω ότι το επόμενο διάστημα θα υπάρξουν ανακοινώσεις από

το Υπουργείο Οικονομικών, όσον αφορά τον νέο τρόπο επιστροφής του ειδικού φόρου κατανάλωσης πετρελαίου, που θα κάνει πιο δίκαιο το όλο σύστημα.

Όσον αφορά το αγροτικό ρεύμα, η θεσμοθέτηση του νυχτερινού αγροτικού ρεύματος από το ΥΠΕΚΑ, είναι άμεσα συνυφασμένη με την προμήθεια των απαραίτητων μετρητών. Θυμίζω όμως ότι οι προαναγγελθείσες αυξήσεις του ηλεκτρικού ρεύματος, τον Μάιο και τον Ιούλιο του 2013, τελικά δεν υλοποιήθηκαν ούτε προβλέπονται αναπροσαρμογές για φέτος, παρά τα περί του αντιθέτου διαδιδόμενα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αναμφίβολα δεν αρκούν οι καλές προθέσεις για τη μείωση του κόστους παραγωγής. Βασική προϋπόθεση για τη μείωση του ΦΠΑ στα εφόδια ή την αύξηση της επιστροφής στο αγροτικό πετρέλαιο, είναι η επιτυχία του οικονομικού προγράμματος της Κυβέρνησης. Από το μέγεθος αυτής της επιτυχίας, εξαρτάται η δυνατότητα ουσιαστικής παρέμβασης για τη μείωση του κόστους παραγωγής.

Υποστηρίζετε στην επερώτησή σας ότι οι μεσοζώντες κυριαρχούν. Παραλείπετε, όμως, να αναφέρετε τις δράσεις και τις σημαντικές πρωτοβουλίες της Κυβέρνησης για την αντιμετώπιση αυτών των απaráδεκτων φαινομένων με τους μπαταχτοήδες εμπόρους που ρίχνουν φέσια στους αγρότες. Η διασύνδεση του Ενδιάμεσου Μητρώου Εμπόρων Αγροτικών Προϊόντων με την ηλεκτρονική βάση του ΓΕΜΗ και κυρίως η κατάθεση εγγυητικών επιστολών, δίνει πλέον ένα καίριο χτύπημα σε αυτά τα φαινόμενα. «Κάθε κατεργάρης πλέον στον πάγκο του».

Επισημαίνετε το ανησυχητικό πρόβλημα της γήρανσης του αγροτικού πληθυσμού. Δεν μνημονεύετε όμως –και αδικείτε έτσι και το κόμμα σας, γιατί μαζί το σχεδιάσαμε, με τον τότε Ειδικό Γραμματέα Κοινοτικών Πόρων κ. Θεοχαρόπουλο– το καινούργιο πρόγραμμα εγκατάστασης νέων αγροτών, ένα πρόγραμμα που είχε χρόνια να προκηρυχθεί και θα αφορά τουλάχιστον οκτώ χιλιάδες νέους με πριμ εγκατάστασης έως 20.000 ευρώ και συνολικό προϋπολογισμό 140 εκατομμύρια ευρώ. Το πρόγραμμα έχει ξεπεράσει κάθε προσδοκία σε ενδιαφερόμενα και η υποβολή αιτήσεων από τους ενδιαφερομένους, ξεκινά την ερχόμενη Τρίτη 18 Μαρτίου. Μάλιστα πρόθεσή μας είναι, στη νέα προγραμματική περίοδο να υπάρχει κάθε χρόνο προκήρυξη του προγράμματος νέων αγροτών.

Θέτετε το ζήτημα των ελληνοποιήσεων αγροτικών προϊόντων και εστιάζετε την κριτική σας στους ελέγχους, οι οποίοι θα σας πω ότι έχουν αυξηθεί. Όμως, λησμονείτε ότι η σημαντική παρέμβαση της Κυβέρνησης στην αλλαγή της φορολόγησης των αγροτών, με την καθιέρωση στοιχείων εσοδών-εξόδων, στοχεύει και στην πάταξη τέτοιων αμαρτιών.

Όπως γνωρίζετε, με το δέλεαρ της μεγαλύτερης επιστροφής ΦΠΑ, κάποιοι αγρότες δήλωναν στα τιμολόγια ότι πουλούσαν μεγαλύτερες ποσότητες από την παραγωγή τους, με αποτέλεσμα να νομιμοποιείται ο έμπορος, έχοντας τα ανάλογα παραστατικά, να ελληνοποιεί εισαγόμενα αγροτικά προϊόντα. Πλέον, καθώς ο αγρότης θα φορολογείται με βάση τα έσοδά του, δεν έχει το κίνητρο να δίνει ψευδή τιμολόγια στον έμπορο.

Θα συμφωνήσω μαζί σας ότι έχουν αυξηθεί οι κίνδυνοι για τις αγροτικές καλλιέργειες από τις κλιματικές αλλαγές σε παγκόσμιο επίπεδο και θα πρέπει να υπάρξει ενταρμόνιση του ΕΛΓΑ με τα νέα δεδομένα. Σε ό,τι αφορά το 2013, να σας ενημερώσω ότι ο ΕΛΓΑ έχει καταβάλει αποζημιώσεις ύψους 47,9 εκατομμυρίων ευρώ και εντός της επόμενης εβδομάδας θα καταβληθούν άλλα 7 εκατομμύρια για ζημιές στη φυτική παραγωγή. Για τη ζωική παραγωγή, έχουν καταβληθεί μέχρι σήμερα 2,7 εκατομμύρια ευρώ.

Για να είναι όμως, κύριοι συνάδελφοι, βιώσιμος ο ΕΛΓΑ, οι όποιες επιπλέον παροχές στους ασφαλισμένους θα πρέπει να συνοδεύονται από αναλογιστική μελέτη, που θα ορίζει και το ανάλογο ασφάλιστρο. Ήδη ελήφθη απόφαση από το διοικητικό συμβούλιο του οργανισμού και εντός της εβδομάδας θα πραγματοποιηθεί η προκήρυξη του διαγωνισμού για την αναλογιστική μελέτη, που θα διερευνά τη δυνατότητα ασφαλιστικής κάλυψης για ζημιογόνα αίτια που σήμερα δεν περιλαμβάνονται στον κανονισμό ασφάλισης του ΕΛΓΑ.

Το πρόβλημα των συνεπειών από τις κλιματικές αλλαγές, απασχολεί και την Ευρωπαϊκή Ένωση και γι' αυτό άλλωστε στη νέα

ΚΑΠ υπάρχει η δυνατότητα επιδότησης του ασφαλιστρού.

Μόλις, λοιπόν, ολοκληρωθεί η μεγάλη αναλογιστική μελέτη και ο διάλογος με τους φορείς, εντός του έτους, θα υπάρξει νομοθετική παρέμβαση της Κυβέρνησης, έτσι ώστε οι όποιες αλλαγές στο σύστημα ασφάλισης, να ισχύσουν από την επόμενη δήλωση καλλιέργειας.

Για το έλλειμμα στο αγροτικό εμπορικό ισοζύγιο, θα ήθελα να σας αναφέρω ότι σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, τα μηνύματα είναι θετικά. Το έλλειμμα από 3 δισεκατομμύρια που ήταν το 2008, έπεσε στο 1,134 δισεκατομμύριο το 2012. Πτώση σίγουρα εντυπωσιακή. Και αυτή οφείλεται όχι μόνο στη μείωση των εισαγωγών κατά 1 δισεκατομμύριο, όπως ειπώθηκε, αλλά και στην αύξηση των εξαγωγών κατά 1 δισεκατομμύριο. Ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά στα φρούτα και στα λαχανικά, η αύξηση είναι αλματώδης.

Δυστυχώς, το πρόβλημα εστιάζεται κυρίως στην κτηνοτροφία, όπου εξακολουθούμε να είμαστε ελλειμματικοί σε κρέας και γαλακτομικά προϊόντα. Για το λόγο αυτό έχουμε προχωρήσει σε μια σειρά από δράσεις, όπως την αποκατάσταση της εξισωτικής αποζημίωσης, τα σχέδια βελτίωσης των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, την απλοποίηση της ίδρυσης νέων μονάδων, τη νομιμοποίηση των αυθαιρέτων σταβλικών εγκαταστάσεων χωρίς κανένα πρόστιμο, τη διαγραφή πανωτοκίων σε δεκαεπτά χιλιάδες αγρότες και κτηνοτρόφους που είχαν «κόκκινα» δάνεια στην παλιά ΑΤΕ, τη θεσμοθέτηση του κτηνιάτρου εκτροφής, τη συνδεδεμένη ενίσχυση για την καλλιέργεια ψυχανθών και κτηνοτροφικών φυτών, την έγκριση σφαγείων μικρής δυναμικότητας για τα νησιά και μια σειρά άλλων μέτρων που περιλαμβάνονται στη συνοπτική παρουσίαση του έργου και των δράσεών τους στο ΥΠΑΑΤ, τα οποία λόγω χρόνου δεν αναφέρω και καταθέτω στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Αναπληρωτής Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Μάξιμος Χαρακόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Σε ό,τι αφορά στην έκθεση του ΟΟΣΑ για το φρέσκο γάλα, στην οποία αναφέρθηκαν πολλοί συνάδελφοι, έχουμε διατυπώσει κατ'επανάληψη τις απόψεις μας και δυστυχώς δεν έχουμε λάβει μέχρι σήμερα πειστικές απαντήσεις.

Θα αναφερθώ μόνο στην πρόταση για γάλα δύο ημερών. Η πρόταση αυτή, προδίδει μάλλον άγνοια τόσο των επιστημονικών δεδομένων του τρόπου και της διαδικασίας παστερίωσης του φρέσκου γάλακτος όσο και των αναγκών της αγοράς γάλακτος αλλά και του κλάδου της κτηνοτροφίας.

Το γάλα, το οποίο θα υποστεί την πιο ήπια θερμική επεξεργασία των 71,7 βαθμών Κελσίου για δεκαπέντε δευτερόλεπτα, έχει εκ των πραγμάτων διάρκεια ζωής πέντε ημερών. Σε τι αποσκοπεί το γάλα αυτό των δύο ημερών; Και εάν η τιμή του γάλακτος επιβαρύνεται από τις επιστροφές διότι λήγει στις πέντε ημέρες, τι θα συμβεί με αυτό των δύο ημερών; Προφανώς θα είναι τόσο ασύμφορο, ώστε τελικά δεν θα μπορεί να φθάσει ούτε στην Αθήνα.

Υπάρχουν παραγωγοί ή συνεταιριστικές γαλακτοβιομηχανίες που ζητούν αυτήν τη ρύθμιση; Προσωπικά τουλάχιστον δεν γνωρίζω. Και για να μη δημιουργούνται παρερμηνείες, θα καταθέσω στα Πρακτικά τις αντιρρήσεις τόσο των συνεταιριστικών γαλακτοβιομηχανιών όσο και του πρότυπου συνεταιρισμού «ΘΕΣγάλα», του οποίου το παράδειγμα διαστρεβλώνεται. Διότι είναι άλλο να διαθέτεις στην τοπική αγορά φθινό φρέσκο γάλα από αυτόματους πωλητές και άλλο να το εμφιαλώνεις και να το διακινείς σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα.

Καταθέτω στα Πρακτικά επιστολή των συνεταιριστικών γαλακτοβιομηχανιών, όπως επίσης και άρθρο του προέδρου του «ΘΕΣγάλα» κ. Βακάλη που δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα «LARISSANET».

(Στο σημείο αυτό ο Αναπληρωτής Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Μάξιμος Χαρακόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά την προαναφερθείσα επιστολή και το προαναφερθέν άρθρο, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Όσον αφορά, κύριε Πρόεδρε, στη φορολόγηση των αγροτών, τα περισσότερα από αυτά που έθεσε η κ. Ξηροτύρη, έχουν ήδη ανακωχωθεί. Αντί για βιβλία οι αγρότες θα τηρούν στοιχεία εσό-

δων-εξόδων, δεν θα υπάρχει τέλος επιτηδεύματος για τα πρώτα πέντε χρόνια και η προκαταβολή φόρου για τους αγρότες θα είναι στο μισό, 27,5% αντί 55% που είναι για τους ελεύθερους επαγγελματίες που κρατούν βιβλία.

Στόχος σε κάθε περίπτωση της αλλαγής και του τρόπου φορολόγησης των αγροτών είναι η καταπολέμηση των ελληνοποιήσεων και το κλείσιμο της ψαλίδας στις τιμές από το χωράφι στο ράφι.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ασφαλώς τα προβλήματα της ελληνικής αγροτικής παραγωγής είναι πολλά και πολλά μένουν ακόμα να γίνουν, ώστε να αποτελέσει ο πρωτογενής τομέας, όπως ειπώθηκε, ατμομηχανή της οικονομίας μας.

Θέλω, όμως, να σας διαβεβαιώσω ότι αυτή είναι η μερίμνά μας και ο στόχος της πολιτικής μας. Προσδοκούμε ότι η επιτυχία του οικονομικού προγράμματος που ακολουθεί η Κυβέρνηση Σαμαρά, επιτυχία που θα σημάνει την απολαγή της χώρας από επιτροπείες και μνημόνια και την επιστροφή σε ρυθμούς ανάπτυξης, θα μας επιτρέψει να ασκήσουμε ακόμη μια ολοκληρωμένη, ακόμη πιο αποτελεσματική παρέμβαση στην πρωτογενή παραγωγή προς όφελος των αγροτών, αλλά και ολόκληρης της ελληνικής κοινωνίας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Είδατε που σας έφτασαν τα δέκα λεπτά;

Ο κ. Τσοούκαλης έχει τον λόγο για τέσσερα λεπτά και πιστεύω ότι θα σας φτάσουν.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, στην τοποθέτησή του ο αγαπητός μου συνάδελφος Γιώργος Κυρίτης απευθυνόμενος στον κύριο Υπουργό είπε ότι εμείς μιλάμε για όραμα και ο κύριος Υπουργός μιλάει για διαχείριση.

Αν ήταν, κύριε Υπουργέ, το τεράστιο πρόβλημα της ανασυγκρότησης της υπαίθρου να τελειώνει με κάποιους χαρακτηρισμούς, θα ήταν πάρα πολύ εύκολο και θα το λύναμε. Γνωρίζετε πάρα πολύ καλά ότι είναι εντελώς αντιπαραγωγική και ατελέσφορη η συγκεκριμένη συμπεριφορά σας.

Όμως, επειδή με πολύ έξυπνο τρόπο ο κ. Βορίδης προσπάθησε να αντιπαρέλθει αυτό το μεγάλο ζήτημα, θα ήθελα να εξαντλήσω την ομιλία μου στα εξής. Στο ιστορικό της ερώτησης, κύριε Βορίδη, αναφέρει η Δημοκρατική Αριστερά «Έκτο ζητούμενο, η ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου καθώς και η ανάδειξη των ποιοτικών χαρακτηριστικών και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της ελληνικής γεωργίας, πρέπει να αποτελέσουν βασικό στόχο. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η σύνταξη εθνικού σχεδίου ενταγμένο σε συνολική στρατηγική της χώρας για την παραγωγή της ανασυγκρότησης, ενός σχεδίου κ.λπ.».

Στα ερωτήματα έχετε δικίο. Δεν ρωτάμε εάν είναι στις προθέσεις του Υπουργείου να συντάξει αυτό το σχέδιο αλλά εδώ ξέρετε είναι η διαφορά μεταξύ της διαχείρισης και του οράματος. Εμείς περιμένουμε από τον κύριο Υπουργό να αναφερθεί σ' αυτό το βασικό, δηλαδή να εντάξει όλα τα επιμέρους ερωτήματα τα οποία είναι υπαρκτά και καίνε αυτήν τη στιγμή τους αγρότες στο εθνικό αυτό σχέδιο. Δεν το έκαναν και δεν υπάρχει.

Θα μου επιτρέψετε να σας πω, κύριε Βορίδη, ότι είναι πρόβλημα και της Κυβέρνησης να μην υπάρχει. Γιατί το να μην υπάρχει, δεν αφορά μόνο εμάς ως Δημοκρατική Αριστερά, αφορά την Κυβέρνηση και αφορά τη χώρα. Σ' αυτό το επίπεδο, συζήτηση δεν έγινε και αυτό είναι που μας ανησυχεί ακόμη περισσότερο.

Όσον αφορά δε, κύριε Πρόεδρε, τα ερωτήματα, τα συγκεκριμένα οκτώ ερωτήματα, είναι ερωτήματα τα οποία αφορούν δεσμεύσεις του κυρίου Πρωθυπουργού και στις προγραμματικές δηλώσεις της τρικομματικής Κυβέρνησης και στην ομιλία του τον Φεβρουάριο του 2013 εδώ.

Προτίθεστε να μειώσετε την τιμή του αγροτικού ρεύματος; Αυτή είναι η πρώτη ερώτηση. Θέλετε να σας διαβάσω τι είχε υποσχεθεί ο κύριος Πρωθυπουργός εδώ; Είχε υποσχεθεί ότι θα συστήσει επιτροπή, η οποία εντός ευλόγου χρόνου θα καταλήξει σε πρόταση και θα υποβάλει συνολικό σχέδιο.

Δεύτερον, προτίθεστε άμεσα και χωρίς άλλη καθυστέρηση να θεσπίσετε την μείωση του ηλεκτρικού ρεύματος; Ήταν δέσμευση του κυρίου Πρωθυπουργού στην ομιλία του. Δεν έχει γίνει. Προτίθεστε να διαπραγματευθείτε με την τρόικα για το ΦΠΑ; Ήταν δέσμευση του κυρίου Πρωθυπουργού για τις ενδιάμεσες εισροές να

μειωθούν και να μειωθεί άμεσα και ο ΦΠΑ. Προτίθεστε να προχωρήσετε σε συγκεκριμένες άμεσες ενέργειες αντιμετώπισης του φαινομένου των ελληνοποιήσεων;

Ένα ακόμη ερώτημα αφορούσε στο αρνητικό ισοζύγιο εισαγωγών-εξαγωγών και ένα άλλο για τον κανονισμό του ΕΛΓΑ. Σας ζητήσαμε να συγκροτήσετε θεσμικό όργανο συνεχούς διαβούλευσης αγροτικών ζητημάτων πριν αυτά λάβουν τη μορφή νομοσχεδίων. Πρόκειται για συγκεκριμένα ερωτήματα που προφανώς εντάσσονται σ' αυτό το σχέδιο.

Είναι προφανές και αυτονόητο, κύριε Πρόεδρε, ότι η συζήτηση δεν εξελίχθηκε όπως την ήθελε η Δημοκρατική Αριστερά. Έχουμε υποβάλει και άλλες αντίστοιχες επίκαιρες επερωτήσεις, οι οποίες έτυχαν διαφορετικής μεταχείρισης από τους αρμόδιους Υπουργούς.

Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, κύριε Κοινοβουλευτικέ Εκπρόσωπε της Νέας Δημοκρατίας, έχουμε πλήρη γνώση του έργου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης. Έχουμε γνώση, γιατί όπως είπατε και ο κ. Χαρακόπουλος, έτυχε να έχουμε Ειδικό Γραμματέα τον νυν Γραμματέα του κόμματός μας τον Θανάση Θεοχαρόπουλο. Θα είμαστε οι τελευταίοι που θα αποποιούμαστε, που θα αρνιόμαστε το έργο το οποίο έγινε. Όμως, ξέρετε, ακριβώς επειδή έχουμε την πλήρη γνώση των πεπραγμένων του Υπουργείου, γι' αυτό ακριβώς υποβάλαμε αυτήν την επερώτηση. Γιατί αυτά τα οποία κατάφερε το Υπουργείο μπροστά στις νέες προκλήσεις είναι ανεπαρκή, κύριε Πρόεδρε.

Κατάγεστε από αγροτική περιοχή και γνωρίζετε πάρα πολύ καλά ποιες είναι οι προκλήσεις της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής.

Γνωρίζετε πάρα πολύ καλά ότι το σχέδιο ανασυγκρότησης του πρωτογενούς τομέα, είναι στον πυρήνα του σχεδίου ανασυγκρότησης της χώρας και αποτελεί ζητούμενο σήμερα. Και είναι ζητούμενο για ολόκληρη την Ευρώπη. Η Ευρώπη θεωρεί ότι είναι κρίσιμη σημασίας η υλοποίηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, γιατί εξασφαλίζει την αγροδοδιατροφική, τη διατροφική επάρκεια, τινώνει την ανάπτυξη, συμβάλλει στη σύγκλιση και κυρίως στην ανάπτυξη εκείνων των περιοχών που είναι δυσπρόσιτες. Αυτή ήταν η αγωνία μας, κύριε Υπουργέ.

Θέλουμε να κάνουμε ένα διαχωρισμό ανάμεσα στη δική σας τοποθέτηση και στην τοποθέτηση του κ. Χαρακόπουλου, ο οποίος απάντησε με στοιχεία, έστω και χρησιμοποιώντας ορισμένες φορές και κάποιες επικριτικές εκφράσεις σε συγκεκριμένα ερωτήματα, ωστόσο δεν προχώρησε σε χαρακτηρισμούς.

(Χειροκροτήματα από τη πτέρυγα της ΔΗΜΑΡ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για πέντε λεπτά και ολοκληρώνεται η συζήτηση.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κατ' αρχάς, θα ήθελα να πω ότι πρέπει να δεχτείτε αυτήν την αντίφαση. Δικές είναι οι ερωτήσεις, σας τις διαβάζω, κύριε Τσουκάλη. «Τι θα κάνετε με το πετρέλαιο; Τι θα κάνετε με τις ελληνοποιήσεις; Τι θα κάνετε με το ρεύμα; Τι θα κάνετε με το ΦΠΑ; Ποιες πρωτοβουλίες θα πάρετε για τις εισαγωγές και εξαγωγές;

Σας διαβάζω και τα οκτώ θέματα. Αυτά με ρωτήσατε και αυτά κλήθηκα να απαντήσω. Και σας απήντησα για όλα τα θέματα τι κάνω. Και τώρα αυτά τα χαρακτηρίζετε «διαχειριστικά». Μα αυτά με ρωτήσατε! Κάντε μία άλλη ερώτηση –αν θέλετε- και αγνοείστε τα αυτά.

Ξέρω ότι όσα και να κάνω, μπορεί να μη σας ικανοποιούσαν. Όμως μου κάνει εντύπωση, που ενώ και για τα οκτώ θέματα σας είπαμε ποιες δράσεις κάνω και τι αποτέλεσμα είχαν, εσείς είπατε πάλι ότι αρκεστήκαμε μόνο σε διαπιστωτικές πράξεις. Γιατί θεωρείτε μόνο ως διαπιστωτικές πράξεις όλα όσα σας περιέγραφα ότι έγιναν, από τη στιγμή που σας είπα μάλιστα και το αποτέλεσμα που είχαν; Δεν θέλετε να τα ακούσετε. Τι να κάνω;

Αμφιβάλω ότι θα κάνουμε πολλή συζήτηση γύρω από αυτά; Κάντε μία ερώτηση να σας πούμε ποιες είναι οι προτεραιότητες και του Πυλώνα Ι και του Πυλώνα ΙΙ. Τις έχουμε πει και όταν έγινε η μεγάλη συζήτηση για τις προτεραιότητες στο «CARAVEL» – ενώπιον εξακοσίων και πλέον ατόμων- και σήμερα το πρωί που έγινε μία πολύ μεγάλη συζήτηση, η οποία αφορούσε το αναπτυξιακό σκέλος του Πυλώνα ΙΙ.

Τέθηκαν οι προτεραιότητες και συζητούνται. Στη συζήτηση ήταν τριακόσιοι άνθρωποι από τις περιφέρειες, την τοπική αυτοδιοίκηση, τις περιφερειακές υπηρεσίες και από τον ιδιωτικό χώρο, ιδιαίτερα οι μελετητές κ.λπ.. Δεν έχω καμμία αντίρρηση. Είμαι σίγουρος ότι σε αυτήν την Αίθουσα, θα συζητήσουμε εκτεταμένα γι' αυτό το θέμα, μέχρι να έρθει η ώρα να το πούμε τον Αύγουστο.

Εάν, όμως, με ρωτάτε για οκτώ θέματα, για τα οποία μιλάει και όλος ο κόσμος και αναγκάζομαι να σας περιγράψω τι κάναμε για το κάθε ένα εξ αυτών, δεν μπορείτε να μου λέτε μετά «Γιατί δεν μας είπατε για τη στρατηγική;» Θα σας πω και για τη στρατηγική.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Αφού περιγράφεται στο ιστορικό, κύριε Υπουργέ. Υπάρχει στο ιστορικό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Παρακαλώ, μη διακόπτετε.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Επαναλαμβάνω, εάν θέλετε να κάνουμε –και θα κάνουμε- επανελημμένες συζητήσεις για τη νέα ΚΑΠ, να είστε βέβαιοι ότι θα ξοδέσουμε πολύ χρόνο για αυτό. Τίποτα δεν θα είναι κρυφό. Και θα δείτε ότι θα συμφωνήσετε απόλυτα με αυτές τις προτεραιότητες που θέσαμε. Δεν ήθελα να θίξω κανέναν.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Τι θέσατε; Μας είπατε τίποτα;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Εγώ, ξέρετε, είμαι ήπιος άνθρωπος. Δεν διακόπτω κανέναν. Εσείς οι ίδιοι είπατε «Ανοίγουμε τα φτερά μας προς τη γεωργία». Πολύ καλά κάνετε. Για αυτό σας είπα ότι όταν βγαίνει ένα πουλί από το αυγό, εκκολάπτεται, και τότε λέτε ότι ανοίγετε τα φτερά σας. Δεν θέλω να σας θίξω.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ: Άλλα αντί άλλων καταλάβατε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Μη διακόπτετε, κύριε Αναγνωστάκη.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Αναφερθήκατε και στην πτηνοτροφία! Είπαμε για την πτηνοτροφία;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Κύριε Τσουκάλη, δεν σας διέκοψε κανείς.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Είπατε για την παλαιά ΚΑΠ και σας δώσαμε τις διαπιστωτικές πράξεις. Σας άκουσα με πάρα πολλή προσοχή και ευγένεια. Δεν θέλω να με διακόπτετε, για να πω κι εγώ ορισμένα πράγματα. Αν και αυτόν το λίγο χρόνο που έχω μου τον φάτε με θόρυβο, δεν κάνουμε τίποτα.

Δεν είπα ότι υπάρχουν έξι χιλιάδες σφραγίδες-συνεταιρισμοί.

Είπα ότι υπάρχουν έξι χιλιάδες συνεταιρισμοί στον τόπο μας, δηλαδή το 25% των πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών της Ευρώπης. Μην παραποιείτε τα λόγια μου. Δεν είπα ότι και οι έξι χιλιάδες συνεταιρισμοί είναι «σφραγίδες». Πρέπει να εκκαθαριστούν. Αυτό κάνουμε. Σας είπα μέχρι στιγμής που βρισκόμαστε. Σας είπα γιατί έγινε η παράταση. Έχει ολοκληρωθεί. Σας είπα επίσης τι θα κάνουμε μόλις τελειώσει αυτό το πράγμα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Σας είπα ακόμη για τις υπόλοιπες νομοθετικές παρεμβάσεις. Δεν λέω ποτέ ψέματα. Ήσασταν παρούσα όταν συζητήσαμε –γιατί ήσασταν ακόμη μέλος της Κυβέρνησης- το νομοσχέδιο και εκφράσατε δύο φορές τις απόψεις σας.

Σας είπα τι θα γίνει μετά. Σας είπα τι θα ακολουθήσει. Σας είπα ότι θα ακολουθήσει το νομοσχέδιο που αφορά τις υδατοκαλλιέργειες, γιατί έχουμε έναν κλάδο που θέλουμε να τον βοηθήσουμε αυτήν τη στιγμή.

Σας είπα ότι θα ακολουθήσει...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Από το καλοκαίρι το λέτε...

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Όχι, κύριε, δεν είπα για αυτό το καλοκαίρι ότι...

ΝΙΚΗ ΦΟΥΝΤΑ:... (Δεν ακούστηκε)

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Μα, κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Μα δεν είναι συμπεριφορά αυτή! Κυρία Φούντα, κυρία Ξηροτύρη, με συγχωρείτε! Σας διέκοψε κανείς όταν μιλούσατε;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Μα, μας απευθύνεται, κύριε Πρόεδρε. Πριν οχτώ μήνες ήμασταν στην Κυβέρνηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Κύριε Τσούκαλη, δεν σας διέκοψε κανείς.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Χίλιες φορές απευθυνθήκατε στον Υπουργό και δεν σας διέκοψα. Δεν είναι συζήτηση αυτή.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ: Αν ρωτάει θα παίρνει απαντήσεις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Μα, δεν είναι διαδικασία αυτή.

Αφήστε τον Υπουργό να ολοκληρώσει.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Σας είπα ότι θα ακολουθήσει το θέμα του νόμου με την έρευνα. Σας εξήγησα το γιατί. Σας εξήγησα γιατί έγινε το επιστημονικό συμβούλιο, για να προσληφθούν οι ερευνητές και να γίνουν όλες οι άλλες ενέργειες.

Σας είπα επίσης ότι θα ακολουθήσει η παρέμβασή μας που αφορά τον ασφαλιστικό τομέα και σας εξήγησα κι εγώ κι ο κύριος Αναπληρωτής Υπουργός, γιατί έμεινε εκεί. Έμεινε εκεί, γιατί για να ενσωματωθούν οι επιπτώσεις που θα έχουν οι κλιματικές αλλαγές στο ασφαλιστικό μας περιβάλλον, έπρεπε πρώτα να κάναμε δύο πράγματα. Το ένα ήταν –και σας το εξήγησα– να γίνει μια μεγάλη επιτροπή για να δει και να αποτυπώσει αυτές τις αλλαγές. Κανένας δεν ξέρει τι επιπτώσεις φέρνουν αυτήν την ώρα οι κλιματικές αλλαγές.

Έγινε αυτή η επιτροπή. Κατατέθηκαν τα πορίσματά της. Θα γίνουν αναλογιστικές μελέτες, όπως σας είπα. Έγινε και η κοινή οργάνωση αγοράς που επιτρέπει τέτοιου είδους παρεμβάσεις και θα γίνει κι αυτό το πράγμα.

Θα συζητήσουμε εκτεταμένα, σας είπα, για τις προτεραιότητες της νέας ΚΑΠ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Τελειώστε, κύριε Υπουργέ. Θα τα συζητήσουμε άλλη φορά αυτά.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Είχατε πει τι επίπτωση είχε η παλαιά ΚΑΠ. Δεν αντιλαμβάνεστε, γιατί είχε αυτήν την επίπτωση που περιγράφετε; Ήταν παραγωγικός ο στόχος της παλαιάς ΚΑΠ για να ανεβούν οι παραγωγές ή ήταν ακριβώς το αντίθετο; Ποιος οδήγησε τους γεωργούς να γίνουν «γεωργοί του καναπέ»; Ποιος πλήρωνε επιδοτήσεις, χωρίς αυτές να είναι συνυφασμένες με την παραγωγή;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Κύριε Υπουργέ, αυτά θα τα πούμε όταν συζητηθεί η καινούργια ΚΑΠ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Πώς περιμένετε να ανεβεί η παραγωγή με την παλαιά ΚΑΠ; Αμφιβάλλετε ότι η νέα ΚΑΠ, έτσι όπως την περιγράψαμε, θα έχει παραγωγικό χαρακτήρα; Η πιο μεγάλη τομή που κάνει η νέα ΚΑΠ είναι αυτή η στροφή της, να γυρίσει σε πιο παραγωγικές διαδικασίες.

(Θόρυβος στην Αίθουσα από την πτέρυγα της ΔΗΜΑΡ)

Αμφιβάλλετε ότι δώσαμε μάχη; Δεν μπορώ να σας καταλάβω. Θέλετε να το κάνουμε εδώ καφεενείο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Κύριε Υπουργέ, θα σας παρακαλέσω να μείνετε επί του αντικειμένου. Θα συζητήσουμε άλλη φορά για την καινούργια ΚΑΠ.

Ολοκληρώστε, σας παρακαλώ.

Κι εσείς, κύριοι συνάδελφοι, να μη διακόπτετε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ: Το επόμενο καλοκαίρι! Γιατί στην Ελλάδα πάντα έρχεται καλοκαίρι!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Αυτό θα το δούμε, κύριε Παπαδημούλη.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Όλα όσα θίξατε είναι προτεραιότητες της νέας ΚΑΠ. Αμφιβάλλετε ότι έχουμε τη δυνατότητα, χάρη στα αυξημένα ποσοστά συνδεδεμένων ενισχύσεων, να έχουμε για πρώτη φορά εργαλεία που θα μπορούμε να κατευθύνουμε όπου θα θέλαμε;

Όταν θα έρθουν με την περιγραφή των λεπτομερειών, θα δείτε ότι θα συμφωνήσετε απολύτως προς την κατεύθυνση αυτή.

Αμφιβάλλετε ότι έχοντας τη δυνατότητα να υποστηρίξουμε με έως και 2% του προϋπολογισμού την είσοδο νέων αγροτών,...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Κύριε Υπουργέ, τα ερωτήματα τα βάζει...

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):...θα έχουμε τη δυνατότητα να υποστηρίξουμε την αντιμετώπιση των προβλημάτων από τη δημογραφική γήρανση που περιγράψατε;

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Μα, η νέα ΚΑΠ...

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Δεν άρχισε ακόμη κυρία μου η νέα ΚΑΠ. Θα αρχίσει από την 1 Ιανουαρίου 2015. Ακόμα είμαστε στην παλαιά ΚΑΠ.

Δεν σας είπα ότι έχει προϋποθέσεις 30% στο πρασίνισμα και χάρη σε αυτό θα υποστηρίξουμε αειφόρες διεργασίες στο πλαίσιο αυτής της νέας ΚΑΠ;

Δεν εξηγήσαμε από αυτό το βήμα, πώς θα υποστηρίξουμε την κτηνοτροφία για να ισορροπήσει η φυτική με τη ζωική παραγωγή;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Τα είπατε αυτά, κύριε Υπουργέ. Ολοκληρώστε, σας παρακαλώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Δεν θέλετε να τα ακούσετε. Τι να σας πω;

Είμαι σίγουρος –επαναλαμβάνω– ότι με καλό πνεύμα, με πνεύμα συνεργασίας, οι προϋποθέσεις για να αναπτυχθεί ο τομέας της γεωργίας και να αποτελέσει πυλώνα είναι εκεί. Και οι πόροι είναι εκεί και ο σχεδιασμός. Εάν κάνουμε τις σχετικές συζητήσεις, εφόσον δοθεί η ευκαιρία –και θα τις κάνουμε, έχουμε χρόνο να τις κάνουμε, γιατί ο διάλογος είναι συνεχής– μακάρι να ακουστούν προτάσεις τέτοιες. Εμείς είμαστε έτοιμοι να τις ενσωματώσουμε, γιατί δεν αμφιβάλλω ότι και ο ένας και ο άλλος, είμαστε στην ίδια πλευρά αυτής της προσπάθειας. Θέλουμε να βοηθήσουμε τον γεωργικό τομέα γιατί –επαναλαμβάνω– σε αυτήν τη δύσκολη συγκυρία, μπορεί να μας βγάλει από αυτά τα αδιέξοδα και πιστεύω ότι και οι πόροι και οι δυνατότητες είναι εκεί, όπως και οι αρχές που τονίστηκε είναι εκεί. Πιστεύω, λοιπόν, ότι αν μας βοηθήσετε, θα τα καταφέρουμε. Είναι δυνατόν να τα καταφέρουμε και θα τα καταφέρουμε!

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Κι εμείς σας ευχαριστούμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της υπ' αριθμόν 21/21/17-2-2014 επίκαιρης επερωτήρησης των Βουλευτών της Δημοκρατικής Αριστεράς προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με την αντιμετώπιση των προβλημάτων του αγροτικού τομέα.

Κύριοι συνάδελφοι, έχουν διανεμηθεί τα Πρακτικά της Παρασκευής 31 Ιανουαρίου 2014, της Δευτέρας 3 Φεβρουαρίου 2014, της Τρίτης 4 Φεβρουαρίου 2014 και της Τετάρτης 5 Φεβρουαρίου 2014 και ερωτάται το Σώμα αν τα επικυρώνει.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Συνεπώς, τα Πρακτικά της Παρασκευής 31 Ιανουαρίου 2014, της Δευτέρας 3 Φεβρουαρίου 2014, της Τρίτης 4 Φεβρουαρίου 2014 και της Τετάρτης 5 Φεβρουαρίου 2014 επικυρώθηκαν.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με την συναίνεση του Σώματος και ώρα 22.52' λύεται η συνεδρίαση για αύριο, ημέρα Τρίτη 11 Μαρτίου 2014 και ώρα 18.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: α) κοινοβουλευτικό έλεγχο, συζήτηση αναφορών κι ερωτήσεων και β) νομοθετική εργασία, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.